VOCABULAIRE FRANÇAIS.

FRANSK VOKABELSAMLING,

TILL SKOLBRUK OCH HEMSTUDIER

UTGIFVEN

AF

GOTTHARD GULLBERG,

LEKTOR I FRANSKA OCH ENGELSKA SPRÅKEN VID H. ALLM. LÄROVERKET I KALMAR.

LUND,

PHILIP LINDSTEDTS FÖRLAG.

LUND 1885,
FR. BERLINGS BOKTRYCKERI OCH STILGJUTERI.

FÖRORD.

Att vår skolbokslitteratur måtte riktas med en till omfånget begränsad fransk vokabelsamling, uppstäld med nära anslutning till "Vocabulaire systématique" af C. Plœtz och C. Enbloms välkända och värdefulla svenska bearbetning af densamma, uttalades såsom önskvärdt i Pedag. Tidskrift 1880 (6:te häft., sid. 243, 244).

Då emellertid ingen tycktes vilja gripa verket an, beslöt sig undertecknad för att våga försöket, dertill ytterligare manad af en liflig öfvertygelse om fördelen af att ega en dylik bok att sätta i händerna på vår skolungdom, hos hvilken man, enligt hvad den dagliga erfarenheten gifver vid handen, ofta finner stor okunnighet om de vanligaste franska ord och vändningar. Denna okunnighet beror väl till stor del derpå, att allt för ringa tid i allmänhet kan anslås åt litteraturläsningen, hvilken ju är den hufvudsakliga källan, hvarifrån lärjungarne i regeln ha att hemta sitt ordförråd. Obestridligen är studiet af litteraturens alster under alla förhållanden att sätta i främsta rummet; dock bör en bok, sådan som den förevarande, kunna göra nytta såsom ett medel och en genväg till att både återupplifva minnet

af förut bekanta ord och öka kunskapsförrådet med nya sådana; någon bild af språket, sådant det lefver och rör sig, kan den deremot aldrig gifva och den är följaktligen afsedd att begagnas endast *vid sidan af* litteraturläsningen.

Såsom bekant är, utkom i slutet af förra året ett sammandrag af C. Enbloms ofvan berörda bok, utarbetadt af Lektorerna O. Wigert och A. T. Malmberg, och jag beklagar, att jag ej på förhand egde någon kunskap om att ett sådant sammandrag var att förvänta; hade jag vetat detta, skulle helt säkert mitt arbete aldrig kommit att skåda dagen. Som sakerna nu stodo, var det för sent för mig att inhibera min vokabelsamling, ty manuskriptet hade redan ett par månader legat hos boktryckaren, och 3 ark voro tryckta. Detta meddelas till en förklaring öfver att två böcker med samma ändamål och i många andra afseenden sammanfallande följa så tätt efter hvarandra.

Med afseende på innehållets utförlighet och rikhaltighet förefinnes dock en stor skiljaktighet mellan denna vokabelsamling och dess ofvannämnde trenne föregångare, i det att jag inskränkt mig till att intaga det — enligt min uppfattning — allra nödvändigaste för att möjliggöra bokens fullständiga genomgående under en 3 à 4 års skoltid. Äfven beträffande anordningen af det hela ter sig detta arbete olika med de förut nämnda, särskildt i det afseendet, att jag inflickat förklaringar öfver till betydelsen närbeslägtade ord, så ofta som språkbruket gör någon mera märkbar skilnad dem emellan, och det kunnat ske någorlunda tillfredsställande i korta ordalag. Mången skall måhända finna detta öfverflödigt i

en bok med sådant syfte, men min egen på erfarenheten grundade uppfattning går i motsatt rigtning; dessutom äro dessa förklaringar meddelade inom parentes, samt kunna derföre med lätthet förbigås af den, som anser sig ej behöfva dem. Gerna hade jag velat belysa ordförklaringarna med exempel i betydligt större utsträckning, än hvad som skett, men detta skulle ökat bokens omfång, och på grund häraf har jag ansett mig böra afstå derifrån. De fraser och fullständiga satser, som finnas intagna, äro i allmänhet hemtade ur "Dictionnaire de l'Académie Française", och såsom källor för synonymförklaringarna hafva dessutom begagnats Lafaye, Delinotte, B. Schmitz m. fl.

Då i allmänhet hvarje god elementarbok bör lemna lärjungen tillfälle att inhemta det för den första undervisningen behöfliga ordförrådet, torde det vara skäl att vänta med användandet af denna vokabelsamling, tills lärjungen läst franska åtminstone ett år. Det torde ock vara skäl att vid första genomläsningen inöfva endast det med fetstil tryckta och ej förr än vid förnyad genomgång medtaga allt. — De allmänna grunderna för franska språkets uttal förutsättas såsom från annat håll inhemtade.

Vid sådana läroanstalter, der särskilda konversationstimmar förekomma — jag tänker härvid närmast på våra flickpensioner — synes mig denna vokabelsamling med fördel kunna användas äfven till utgångspunkt för samtalsöfningar, ty *"on apprend à parler non en répétant des phrases toutes faites, mais en les faisant soi-même"*. Och mången, som redan lemnat skolbänken, men som fortfarande af ett eller annat skäl intresserar sig för fransmannens vackra språk, kan möjligen likaledes ha något att här inhemta.

Vid den besvärliga korrekturläsningen har Adjunkt E. W. Nordgren beredvilligt lemnat mig en kraftig och värdefull hjelp, och får jag härmed till honom uttala min varma tack för denna vänskapstjenst.

Oegentligheter och inkonseqvenser med afseende på användandet af stilarne, utsättandet af genusmärke vid substantiven m. m. förekomma helt visst, men dessa äro, hoppas jag, ej af den beskaffenhet, att de lägga något hinder i vägen för bokens begagnande.

Till sist vill jag nämna, att det är min afsigt att, derest denna bok befinnes användbar och gagnelig, utgifva en efter samma plan utarbetad engelsk vokabelsamling.

Kalmar, Maj 1885.

Gotthard Gullberg.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Univers.

Dieu Gud;
le Seigneur Herren;
l'univers m. werldsalltet, werlden i widsträcktaste bemärkelse;
universel allmän, allt omfattande;
le monde werlden;
avoir du monde hafwa besök, främmande;
tout le monde hwar och en, alla menniskor;
le monde entier hela werlden;
mondain werldslig;
la nature naturen; **naturel;**
le ciel himmelen;
céleste himmelsk;
le soleil solen;
le soleil se lève (se couche) s. går upp (går ned);
le lever du soleil soluppgången;
le coucher du soleil solnedgången;
il fait du soleil det är solsken, solen skiner;
une éclipse de soleil en solförmörkelse;
la lune månen;
la nouvelle lune nymånen;
la pleine lune fullmånen;
le premier (le dernier) quartier första (sista) qwarteret;
la lune est dans son croissant månen är i ny;
la lune est dans son décours m. är i nedan;
il fait clair de lune det är månsken;
une éclipse de lune en månförmörkelse;
le rayon strålen; **rayonner;**
être rayonnant (de joie) stråla af glädje;
un visage rayonnant ett glädjestrålande ansigte;

luire } lysa, skina;
briller }

clair klar, ljus; il fait clair;

la clarté klarheten, glansen;

obscur dunkel, mörk; il fait obscur;

ténébreux helt och hållet förmörkad, mörk;

l'obscurité f. } mörkret;
les ténèbres f. }

obscurcir förmörka, fördunkla;

une ombre en skugga (af ett enskildt föremål, hwilket som helst);

à l'ombre (de) i skuggan (af);

un ombrage en skugga (af ett träds grenar);

ombrager beskugga;

donner de l'ombrage } wäcka miß-tanke;
faire ombrage }

une étoile } en stjerna;
un astre (om större himlakroppar; i poesi och högre stil) }

l'étoile polaire nordstjernan;

une étoile tombante (filante) ett stjernfall;

à la belle étoile i fria luften, under bar himmel;

étinceler } tindra, gnistra;
scintiller (ll') }

une étincelle en gnista;

une petite étincelle peut causer un grand embrasement af en liten gnista kan bli en stor eld;

une planète en planet; la planète Vénus;

Vénus a son croissant et son décours comme la lune;

une comète en komet;

la queue swansen;

la voie lactée wintergatan;

une constellation en stjernbild;

le mouvement } **des astres** stjernornas gång, rörelse;
le cours }

(une émotion en häftig rörelse af kroppens wätskor, en sinnesrörelse);

(la cour gården, hofwet, domstolen);

l'air m. luften;

(l'aire f. logen; l'ère f. tideräkningen);

prendre l'air hemta frisk luft;

aérien som tillhör luften, luftig;

l'atmosphère f. luftkretsen, dunstkretsen;

le feu elden;

la flamme lågan;

brûler brinna, bränna;

l'eau f. wattnet;

prendre les eaux dricka brunn;

il n'est pire eau que l'eau qui dort i det djupaste wattnet gå de största fiskarne;

la terre jorden;

la terre tourne autour du soleil jorden wänder sig kring solen;

la révolution (omlopp) de la terre autour du soleil;

la terre tourne sur son axe (m. axel);

la rotation (hwälfning) de la terre sur son axe;

terrestre jordisk;

les quatre points cardinaux de fyra wäderstrecken;

le nord / **le septentrion** norden;

septentrional nordlig;

Paris est au nord d'Orléans;

le sud (d') / **le midi** södern;

méridional sydlig;

l'est (st') m. / **l'orient** m. / **le levant** östern;

oriental östlig;

les pays orientaux österländerna;

l'ouest (st') m. / **l'occident** m. / **le couchant** western;

occidental westlig.

Le globe terrestre Jordklotet.

La surface ytan;

le centre medelpunkten;

le pôle polen;

le pôle **boréal** / **arctique** / **septentrional** nordpolen;

le pôle **austral** / **antarctique** / **méridional** sydpolen;

un hémisphère ett halfklot;

un cercle / un parallèle en parallelcirkel;

le diamètre;

le rayon radien;

l'équateur (koua) m. eqvatorn;

le tropique wändkretsen;

la zone torride heta zonen;

les zones tempérées (glaciales) de tempererade (kalla) zonerna;

le climat klimatet;

un degré en grad; le degré de latitude (f.), de longitude (f.);

Paris est à quarante-huit degrés de latitude nord;

le continent fastlandet;

une île en ö; dans (på) une île;

un îlot en liten ö, en holme;

un insulaire en öbo;

une presqu'île / **une péninsule** } en halfö;

la Péninsule Pyreneiska halfön;

un océan ett werldshaf;

la mer hafwet;
(la mère modern; le maire mären);

maritime som angår hafwet;

une ville maritime en sjöstad;

le flux et le reflux / **la marée** } ebb och flod, tidwattnet;

la haute marée floden;

la basse marée ebben;

une onde en bölja, en wåg (wattnets böljande rörelse, hwilken kan ega rum utan häftig wind);

une vague en stormwåg (som utmärker sig genom massa och höjd);

un flot en (stor och wåldsam) wåg (brukas mest i pl. och i poesi);

le courant strömningen, strömdraget;

l'écume f. skummet; **écumer;**

le tournant wattenhwirfweln;

un écueil en hafsklippa, ett blindskär;

un banc de sable en sandbank;

une plage / **une grève** } en öppen och flack hafsstrand (utan uddar och hamnar);

la côte hafskusten;

la côte (les côtes) de France, d'Angleterre;

le bord stranden (öfwerhufwud);

le rivage stranden (af ett haf eller en stor flod);

la rive stranden (af en flod eller en insjö);

un cap (p') / **un promontoire** } en bergsudde, en landudde;

doubler un cap segla omkring en udde;

un golfe en hafswik, en bugt;

une baie en (liten) hafswik (med smalt inlopp);

un détroit ett sund;

un canal;

le détroit de Gibraltar;

le Sund (sond' med näsljud) Öresund;

la Manche engelska kanalen;

le Pas de Calais sundet mellan Calais och Dover;

le Canal de Constantinople;

un isthme (th stumt) ett näs;

une langue de terre en landtunga;

le port hamnen;
(le porc — c stumt blott framför konsonant — swinet; le pore swetthålet);

la rade redden; dans (på) la rade;

profond djup;

la profondeur djupet;

un lac en insjö;

un fleuve en stor flod (som utfaller i hafwet), en ström, en elf;

une rivière en flod (stor eller liten), en å;
le fleuve / la rivière } de Loire (f.), du Rhin;
un ruisseau en bäck;
un torrent en bergström;
un affluent en biflod;
Paris est situé sur la Seine;
une rivière naît (prend, tire sa source) en flod rinner upp;
cette rivière se jette (se décharge) dans un fleuve denna å faller ut i en flod;
navigable segelbar;
le lit flodbädden;
(la lie dräggen, affkummet);
une source / **une fontaine** } en källa;
couler flyta;
le cours (d'un fleuve) loppet; (jfr sid. 2);
une embouchure en mynning;
le Havre est situé à l'embouchure de la Seine;
tarir torka ut, sina;
bas / **peu profond** } låg, grund;
le gué vadet, vadstället;
(jfr le guet wakten, nattwakten);
passer à gué wada öfwer;
passer / **franchir** } **un fleuve** fara öfwer en flod;
passer qn fätta någon öfwer;
le passage du fleuve;

un bac en (större) färja;
un bachot en (mindre) färja;
le bachoteur / le passeur } färjkarlen;
déborder / **inonder** } öfwerswämma;
un débordement / **une inondation** } en öfwerswämning;
une digue en dam, en fördämning;
une cataracte ett (större) wattenfall;
une cascade / **une chute(d'eau)** } ett (större eller mindre) wattenfall;
de l'eau dormante / stagnante (g') } stillastående watten;
de l'eau courante rinnande watten;
un fossé / **une tranchée** } en graf, ett dike;
creuser un fossé / faire une tranchée } gräfwa ett dike;
un étang en fiskdam, en dam;
une mare / une flaque d'eau } en pöl, en wattenpuß;
un marais ett kärr, ett träsk;
marécageux sumpig, träskartad;
un bourbier en gyttjepöl, en sump;
la vase / la bourbe } gyttjan dyn;
(un vase ett kärl, en was);

un mont ett (afskildt) berg (i prosa mest i förbindelse med nomen proprium och utan de. **Les monts = les Alpes**);

une montagne en bergsträcka, ett berg (åtföljes af **de** framför propriet, men brukas mest utan sådant);

le dos d'une montagne en bergsrygg;

la crête / **le faîte** } bergskammen;

(la fête festen);

une avalanche en lavin;

un roc en (naken) klippa (betraktad såsom en hård massa);

une roche ett klippblock (klippan betraktad såsom mineral);

un rocher ett klippberg (det mest brukliga uttrycket);

escarpé / raide / rapide } brant;

une colline / **un coteau** } en kulle;

la hauteur / l'élévation f. } backen;

le sommet toppen (högsta delen af ett föremål);

la cime spetsen (angifwer föremålets spetsiga form);

la pente / la côte } sluttningen;

une pente douce (aisée) en sakta sluttning;

un précipice en afgrund, ett bråddjup (i hwilket man kan falla hufwudstupa);

un abîme ett bottenlöst, omätligt djup, en afgrund;

un ravin / une gorge } en hålwäg, ett bergpaß;

un défilé / un col / un pas } ett trångt paß;

une caverne en (hwälfd och rymlig) håla (som tjenar till skydd);

un antre en (mörk och djup) håla (der wilda djur hafwa sitt tillhåll);

un volcan;

une éruption ett utbrott;

la lave; **le cratère**;

le volcan vomit (uppkastar) du feu et des flammes;

un tremblement de terre en jordbäfning;

une vallée en dal (det allmänna uttrycket);

un vallon en (liten) dal (det poetiska uttrycket);

plain / plat } flack, jemn;

(plein full, uppfyld);

une plaine en slätt; dans (på) une plaine;

le désert öknen;

(jfr le dessert efterrätten);

le sable sanden;

sablonneux sandig;

le gravier gruset;

la poussière dammet, stoftet;

il fait beaucoup de poussière det dammar mycket;

la situation
le site } läget, belägenheten;

la frontière (den politiska) gränsen;

la limite gränsen (eg. gränslinien);

les confins m. gränserna (de delar af ett land, hwilka äro mest aflägsna från deß medelpunkt, hela landets omkrets);

les bornes f. gränserna (eg. gränsstenarne, skrankorna);

être borné par begränsas af, gränsa till;

les environs m. den omgifwande trakten; aux environs de Stockholm;

environner omgifwa;

le voisinage grannskapet.

Temps - Tid.

Avoir le temps de faire qch;

ne pas avoir le temps;

à temps i rättan tid;

de temps immémorial sedan urminnes tid;

le présent den närwarande tiden;

à présent för närwarande;

présent
actuel } närwarande, nuwarande;

le passé den förflutna tiden;

par le passé
autrefois
jadis (s'), (mest i poesi) } fordom, tillförene;

passé förfluten, förgången;

l'avenir m. den tillkommande tiden, framtiden;

à l'avenir
désormais
dorénavant } hädanefter, framdeles;

futur
à venir } tillkommande;

tantôt
naguère
récemment
nouvellement } för kort tid sedan, nyligen;

une fois (que) en gång (då);
(la foi tron; le foie lefwern);

une fois n'est pas coutume en gång är ingen gång;

pour la première fois;

une seconde fois ännu en gång;

à la fois på en gång;

quelquefois (icke ofta)
parfois (temligen ofta) } ibland;

l'ère chrétienne den kristna tideräkningen;

avant Jésus-Christ (Jézu-Kri);

après J.-C.;

l'antiquité f. forntiden;
antique urgammal, forntida, antik;
ancien gammal, som förr funnits till eller brukats, före detta, den forne;
le moyen âge medeltiden;
le temps moderne nyare tiden;
un siècle ett århundrade, ett tidehwarf;
un an ett år (wäcker endast föreställning om tid samt förbindes med grundtal, sällan med adjektiv);
une année ett år (betecknar ej blott tid, utan wäcker derjemte föreställning om den werksamhet eller de händelser, som upptaga densamma, samt förbindes med ordningstal eller adjektiv);
en 1884; l'an 89; le 30 décembre 1884;
par an årligen;
une année bissextile ett skottår;
annuel årlig;
six mois ett halfår (öfwerhufwud);
un semestre ett halfår (blott om bestämd tidsindelning);
trois mois ett fjerdedels år (öfwerhufwud);
un trimestre ett qwartal;
j'ai été six mois à Paris;
le premier (le second) trimestre de l'année;
les quatre saisons (f.) de fyra årstiderna;
le printemps wåren;
l'été m. sommaren;
l'automne (mn=nn) m. och f. hösten;
l'hiver m. wintern;
au printemps, en été, en automne, en hiver;
un mois en månad;
janvier, février, mars (s'), **avril** (l'), **mai, juin, juillet** (i-jä), **août** (ou), **septembre, octobre, novembre, décembre;**

en janvier / au mois de janvier } i januari (månad);

le premier février; le deux mars;
mensuel månatlig;
quel quantième (du mois) **avons-nous?** hwad datum hafwa wi?
la date datum (i öfriga ställningar), bestämd tid för en händelse (samt stundom=quantième);
(la datte dadeln);
quinze jours fjorton dagar;
une semaine en wecka;

le jour / **la journée** (jfr année) } dagen;

de jour om dagen;

en plein jour / au grand jour } på ljusa dagen;

il fait jour det är dager;

tous les jours / journellement } dagligen;

l'autre jour häromdagen;

de deux jours l'un
tous les deux jours } hwarannan dag;

il y a huit jours för åtta dagar sedan;

dans huit jours om åtta dagar;

vivre au jour le jour lefwa för dagen;

bonjour god dag, god morgon;

je vous souhaite le bonjour;

dimanche, lundi, mardi, mercredi, jeudi, vendredi, samedi;

dimanche prochain nästa söndag, om söndag;

lundi dernier (passé) förra måndagen, i måndags;

faire le lundi hålla fri måndag;

de mardi en huit om tisdag åtta dagar;

la nuit natten;

de nuit om natten, nattetid;

il fait nuit det är natt;

une nuit blanche en sömnlös natt;

le minuit midnatten

le matin
la matinée (jfr année) } morgonen, förmiddagen;

(le mâtin bandhunden);

matin tidigt;

ce matin i morse;

demain matin i morgon bittida;

être matinal hafwa stigit tidigt upp (wid angifwet tillfälle);

être matineux hafwa för wana att stiga tidigt upp;

le midi middagstiden, kl. 12 på dagen;

un après-midi en eftermiddag;

dans (på) l'après-midi;

le soir
la soirée (jfr année) } aftonen;

ce soir i afton;

hier (au) soir i går afton;

bonsoir god afton, god natt;

aujourd'hui i dag;

d'aujourd'hui en quinze i dag om fjorton dagar;

hier i går;

avant-hier i förgår;

demain i morgon;

après-demain i öfwermorgon;

la veille den föregående dagen;

il écrivit cette lettre la veille de sa mort han skref detta bref dagen före sin död;

le lendemain den följande dagen;

une heure en timme;

une demi-heure $^1/_2$ timme;

un quart d'heure $^1/_4$ timme;

une heure et demie $1\,^1/_2$ timme;

tout à l'heure strax, nyß;

de bonne heure
tôt } tidigt;

de meilleure heure
plus tôt } tidigare;

tôt ou tard förr eller senare;

au plus tôt med det snaraste;

au plus tard senast;

il vaut mieux tard que jamais bättre sent än aldrig;

une minute en minut;

une seconde (c = g) en sekund;

à l'instant
sur-le-champ
tout de suite
aussitôt
} genast, strax;

l'aube f.
le point (la pointe) du jour
le crépuscule du matin
} dagningen, gryningen;

le crépuscule (du soir) skymningen;

quelle heure est-il? hwad är klockan?

quelle heure est-ce? hwad slår klockan nu?

quelle heure avez-vous (à votre montre)? huru mycket är er klocka?

dites-moi, s'il vous plaît, quelle heure il est;

savez-vous l'heure qu'il est?

il est une heure klockan är 1;

il est deux heures et quart $2\,^1/_4$;

il est trois heures et demie $^1/_2\,4$;

il a sonné la demie hon har slagit half;

quatre heures vont sonner hon slår strax fyra;

cinq heures viennent de sonner hon slog nyß fem;

il est six heures moins un quart $^3/_4\,6$;

il s'en faut de trois minutes hon fattas tre minuter;

il est près de huit heures hon är nära åtta;

il est dix heures passées
il est plus de dix heures
} hon är öfwer tio;

vers (sur) les huit heures inemot klockan åtta;

il est midi; il est minuit;

à quelle heure? hur dags?

à dix heures; à midi; à cinq heures et demie; à six heures précises;

une horloge ett tornur;

la pendule wägguret, bordstudsuren;
(le pendule pendeln);

une montre ett mindre ur, ett fickur;

remonter la montre draga upp uret;

régler sa montre
mettre sa montre à l'heure
} ställa sitt ur;

retarder la montre wrida uret tillbaka;

ma montre retarde (est en retard) de cinq minutes sur l'horloge du chemin de fer mitt ur går 5 min. efter jernwägsuret;

avancer la montre wrida fram uret;

ma montre avance d'un quart d'heure mitt ur går en qwart före;

le ressort urfjädern;

le cadran urtaflan;

l'aiguille (ui diftong) f. wisaren;

un jour de fête en högtidsdag;

les fêtes helgdagarne;

la fête de Noël (m.) julhelgen;

la veille de Noël julaftonen;

les étrennes f. nyårsgåfwan, julklappen;

le jour de l'an nyårsdagen;

souhaiter la bonne année à qn önska ngn godt nytt år;

le jour des Rois, **l'Épiphanie** f. } trettondedagen;

la veille des Rois trettondedagsaftonen;

le mardi gras fettisdagen;

le carême fastlagen;

la mi-carême midfastan;

jeûner fasta; le jeûne fastandet;

un jour maigre en fastedag (då kött ej ätes. Deß motsats är un jour gras);

le dimanche des Rameaux palmsöndagen;

la semaine sainte weckan före påsk, dymmelweckan;

la semaine de Pâques första weckan efter påsk (weckan, som börjar med påskdagen);

le vendredi saint långfredagen;

le jour de Pâques (m. sing.) påskdagen;

à Pâques prochain;

la Pâque judarnes påskhögtid;

l'Ascension f. Christi himmelsfärdsdag;

la Pentecôte pingsten;

la Saint-Jean midsommaren.

Phénomènes (m.) Naturföreteelser.

Le temps wädret;

quel temps fait-il? hurudant wäder är det?

il fait beau (temps) det är wackert wäder;

il fait mauvais (temps) det är fult wäder;

le temps a l'air de vouloir / on dirait que le temps va } se mettre au beau det ser ut att bli wackert wäder;

il y a apparence de / on dirait qu'il va faire } mauvais temps det ser ut att bli fult wäder;

le temps se couvre det mulnar;

on ne peut sortir par ce temps man kan ej gå ut i detta wäder;

il fait chaud det är warmt;

avoir chaud wara warm;

la chaleur / **le chaud** } wärmen, hettan;

(la chaux kalken);

il fait froid det är kallt;

il fait frais det är swalt, friskt;

j'ai froid / je gèle } jag fryser;

être frileux wara frusen, känslig för köld;

le froid kölden (i egentl. bemärkelse om temperaturen);

la froideur kölden (ss. egenskap hos ett föremål samt bildligt);

la gelée frosten;

il gèle det fryser;

la gelée blanche / le givre / le frimas } rimfrosten;

la glace isen;

se glacer tillfrysa, beläggas med is;

la rivière est prise floden är tillfrusen;

les vitres sont gelées fönstren äro frusna;

le dégel töwädret;

il dégèle det töar;

la grêle haglet; **il grêle**;

la neige snön; **il neige;**

il neige à gros flocons det snöar i stora flingor;

une pelote / une boule } de neige en snöboll;

le brouillard dimman;
il fait du brouillard;
nébuleux töcknig;
un ciel nuageux en mulen himmel;
une nue en sky;
un nuage ett moln;
la pluie regnet;
pluvieux regnig;
une goutte en droppe;
une averse / une ondée } en störtskur;
il pleut / il tombe de l'eau } det regnar;
il pleut fort det regnar mycket;
il pleut à verse det hällregnar;
il pleut légèrement det regnar obetydligt;
il bruine det duggregnar;
la bruine duggregnet;
être mouillé (trempé) wara wåt (genomwåt);
la rosée (morgon- eller afton-) daggen;
il tombe de la rosée;
le serein aftondaggen;
(le serin siskan);
le vent winden;
(le van sädeswannan);
le vent du nord, du sud, d'est, d'ouest, de nord-est (d höres), de nord-ouest (d höres), de sud-est, de sud-ouest;
il fait du vent det blåser;
il fait un grand vent det blåser hårdt;
c'est le vent d'est / **le vent est à l'est** } det är östlig wind;
le vent a tourné au nord winden har gått på norr;
tourner à tout vent comme une girouette wända kappan efter winden;
le vent s'abat (tombe) winden lägger sig;
un coup de vent en windstöt;
un tourbillon en hwirfwelwind;
une brise en lätt wind;
une tempête en storm;
un ouragan en orkan;
un orage ett owäder, ett åskwäder;
orageux stormig;
un éclair en blixt;
il fait des éclairs det blixtrar;
la foudre åskstrålen;
on voit l'éclair, on est frappé de la foudre;
la foudre est tombée (sur une maison) åskan har slagit ned (i ett hus);
il tonne det åskar;
le tonnerre åskdundret;
un coup (un éclat) **de tonnerre** ett åskslag;
le tonnerre gronde åskan går;
un paratonnerre en åskledare;
un arc (k) **-en-ciel** en regnbåge.

Age et Famille.

Le genre humain } **l'espèce humaine** } menniskoslägtet;

l'homme m. menniskan, mannen;

la femme (fam') qwinnan;

mâle manlig (betecknar det naturliga könet = le sexe);

masculin manlig (betecknar det grammatiska könet = le genre);

viril manlig, i besittning af full mannakraft;

femelle (jfr mâle) } **féminin** (jfr masculin) } qwinlig;

il lui manque ce qui fait la femme hon saknar qwinlighet;

la virilité } **l'âge viril** } mannaåldern;

un jeune homme } un adolescent (ironiskt och skämtwis) } en yngling;

des jeunes gens ynglingar, ungt folk;

des jeunes personnes unga flickor;

la jeunesse ungdomen;

une vierge } une pucelle (skämtwis och förtroligt) } en jungfru, en mö;

la Vierge Marie (la Vierge);

la Pucelle d'Orléans (la Pucelle);

virginal jungfrulig;

un vieillard en gubbe; un v. de soixante ans;

une vieille (une v. femme) en gumma;

la vieillesse ålderdomen;

vieillir } **se faire vieux** } åldras;

il a beaucoup vieilli;

l'âge m. åldern; un grand (hög) âge;

quel âge avez-vous? } **quel est votre âge?** } huru gammal är ni?

quel âge me donnez-vous? huru gammal tror ni att jag är?

âgé gammal (blott om personer, men om hwarje ålder);

vieux gammal (om personer, djur och saker, i motsats till ung, ny, färsk);

il est âgé (vieux); il est âgé de deux ans, de cinquante ans; mon vieil habit;

j'ai } **je suis âgé de** } quinze ans;

j'ai près de (nära) quinze ans;

j'ai quinze ans passés (accomplis, sonnés) jag har fylt 15 år;

j'ai plus de (mer än, öfwer) 15 ans;

j'ai eu vingt ans, il y a quinze jours;

de combien (huru mycket) êtes-vous plus âgé que moi?

je suis de dix ans plus âgé que vous;

la famille familjen;

le père fadern; un père de famille en familjefader;
(un pair en medlem af pärskammaren, en jemlike; une paire ett par);

paternel faderlig;

la mère (jfr sid. 4) modern; une mère de famille;

maternel moderlig;

les parents
le père et la mère
les père et mère } föräldrarne;

l'enfant m. och f. (pl. m.) barnet;

un enfant de famille ett barn af god härkomst;

l'enfance f. barndomen;

puéril barnslig, som tillhör barnaåldern;

un garçon
un enfant } en gosse;

le fils (fiss eller fi) sonen;

la fille dottern, flickan;

filial sonlig, dotterlig, enlig med ett barns pligt;

des jumeaux m. (f. jumelles) twillingar;

le frère brodern; **fraternel;**

la fraternité broderligheten, brödrasinnet;

la sœur systern;

nous sommes frère(s) et sœur(s) wi äro syskon;

ma sœur aînée min äldsta (äldre) syster;

mon frère cadet min yngste (yngre) bror;

ma sœur est ma cadette min syster är yngre än jag;

mon frère est mon aîné min bror är äldre än jag;

la parenté slägtskapen;

il est de mes parents (mon parent) han är min slägting;

la consanguinité (ui diftong) blodsbandet;

le grand-père
l'aïeul } farfadern, morfadern;

les aïeuls farfadern och morfadern;

la grand'mère
l'aïeule } farmodern, mormodern;

le petit-fils sonsonen, dottersonen;

la petite-fille sondottern, dotterdottern;

les aïeux
les ancêtres (de tidigaste, de äldste och berömde) } förfäderna;

un descendant
un rejeton } en ättling, en afkomling;

la postérité efterwerlden, efterkommande;

l'oncle farbrodern, morbrodern;

la tante fastern, mostern;

(la tente tältet);

le neveu brorsonen, systersonen;

la nièce brorsdottern, systerdottern;

un cousin (**une cousine**) ett syskonbarn;

un cousin germain (une cousine germaine) en köttslig kusin;

demander une fille en mariage fria till en flicka;

se fiancer à qn förlofwa sig med ngn;

les fiançailles f. förlofningen;

le fiancé / **le futur** / le prétendu } fästmannen;

la fiancée / **la future** / la prétendue } fästmön;

le beau-père swärfadern, styffadern;

la belle-mère swärmodern, stymodern;

le gendre / le beau-fils (styfsonen) } swärsonen, mågen;

la belle-fille (styfdottern) / la bru } sonhustrun;

le beau-frère swågern, styfbrodern;

la belle-sœur swägerskan, styfsystern;

marier qn (à, avec) gifta bort ngn; **se marier** (à, avec); **être marié** (à, avec);

épouser qn äkta ngn, gifta sig med ngn;

le mariage giftermålet, äktenskapet;

j'ai quinze ans de mariage jag har warit gift i 15 år;

la noce / **les noces** (giftermålet) } bröllopsfesten, bröllopet;

être de (à une) noce wara på bröllop;

un garçon d'honneur m. en marskalk;

une fille d'honneur en brudtärna;

la dot (t') hemgiften;

il a doté sa fille d'une grande somme han har gifwit sin dotter en stor summa i hemgift;

les nouveaux époux / **les jeunes mariés** } de nygifta;

la lune de miel smekmånaden;

le mari / **l'époux** (mest i högre stil) } (den gifte) mannen, maken;

la femme / **l'épouse** (jfr époux) } hustrun, makan;

faire bon ménage lefwa lyckligt med hwarandra (om man och hustru);

un célibataire / un garçon } en ogift man, en ungkarl;

le célibat det ogifta ståndet; vivre dans le célibat;

faire (mener une) vie de garçon lefwa ungkarlslif, föra ett fritt och oberoende lif;

une vieille fille en gammal mö;

un veuf (f. veuve) en enkling;

le veuvage enklings-, enkeståndet;

naître födas;

la naissance födelsen;

c'est aujourd'hui l'anniversaire (m.) de ma naissance det är i dag min födelsedag;

son anniversaire tombe (infaller på) le 1er mai; je vous félicite à l'occasion de votre anniversaire;

le baptême (p stumt) dopet;

baptiser (p stumt) döpa;

le parrain gudfadern;

la marraine gudmodern;

le filleul gudsonen;

la filleule guddottern;

tenir un enfant sur les fonts (les f. baptismaux, les f. de baptême) bära ett barn till dopet, stå fadder;

donner un nom à (nommer) un enfant gifwa namn åt ett barn;

c'est demain votre fête (f. namnsdag);

je vous souhaite une bonne fête;

le prénom / **le nom de baptême** förnamnet, dopnamnet;

le nom de famille slägtnamnet, efternamnet;

le surnom binamnet, tillnamnet;

Scipion eut le surnom d'Africain;

un sobriquet ett öknamn;

un orphelin (une orpheline) ett faderlöst och (eller) moderlöst barn;

orphelin de père, o. de mère, o. de père et de mère;

un tuteur (f. tutrice) en förmyndare;

être en tutelle stå under förmynderskap;

un (une) pupille (ll') en myndling;

léguer testamentera;

un legs (utt. lè) en testamentarisk gåfwa;

(le lait mjölken; le lai lekmannen; la laie wildswinshonan);

faire un testament / **tester** upprätta ett testamente;

l'héritier (f. héritière) arftagaren;

hériter de qn (de qch) ärfwa ngn (ngt);

hériter qch de qn;

un héritage ett arf;

un patrimoine ett fädernearf;

un matrimoine ett möderneart;

la succession qwarlåtenskapen.

Corps humain Menniskokroppen.

La tête hufwudet; lever (lyfta upp), baisser (sänka) la tête; (jfr baiser kyssa);

secouer la tête skaka på hufwudet (af ogillande);

à la tête de i spetsen för;

le sommet de la tête hjessan;

un cheveu ett hårstrå;

les cheveux, **la chevelure** (hårwäxten) } håret (på menniskans hufwud);

le poil håret på alla delar af mennisko- och djurkroppen;

(jfr le poêle — oê=oi — kakelugnen m. m.; la poêle stekpannan);

des cheveux { blonds (ljust), bruns (brunt), noirs (swart), roux (rödt), châtains (kastaniebrunt), gris (grått), blancs (hwitt), plats (slätt), bouclés (lockigt);

avoir les cheveux blonds;

une boucle (de cheveux) en hårlock;

de faux cheveux löshår;

se faire couper les cheveux låta klippa sitt hår;

cela n'a tenu qu' à un cheveu det hängde på ett hår;

chauve skallig; **un chauve;**

le crâne hufwudskålen;

le cerveau hjernan (såsom organ);

la cervelle hjernan (såsom rumfyllande massa);

manger de la cervelle de veau; un cerveau vide;

le visage, **la figure** } ansigtet;

faire bon (mauvais) visage à qn wara wänlig (owänlig) mot ngn;

le front pannan;

affronter qn (qch) trotsa ngn (ngt);

avoir des rides (f.) sur le front hafwa skrynklor i pannan;

la tempe tinningen;

l'œil m. (pl. yeux) ögat;

la paupière ögonlocket;

un cil (l') ett ögonhår;

les sourcils (utt. sourci) m. ögonbrynen;

la prunelle ögonstenen;

la pupille (ll'; jfr sid. 17) pupillen;

arrêter, fixer } les yeux sur qn (sur qch) fästa ögonen på ngn (ngt);

j'irais là les yeux clos (med slutna ögon);

le regard, **le coup d'œil** } blicken;
au premier coup d'œil wid första ögonkastet;
en un clin d'œil på ett ögonblick;
à l'œil nu med blotta ögat;
avoir l'œil sur qn hafwa ögat på ngn, gifwa akt på ngn;
fermer les yeux sur qch se genom finger med ngt;
cela saute aux yeux detta faller i ögonen;
le soleil me donne dans les yeux solen skiner i ögonen på mig;
un témoin oculaire ett ögonwittne;
rougir jusqu'au blanc des yeux rodna ända upp öfwer öronen;
le nez näsan;
les narines f. näsborrarne;
le bout du nez nästippen;
parler du nez (nasiller) tala i näsan;
le son nasal nässljudet;
il lui rit au nez han skrattade (skrattar) honom midt i ansigtet;
il lui ferma la porte au nez han stängde dörren midt för näsan på honom;
mener qn par le (bout du) nez draga ngn wid näsan;
éternuer nysa; **un éternuement** (eller **éternûment**);
se moucher snyta sig;

la joue kinden;
la fossette gropen (i kinden eller på hakan);
l'oreille f. örat;
la bouche munnen; les coins (m.) de la bouche mungiporna;
avoir la bouche bien garnie hafwa wackra tänder;
une bouchée en munfull;
bouche close! tyst som muren!
boucher stoppa till, korka;
boucher le passage à l'ennemi spärra wägen för fienden;
la dent tanden;
les dents d'en haut (de dessus) de öfre tänderna;
les dents d'en bas (de dessous) de nedre tänderna;
de fausses dents löständer;
faire ses (des) dents få tänder;
la gencive tandköttet;
la lèvre (supérieure öfre, inférieure nedre) läppen;
avoir les lèvres { vermeilles (röda), épaisses (tjocka), minces (tunna);
la langue tungan; tirer (räcka ut) la langue;
la mâchoire käken;
mâcher tugga;
la mastication tuggandet;
la salive spotten;
cracher spotta;

manger äta; l'appétit vient en mangeant ju mer man har, desto mer will man ha;

mangeable ätlig, ätbar;

la digestion matsmältningen;

digérer smälta (mat);

boire dricka; boire comme (för) quatre;

potable drickbar;

faire bonne chère äta och dricka godt;

la faim hungern; **avoir faim;** mourir de faim; (la fin slutet);

la soif törsten; **avoir soif;**

(se) rassasier mätta (sig);

se désaltérer släcka sin törst; l'eau désaltère;

le menton hakan;

la barbe skägget;

se faire la barbe / se raser } raka sig;

barbu skäggig;

imberbe skägglös;

la moustache mustascherna;

les favoris m. polisongerna;

le rasoir rakknifwen;

le cou halsen (till det yttre eller i sin helhet); (le coup hugget, slaget);

la gorge strupen (det inre af halsen);

une gorgée en klunk;

rire { à pleine gorge / à gorge déployée } gapskratta;

couper la gorge à qn skära halsen af, döda, ruinera ngn;

mettre à qn le pistolet sur la gorge sätta pistolen för bröstet på ngn;

la nuque nacken;

une épaule en skuldra;

hausser / lever } les épaules axla sig, rycka på axlarna (till tecken af mißnöje);

le bras armen;

à bras ouverts med öppna armar;

aller bras dessus, bras dessous gå arm i arm;

saisir qn par le bras fatta ngn i armen;

se jeter dans (entre) les bras de qn kasta sig i armarna på ngn;

il a toute la famille de son frère sur les bras (på halsen, att sörja för);

embrasser omfamna, kyssa; (jfr embraser sticka i brand; uppelda — bildl. —);

embrasser une religion antaga en religion;

embrasser un parti sluta sig till ett parti;

embrasser la cause de qn förklara sig för ngn, taga ngns parti;

le coude armbågen; se cogner (stöta) le coude;

la main (droite högra, gauche wenstra) handen;

mettre la main sur qn lägga hand på ngn;

en venir aux mains komma i handgemäng;

avoir la main heureuse hafwa lycka i hwad man gör;

une poignée de main en handtryckning;

manier känna på, handhafwa, bruka;

manier bien la parole (la plume);

un homme aisé à manier (lätt att leda);

le doigt (gt uttalas ej) fingret;

le bout du doigt fingerspetsen;

montrer qn au doigt peka finger åt ngn;

le pouce (tummen); **l'index** (x') m. (pekfingret); **le doigt du milieu** (långfingret); **l' (le doigt) annulaire** m. (ringfingret); **le petit doigt;**

(une pousse ett skott på träd och buskar m. m.);

un ongle en nagel;

une envie en nagelrot, ett födelsemärke;

il a bec (m. näbb) et ongles han förstår att förswara sig;

le poing knytnäfwen;

(le point punkten);

le poignet handleden, handlofwen;

(jfr une poignée en handfull, en göpen);

le dos ryggen;

s'adosser stödja sig med ryggen;

tourner le dos à qn wända ryggen åt ngn;

l'épine (f.) du dos, l'épine dorsale, l'échine f. } ryggraden;

le tronc bålen;

la hanche höften;

le flanc, **le côté** } sidan;

la côte refbenet;

la poitrine bröstet;

le sein barmen, sködet;

(le saint helgonet; le seing underskriften);

l'estomac (c stumt) m. magen (egentl. det inre organet, som mottager och smälter födan);

le ventre magen (äfwen till det yttre), buken;

la jambe benet (såsom extremitet);

un os en benknota, ett ben (i kroppen);

osseux knotig;

la cuisse låret;

le genou knät;

être (ligga) à genoux; se mettre (falla) à genoux; fléchir (böja) les genoux; être (sitta) sur les genoux de qn;

tomber, se jeter, se prosterner } aux genoux de qn kasta sig för ngns fötter;

le mollet waden;

la cheville (du pied) fotknölen;

le pied foten; à pied till fots;

les doigts du pied tårna;

l'orteil m. stortån;
la plante du pied fotsålen, fotbladet;
marcher pieds nus gå barfotad;
marcher sur la pointe du pied gå på tå;
fouler aux pieds trampa under fötterna;
de pied en cap (p') från topp till tå;
le talon hälen;
un membre en lem;
la peau huden;
une jointure / **une articulation** / un joint } en led, en ledgång;
la moelle mergen; moelleux;
la chair köttet (öfwerhufwud taget);
la viande köttet (endast ss. näringsmedel betraktadt);
(la chaire predikstolen; jfr faire bonne chère);
charnu köttig, hullig;
charnel köttslig;
un nerf (i pl. höres ej f); nerveux;
un tendon en sena; tendineux;
un muscle; musculeux;
la force musculaire muskelstyrkan;
le sang blodet; **sanglant** blodig,
répandre / verser } le sang utgjuta blod;
sanguinaire blodtörstig;
une veine en blodåder;
une artère en pulsåder;
le pouls (ls uttalas ej) pulsen;
(le pou lusen);
tâter le pouls à qn känna ngn på pulsen;
le cœur (bat, palpite) hjertat (slår);
(le chœur — ch = k — sångkören, koret);
les battements (m.) du cœur (les pulsations f.) hjertats slag;
par cœur utantill;
le poumon lungan;
respirer andas;
la respiration andhemtningen, andningen;
l'haleine f. andan, andedrägten;
(l'alêne f. sylen);
être hors d'haleine wara andtruten;
étouffer / **suffoquer** } qwäfwa, qwäfwas;
les viscères m. inelfworna (öfwerhufwud, ss. hjerna, hjerta, lungor; det anatomiska uttrycket);
les intestins m. inelfworna (hufwudsakl. tarmarne);
les entrailles f. inelfworna (de ädla delarna i underlifwet; fig. = kärlek, ömhet, hjerta);
le foie (jfr sid. 7) lefwern;
la rate mjelten;
la bile gallan (det allm. uttrycket; bildl. = wreden);
le fiel gallan (mest om djur; bildl. = hat, bitterhet);
le rein njuren; **les reins** njurarne, länderna, höfterna;
la sueur swetten; **suer;**
la transpiration utdunstningen, swettningen; **transpirer;**

être (tout) en nage wara genomswettig;
(à la nage med simning, simmande; passer une rivière à la nage);

une larme en tår (öfwerhufwud, äfwen af glädje);

les pleurs m. tårarne (ymniga och åtföljda af snyftningar, uttryck af smärta och sorg);

rire les larmes aux yeux skratta med tårar i ögonen;

répandre / verser } des larmes fälla tårar;

pleurer gråta, begråta;

sangloter snyfta;

le teint hyn, ansigtsfärgen;

avoir le teint frais et vermeil (frisk och röd);

pâle blek; la pâleur blekheten; pâlir blekna;

l'air m. (jfr sid. 2) utseendet, uppsynen;

avoir l'air bon (noble) hafwa ett godt (ädelt) utseende;

elle est très bien hon ser ganska bra ut;

elle n'est pas mal hon ser icke illa ut;

avoir (une) bonne mine hafwa ett friskt utseende;

la physionomie ansigtsuttrycket;

les traits (m.) (du visage) ansigtsdragen;

l'embonpoint m. fetman;

gros tjock, fet, stor;

la maigreur magerheten; **maigre;**

maigrir magra;

svelte / élancé } smärt;

un homme bien fait en wälwäxt man;

la taille wäxten, figuren; avoir une belle taille;

laid / **vilain** } ful; **la laideur;**

fort stark; **la force;**

faible swag; **la faiblesse;**

avoir du (un) faible pour qn wara swag för ngn;

fatigué trött (af ansträngning);

las trött, uttråkad, ledsen wid;

le sommeil sömnen;

avoir sommeil wara sömnig;

sommeiller slumra;

dormir sofwa; dormir sur (i) l'herbe;

je n'ai pas dormi de (på) toute la nuit;

parler en dormant tala i sömnen;

endormir söfwa; **s'endormir** insomna;

ronfler snarka;

veiller waka;

éveiller wäcka (ur sömnen);
(exciter wäcka = åstadkomma);

s'éveiller wakna;

bâiller gäspa;
(jfr bailler öfwerlåta, öfwerlemna — lagterm —);

le port (jfr sid. 4), **le maintien**, **la tenue** hållningen;

se tenir bien (mal) hafwa en god (dålig) hållning;

la marche gången, gåendet, wandringen;

la démarche gången, sättet att gå;

aller gå, resa (förflytta sig från ett ställe till ett annat);

marcher gå (färdas till fots);

marcher à grands pas gå med stora steg;

marcher à pas lents gå med långsamma steg;

marcher courbé gå böjd, krokig;

un piéton (f. piétonne) en fotgängare (den som för tillfället går);

un marcheur (f. marcheuse) en fotgängare (den som kan gå långt utan att tröttna);

la posture, **l'attitude** f. ställningen;

être, **se tenir** **debout** stå;

elle est debout;

se baisser böja sig, luta sig ned;

s'asseoir sätta sig;

assis sittande; **être assis** sitta;

couché liggande; **être couché** ligga; **se coucher** lägga sig;

le verre *est* sur la table glaset *står* på bordet; le livre *est* sur la table boken *ligger* på bordet; nous *sommes* très bien ici wi *sitta* mycket bra här;

se lever resa sig upp, stiga upp;

mettre, **placer**, **poser** **qch** sätta, ställa, lägga ngt.

Santé et Maladies.

Sain frisk (af sund kroppsbeskaffenhet), helsosam, ej skadlig för helsan; (saint helig; cinq — q stumt endast framför konsonant — fem);

malsain osund (motsatsen till sain);

bien portant frisk (för tillfället), wid god helsa;

un corps sain et robuste (stark);

ménager sa santé wara rädd om sin helsa;

comment va la santé, **comment allez-vous?**, **comment vous portez-vous?**, **comment vous trouvez-vous?** (säges blott till en sjuk) huru mår ni?

merci, monsieur, elle va bien, je vais bien, je me porte bien, je me trouve mieux;

être en pleine santé wara fullkomligt frisk;

une indisposition en opaßlighet;

être {**indisposé** / **souffrant**} wara illamående;

une maladie en sjukdom; **malade;**

maladif sjuklig;

un (une) malade en sjuk, en patient;

un patient en som undergår en smärtsam operation, en lifdömd wid afrättningen;

patient tålig;

tomber malade bli sjuk;

attraper / **gagner** } **une maladie** få en sjukdom;

prenez soin de vous! war rädd om er!

qu'avez-vous? hwad fattas er?

le mal de tête hufwudwärken;

le mal de dents tandwärken;

avoir mal à la tête / **avoir des maux de tête** } hafwa hufwudwärk;

avoir mal aux dents (des maux de dents) hafwa tandwärk;

avoir mal au cœur hafwa qwäljningar;

des maux de cœur qwäljningar;

vomir kräkas;

le mal de mer sjösjukan;

le mal du pays hemsjukan;

cela me fait mal det gör mig ondt;

je me suis fait du mal jag har skadat mig;

une indigestion en dålig matsmältning;

indigeste hårdsmält;

un refroidissement en förkylning;

je me suis refroidi / **j'ai pris froid** } jag har förkylt mig;

le rhume (de poitrine) bröstwärken (som förorsakar hostan);

je suis enrhumé jag har bröstwärk;

le rhume de cerveau snufwan;

je suis enrhumé du cerveau jag har snufwa;

la toux hostan; **tousser;**

le hoquet hickan; avoir le hoquet;

enroué hes;

une enflure en swulst, en swullnad; (s') enfler swullna;

avoir la joue enflée;

une apoplexie (un coup d'apoplexie) ett slaganfall;

être frappé d'apoplexie få slag;

la paralysie lamheten;

paralysé / **paralytique** } lam;

la fièvre febern;

un accès de fièvre ett feberanfall;

frissonner | avoir le (des) frisson(s) } ha feberrysningar, skakas af feber;

la scarlatine skarlakansfebern;

la rougeole mäslingen;

la petite vérole (la variole) smittkopporna;

une marque de la petite vérole ett koppärr;

vacciner; la vaccination;

la goutte giften;

la phtisie trånsjukan, twinsoten;

être phtisique hafwa trånsjuka;

la phtisie pulmonaire lungsoten;

être poitrinaire wara lungsiktig;

une fluxion de poitrine (une inflammation du poumon) en lunginflammation;

une épidémie en farsot;

la contagion smittan; **contagieux;**

la dyssenterie rödsoten;

le choléra (ch = k) koleran;

le délire yran, yrseln; **délirer;**

le vertige swindeln; **avoir le (des) vertige(s);**

un évanouissement | **une défaillance** } en wanmagt, en swimning;

s'évanouir | **tomber en défaillance** } falla i wanmagt, swimma;

un crachement de sang en blodspottning;

saigner du nez hafwa näsblod;

un saignement de nez en näsblödning;

un cor (au pied) en liktorn; (le corps kroppen m. m.);

une engelure ett kylsår, en frostknöl;

la démangeaison klådan;

démanger klia (intr.); la tête lui démange;

se gratter klia sig;

une égratignure en rispa, en skråma; égratigner riswa, klösa;

une contusion | une meurtrissure } en blånad;

se meurtrir stöta sig (så att märke uppstår);

meurtrir qn de coups slå ngn gul och blå;

une coupure ett skärsår; **se couper à la main;**

une brûlure ett brännsår; **se brûler à la jambe;**

une blessure ett sår (genom yttre skada, ss. hugg, slag, skott);

une plaie ett sår (ett af yttre eller inre orsak sårigt ställe);

blesser (légèrement, grièvement) såra (lätt, swårt); (jfr bléser läspa);

une cicatrice ett ärr;

cicatriser förorsaka ärr, hopläka;

la petite vérole lui a cicatrisé le visage;

se casser la jambe bryta benet af sig;

je me suis foulé le pied jag har förstäckt min fot;

se donner une entorse (au pied) wricka sig (i foten);
une chute ett fall;
(un cas ett fall = en händelse);
tomber falla; il est tombé;
la douleur smärtan;
douloureux smärtsam;
exempt de douleur smärtfri;
un chirurgien en kirurg;
un médecin en läkare;
la médecine läkekonsten, läkemedlet;
prendre médecine taga in, medicinera;
un dentiste en tandläkare;
un oculiste en ögonläkare;
un pharmacien en apotekare;
une pharmacie ett apotek;
une ordonnance (une formule) ett recept;
un remède (pour, contre) ett botemedel, ett läkemedel;
(un moyen ett medel, en utwäg, ett tillfälle);
une dose en sats, en dosis;
une tisane en sjukdryck;
une pilule ett piller;
une poudre ett pulver;
un onguent en salfwa;
du taffetas d'Angleterre engelskt plåster, muschplåster;
traiter un malade sköta en sjuk;
la cure / **le traitement** } kuren, behandlingen;

saigner qn åderlåta ngn;
se mettre au régime börja hålla diet;
être au régime hålla diet;
guérir bota, tillfriskna; médecin, guéris-toi toi-même;
la guérison botandet, tillfrisknandet;
un convalescent en tillfrisknande;
être en convalescence (f.) wara på bättringswägen;
la vie lifwet; **vivre;**
à vie för lifstiden;
du vivant de qn under ngns lifstid; de mon vivant;
vivant / **vif** (liflig) } lefwande;
inanimé / **sans vie** } liflös;
mourir d' / **être emporté par** } **une maladie** dö i en sjukdom;
se mourir hålla på att dö, wara nära att dö;
être à l'agonie (f.) (agoniser) ligga i dödskampen, kämpa med döden;
la mort döden;
(le mors betslet; le more — ell. maure — moren);
mortel dödlig; **immortel;**
la mortalité dödligheten; **l'immortalité** f.;
un décès ett dödsfall;
enterrer begrafwa, gräfwa ned;
elle fut enterrée sans céré-

monie; enterrer de l'argent dans une cave (källare);

inhumer begrafwa (blott om menniskor samt mest i högre stil);

un enterrement en begrafning (det allm. uttrycket);

les funérailles f. / les obsèques f. } likbegängelsen (ceremonierna wid en begrafning);

la bière / **le cercueil** } likkistan;

le convoi funèbre likprocessionen;

le corbillard / le char funèbre } likwagnen;

le cimetière kyrkogården;

un fossoyeur en dödgräfware;

la fosse grafwen; creuser une fosse;

a tombe grafstenen;

le tombeau grafstället, grafwården;

une épitaphe en grafskrift;

prendre le deuil anlägga sorg;

porter le deuil de qn bära sorg efter ngn;

quitter le deuil aflägga sorgdrägten;

un défaut corporel / **une infirmité** } ett kroppsfel, ett kroppslyte;

aveugle blind; **un aveugle;**

aveugle sur ses défauts blind för sina fel;

la cécité blindheten;

l'aveuglement m. förblindelsen (alltså fig.);

borgne enögd; **un borgne;**

éborgner göra enögd, sticka ut ena ögat; vous allez m'éborgner avec votre canne (f. käpp);

louche windögd; **un louche;**

loucher winda, skela;

avoir la vue basse (courte) / **être myope** } wara närsynt;

avoir la vue longue / **être presbyte** } wara långsynt;

les lunettes f. glasögonen; (la lunette kikaren);

un pince-nez en lorgnett (för begge ögonen);

un lorgnon en lorgnett (för ena ögat);

sourd döf; être sourd d'une oreille;

être sourd à qch wara döf för ngt;

la surdité döfheten;

avoir l'oreille dure wara lomhörd;

muet stum;

sourd-muet (f. sourde-muette) döfstum; **un sourd-muet;**

bègue stammande; **un bègue;**

bégayer stamma;

bossu puckelryggig; **un bossu;**

la bosse puckeln;

boiteux halt; **un boiteux; boiter** (d'un pied; des deux pieds);

un estropié en krympling;
marcher avec des béquilles (f.) gå på kryckor;
un géant en jette;
gigantesque jettelik;
un nain en dwerg.

Sens (m.) et Facultés (f.) de l'âme (f.)
Sinnen och Själsförmögenheter.

La vue synen, synförmågan;
(une vision en syn = en andesyn; une inspection, une revue en syn = en mönstring o. s. w.);
voir se, uppfatta med synsinnet;
regarder se, betrakta, afsigtligt fästa ögonen på ngt;
apercevoir qch warseblifwa ngt, se ngt på afstånd;
s'apercevoir de qch fatta, inse, märka ngt;
cela ne vous regarde pas detta angår er icke;
visible synlig; **invisible**;
connaître qn de vue känna ngn till utseendet;
l'ouïe f. hörseln;
entendre } **qch** höra ngt;
ouïr }
écouter (prêter l'oreille à) qch höra på ngt, lyssna till ngt;
avoir l'ouïe subtile (délicate, fine) hafwa god (fin) hörsel;
il n'entend pas de (på) cette oreille-là (i fig. bemärk.);
l'odorat m. luktsinnet, lukten;
avoir l'odorat fin, subtil;
l'odeur f. lukten (hwad man uppfattar med luktsinnet);
l'odeur de la rose; une odeur agréable;
sentir lukta (trans. och intrans.);
sentir bon, mauvais; sentez-vous cette odeur? cela sent le brûlé (brändt);
flairer qch lukta på ngt, wädra ngt; flairez un peu cette fleur;
le tact (ct') } känseln;
le toucher }
toucher qch widröra ngt, taga på ngt;
chatouiller kittla;
le goût smaken;
goûter qch smaka på ngt;

le sucre a le goût doux socker smakar sött;

avoir du goût pour qch hafwa sinne för ngt;

cet artiste manque de goût denne konstnär saknar smak;

ce vin sent le fût detta win har smak af kärlet;

savoureux wälsmakande, saftig;

fade
insipide } smaklös;

l'esprit m. anden, förståndet, förmågan att wara qwick (qwickheten ss. uppfattande);

le génie snillet, den skapande förmågan;

le talent det naturliga anlaget, konstfärdigheten;

avoir de l'esprit
être spirituel } wara qwick;

(vif qwick i rörelserna, liflig);

un talent supérieur en öfwerlägsen talang;

la raison förnuftet, förståndet;

raisonner draga slutsatser, räsonnera, anföra skäl;

raisonner à perte de vue (déraisonner) tala utan sammanhang;

raisonnable förnuftig, förståndig;

avoir raison hafwa rätt;

(avoir droit hafwa rättighet, wara berättigad);

avoir tort hafwa orätt;

parler raison tala klokt;

du bon sens sundt förnuft;

cela n'a pas le sens commun detta är orimligt;

l'intelligence f. fattningsgåfwan, insigten;

il y a de l'intelligence entre eux de äro i hemligt förstånd med hwarandra;

intelligent förståndig, klok;

comprendre
entendre } **qch** förstå, begripa ngt;

un malentendu ett mißförstånd;

la capacité förmågan, skickligheten;

capable(de) skicklig(till); **incapable** (de);

(jfr coupable de brottslig, skyldig till);

la pensée tanken; **penser à qch;**

(panser förbinda ett sår, rykta hästar);

pensif tankfull; **un penseur** en tänkare;

le songe drömmen (under sömnen);

le rêve drömmen (i waket eller sofwande tillstånd);

songer; rêver;

une idée en föreställning, ett begrepp;

développer ses idées utweckla sina åsigter;

une opinion en mening;

avancer une opinion uppställa ett påstående;

le conseil rådet; **conseiller qch à qn;**

consulter qn sur qch rådfråga ngn om ngt;

la réflexion eftertanken; **réfléchir à (sur) qch;**

le jugement omdömet; **juger;**

un préjugé en fördom (= förutfattad mening eller tro);

une prévention en fördom (= en persons gynsamma eller ogynsamma stämning för en annan person eller en sak);

une observation en iakttagelse; **observer; un observateur;**

la sûreté / **la certitude** } säkerheten, wißheten;

sûr / **certain** } säker, wiß;

(jfr sur sur, syrlig);

l'incertitude f. owißheten; **incertain;**

le doute twiflet;

douter de qch twifla på ngt; **se douter de qch** ana, förmoda ngt;

l'imagination f. inbillningen, fantasien;

(la fantaisie infallet, nycken, fantasien ss. musikstycke);

la mémoire minnesförmågan, minnet;

(le mémoire promemorian, räkningen, afhandlingen);

de mémoire d'homme i mannaminne;

mémorable minneswärd;

le souvenir hågkomsten, erinringen;

se souvenir de qch / **se rappeler qch** } erinra sig ngt;

je m'en souviens; je me le rappelle;

rappeler qch à qn / **faire souvenir qn de qch** } erinra ngn om ngt;

l'oubli m. glömskan; **oublier;**

(une oublie ett gorå);

oublieux glömsk;

savoir qch weta, kunna ngt (som man lärt);

savez-vous le français?

ignorer qch wara okunnig om ngt;

savant lärd; **un savant;**

ignorant okunnig; **un ignorant;**

la docilité läraktigheten; **docile;**

la bêtise dumheten (= djup okunnighet och klen fattningsgåfwa);

la sottise dumheten (= bristen på omdöme);

la stupidité dumheten (= sinnesslöheten);

bête; sot; stupide;

la folie wansinnet, dårskapen;

fou, fol (f. folle) wansinnig, tokig; **un fou, une folle;**

sentir känna (taga intryck medelst sinnena eller erfara själsrörelser);

connaître känna (hafwa kännedom om, förstå);

la sensation sinnesintrycket (som meddelas oß utifrån);

le sentiment känslan (af behag eller obehag, som själen erfar efter att hafwa mottagit ett sinnesintryck);

la volonté wiljan; **vouloir;**

à volonté } efter behag;
à discrétion }

volontaire friwillig; **involontaire**;

volontiers gerna;

en vouloir à qn wara ond på ngn, wilja åt ngn;

l'intention f. } afsigten;
le dessein }

(le dessin ritningen, teckningen);

la résolution beslutet;

se résoudre à; résoudre de; être résolu de, à;

chérir älska (ömt och innerligt);

cher kär, dyr, älskad;

la haine hatet; **haïr; haïssable;**

la tendresse ömheten, mildheten;

tendre; attendrir röra, beweka;

une inclination en (swagare) böjelse;

un penchant en (starkare) böjelse;

le dégoût afsmaken, ledan;

dégoûtant widrig, wämjelig;

dégoûter qn de qch ingifwa ngn afsmak för ngt;

cela me répugne detta är mig motbjudande;

le mépris föraktet (för en person eller en sak på grund af deß wärdelöshet); **mépriser;**

(jfr la méprise mißtaget; se méprendre);

le dédain föraktet (på grund af föreställningen om egen förtjenst och öfwerlägsenhet); **dédaigner;**

la colère } wreden;
le courroux (i högre stil) }

se mettre (entrer) en colère bli ond;

le dépit förtreten, förargelsen;

en dépit de i trots af;

gronder qn banna ngn, gräla på ngn;

le chagrin sorgen, bekymret;

chagrin ledsen, förtretad;

la tristesse sorgsenheten; **triste;**

le soupir sucken; **soupirer;**

gémir qwida, jemra sig;

l'hilarité f. } munterheten;
l'allégresse f. }

la gaîté (eller **gaieté**) gladlyntheten, glädjen (ss. ett uttryck för en persons wanliga sinnesstämning); **gai; égayer** muntra, roa;

la joie glädjen (ss. en tillfällig känsla); **joyeux;**

le rire (eller **ris**) skrattet;

rire aux éclats } gapskratta;
éclater de rire }

il partit d'un grand éclat de rire han brast ut i gapskratt;

rira bien qui rira le dernier skrattar bäst som skrattar sist;

le sourire (eller **souris**) leendet;

sourire le, småle;

ridicule löjlig, som wäcker åtlöje (alltid i dålig bemärkelse);

risible löjlig, lustig (som framkallar skratt; mest i god bemärkelse);

le ridicule löjligheten, narraktigheten;

tourner qn en ridicule (se moquer de qn) förlöjliga ngn, göra narr af ngn;

la moquerie hånet, begabbelsen;
un ris moqueur ett hånlöje;
le sérieux allwaret; **sérieux** (adj.);
le soin omsorgen; **avoir soin de qch; soigneux** (de) omsorgsfull, mån (om);
(jfr le besoin behofwet; avoir besoin de qch behöfwa ngt);
le souci oron, bekymret; **soucieux;**
se soucier | **se mêler** } **de qch** befatta sig med ngt, lägga sig i ngt;
tranquille (ll') lugn (till sin natur; utmärker en beständig egenskap);
la tranquillité (ll'); **(se) tranquilliser;**
calme lugn (uttrycker ett öfwergående tillstånd, ett tillfälligt förhållande);
le calme; (se) calmer;
une crainte en fruktan (för en sannolik fara);
une appréhension en farhåga, en fruktan (för en möjlig fara);
une peur en ångest, en (instinktmessig) fruktan;
craindre; appréhender; avoir peur;
redouter högligen frukta;
l'espoir m. hoppet (rigtadt på ett bestämdt föremål; brukas blott i sing.);
l'espérance f. förhoppningen, hoppet (öfwerhufwud ss. en själens benägenhet att icke mißtröfta; brukas äfwen i plur.);
espérer hoppas;
la langue språket (betraktadt ss. nationalspråk);
le langage språket, meddelelsemedlet, tonen (= det språk, som en person för);
une langue morte, une langue vivante; les langues anciennes, les langues modernes;
posséder une langue i grund känna ett språk;
un idiome ett tungomål, ett språk (med affeende på de egendomliga uttryckssätten och wändningarna);
un dialecte en munart, en dialekt (= det språk, som är egendomligt för en särskild folkstam, en provins eller en trakt, i motsats till det allmänna nationalspråket eller skriftspråket);
le patois allmogespråket;
la parole ordet (ss. uttryck för tanken), talgåfwan;
le mot ordet (i och för sig, utan affeende på tanken);
en un mot med ett ord;
mot à mot ord för ord;
parler (à qn) tala (med ngn);
parler sa langue maternelle (modersmål);
parler français (la langue française); p. anglais, allemand;
parler politique, musique;
aborder (accoster) qn nalkas ngn för att inleda samtal, tilltala ngn;
converser (avec qn) samtala (i allm.);
entrer en conversation (f.) **avec qn;**
s'entretenir (avec qn) samtala, öfwerlägga (om wigtiga ämnen);

avoir un entretien avec qn;

la conversation roule sur son avenir ſamtalet rör ſig om hans framtid;

causer (avec qn) ſamtala förtroligt, ſpråka;

bavarder
babiller } ſladdra, prata;
jaser

cela fait jaser det ger anledning till prat;
(jfr chasser jaga);

chuchoter hwiſka;

nommer kalla, nämna (wid förnamn eller familjenamn);

appeler kalla (wid binamn), ropa till ſig;

j'en appelle à ton cœur jag wädjar till ditt hjerta;

s'appeler
se nommer } kallas, heta;

s'écrier utropa;

crier ropa, ſkrika;

crier au secours (à l'aide f.) ropa på hjelp;

crier vengeance (f.) kräſwa hämd;

jeter
pousser } **un cri** upphäfwa ett rop;

la voix röſten; parler à haute voix, à voix basse;
(la voie wägen);

de vive voix muntligen;

le son ljudet, tonen;

retentir genljuda;

questionner (qn sur qch) genom frågor ſöka utforſka (ngn med afſ. på ngt), fråga (på grund af nyfikenhet);

une question en fråga (det allm. uttrycket);

interroger (qn sur qch) förhöra, fråga (på grund af myndighet);

demander qch à qn fråga ngn om ngt (i allm.), bedja ngn om ngt;

demander qn fråga efter ngn;

prier qn
demander à qn } **de faire qch** bedja ngn göra ngt;

demander à faire qch bedja att få göra ngt;

une demande en fråga, en begäran, en bön (till menniſkor);

une prière en bön (till Gud, helgon, eller menniſkor);

il m'a demandé un livre (eller il m'a prié de lui donner un livre) han har bedt mig om en bok;

je vous en prie;

une réponse ett ſwar (på en fråga eller en bön);

répondre qch ſwara ngt; **répondre à qch** ſwara på ngt, beſwara ngt;

une réplique ett genmäle, en inwändning;

une repartie ett (fyndigt och raſkt) ſwar;

répliquer; repartir;
(jfr répartir fördela);

un récit en berättelſe;

un conte en diktad berättelse, en saga;
(un comte en grefwe; un compte en räkning);

raconter berätta (i afsigt att upplysa);

conter berätta (för att roa).

Société civile Borgerligt samhälle.

Une nation en nation (betecknar medlemmarnes gemensamhet i härkomst, språk, lynne, seder och bruk etc.); **national;**

un peuple ett folk (betecknar blott wistandet i samma land och lydnad under samma lagar; således det politiska föreningsbandet); **populaire;**

la population befolkningen;

l'origine f. härkomsten, börden; il est suédois d'origine;

originaire de bördig från; il est originaire de Suède;

la patrie fäderneslandet;

un compatriote en landsman;

un indigène } **un natif** } en inföding;

étranger främmande; **un étranger;** (jfr étrange besynnerlig, sällsam);

à l'étranger utomlands;

un habitant en inwånare;

habiter (bebo) } **demeurer** } bo (syfta mest på orten, trakten, staden, der man bor);

loger bo (brukas med afs. på sjelfwa bostaden, isynnerhet då det är fråga om kortare uppehåll ss. gäst eller främling);

régner sur } **gouverner** } **un pays** (utt. péi) regera ett land;

le règne regeringen (= regeringstiden); sous le règne de qn;

le gouvernement regeringen (med afs. på sättet, handlingen, eller ss. myndighet);

un souverain (f. souveraine) en herskare;

un sujet en undersåte;

une monarchie; un monarque;

une république; républicain; un républicain;

une démocratie (tie = ci) ett folkwälde;

une aristocratie (tie = ci);

une grande puissance en stormagt;

un empire ett kejsardöme, ett stort rike (i allm.);

un empereur en kejsare;

une impératrice en kejsarinna;

impérial kejserlig;

un royaume ett konungarike;

le roi konungen;

la reine drottningen;
(la rêne tygeln; le renne renen);

royal kunglig;

la royauté konungawärdigheten;

le régent (f. régente) förmyndare-regenten;

la majesté majestätet; Votre Majesté (V. M.), Vos Majestés (VV. MM.), Sa Majesté (S. M.), Leurs Majestés (LL. MM.) (titlar, som gifwas åt kejsare och konungar samt åt deras gemåler. Såsom vokativformer brukas Sire och Madame);

Votre Altesse (V. A.), Son Altesse (S. A.) (så benämnas prinsar och prinsessor af blodet; vok. Monseigneur och Madame);

Votre Excellence (V. E.), Son Excellence (S. E.) (så benämnas ministrar och sändebud; vok. Monseigneur);

Votre Éminence, Son Éminence (så benämnas särskildt kardinaler; vok. Monseigneur);

précéder qn gå före ngn (eg. och fig.), wara ngns företrädare;

le prédécesseur företrädaren;

succéder à qn efterträda ngn; **le successeur;**

l'ordre (m.) de la succession tronföljden;

l'héritier présomptif de la couronne den närmaste tronarfwingen;

usurper le trône inkräkta tronen;

un usurpateur (f. usurpatrice);

aspirer au trône eftersträfwa tronen;

monter sur le (au) trône uppstiga på tronen;

l'avènement m. (au trône, à la couronne) tronbestigningen;

la couronne kronan;

couronner kröna; **le couronnement;**

sacrer qn roi smörja ngn till konung;

le sacre smörjelseakten;

le sceptre spiran;

prêter serment (m.) (de fidélité f.) swärja trohetsed;

abdiquer (la couronne) nedlägga kronan;

détrôner qn afsätta, störta ngn (från tronen);

renoncer à (afstå från) **la couronne;**

le suzerain öfwerlänsherren;

un vassal en vasall;

un fief en förläning;

un prince (f. princesse) en furste, en prins;

le prince royal kronprinsen;

le prince héréditaire arfprinsen;

un prince du sang en prins af blodet;

une principauté ett furstendöme;

un duc (f. duchesse) en hertig;

un archiduc en erkehertig;

un grand-duc en storhertig, en storfurste;

un duché ett hertigdöme;

un grand-duché ett storhertigdöme, ett storfurstendöme;
un électeur (f. électrice) en kurfurste;
un électorat ett kurfurstendöme;
un margrave en markgrefwe;
un margraviat ett markgrefskap;
un comte (f. comtesse) (jfr sid. 35) en grefwe;
un comté ett grefskap;
un baron (f. baronne) en friherre;
un chevalier en riddare; (jfr un cavalier en ryttare);
chevaleresque ridderlig;
la noblesse adeln, adelskapet;
noble adlig, ädel; **un noble;**
anoblir adla, göra till adelsman;
ennoblir (utt. en med näsljud) förädla (fig.);
un gentilhomme (utt. l mjukt; pl. gentilshommes — l stumt —) en adelsman;
un blason ett sköldemärke, ett wapen;
un arbre généalogique ett stamträd;
la cour hofwet; à (wid) la cour; (jfr dans la cour på gården);

un courtisan
un homme de (la) cour } en hofman;

un chambellan en kammarherre;
une dame d'honneur en hofdam;

un roturier
un bourgeois } en ofrälse;

la roture det ofrälse ståndet;
une administration en förwaltning;
administrer;
le ministère de l'intérieur (civildepartementet); le m. des cultes (m.) et de l'instruction publique (ecklesiastikdepartementet); le m. de la marine; le m. de la guerre; le m. de la justice; le m. des finances (f.); le m. des affaires étrangères;

le ministère
le conseil d'État (m.) } ministeren, statsrådet (kollekt.);

un ministre
un conseiller d'État } en minister, ett statsråd;

le chancelier kanslern;
un emploi ett embete (är det allmännast begagnade ordet och kan brukas om hwarje embete);
une fonction ett embete (betecknar sjelfwa embetswerksamheten och anwändes mest i pluralis);
une charge ett embete (betyder egentl. last, börda, och brukas om wissa offentliga embeten utan lön);
une magistrature ett högt embete (i förwaltningen eller lagskipningen, t. ex. en prefekts, en presidents);

une place
un poste } en plats, en tjenst;

un fonctionnaire (det allmännast brukade ordet)
un employé (om lägre embetsmän) } en embetsman, en tjensteman;

un magistrat en högre civil embetsman, men isynnerhet en medlem af en domstol;

chercher söka;

briguer ifrigt eftersträfwa (kan också betyda: genom ränker söka ernå);

obtenir erhålla, få (hwad man önskar eller sträfwar efter);

recevoir emottaga, få (ware sig man will eller ej);

accepter emottaga = antaga;

il n'a pas accepté l'invitation (bjudning) qu'il a reçue;

un titre en titel;

un ordre en orden;

la Légion d'honneur; l'ordre des Séraphins, de l'Étoile polaire, de l'Épée, de Wasa;

l'ordre de la Jarretière strumpebandsorden;

chevalier de (l'ordre de) la Toison (d'or) riddare af gyllene skinnets orden;

une décoration ett ordenstecken;

la législation lagstiftningen;

un législateur (f. législatrice) en lagstiftare;

la loi lagen; **faire une loi;**

obéir (lyda) **aux lois;**

arrêter / **décréter** besluta, förordna;

ordonner befalla (ss. herre);

commander befalla (ss. anförare);

exécuter / **mettre à exécution** (f.) werkställa;

un député en riksdagsman;

députer qn skicka ngn ss. riksdagsman;

élire wälja;

une élection ett wal;

un électeur (jfr sid. 37) en walman;

le suffrage universel allmänna rösträtten;

voter / donner sa voix (son suffrage) rösta, afgifwa sin röst;

la diète (de Suède; la d. helvétique; la d. des États de la confédération germanique) riksdagen;

convoquer / assembler (la diète) sammankalla;

dissoudre / rompre (la diète) upplösa;

la session sessionstiden (= tidrymd, under hwilken en rådplägande församling håller sammanträden); (la cession öfwerlåtelsen);

une séance ett sammanträde;

faire une proposition (une motion) wäcka en motion;

adopter antaga;

rejeter förkasta;

unanime enhällig;

à l'unanimité (f.) enhälligt;

ajourner uppskjuta; **un ajournement;**

les revenus de l'État (les r. publics) statsinkomsterna;

le trésor de l'État (le t. public) statskassan;

une contribution en skatt, en pålaga (säges om hwarje skatt, direkt eller indirekt, ss. ett bidrag till fyllandet af statens behof);

mettre un pays à contribution brandskatta ett land;

un impôt en skatt (som påläggеs en särskild artikel);

mettre un impôt sur qch;

l'impôt sur le revenu inkomstskatten;

imposer (un pays) beskatta;

un receveur en uppbördsman;

la douane tullwerket, tullen (för in- och utgående waror), tullkammaren;

le droit d'entrée (f.) (d'importation f.) införseltullen;

le droit d'exportation (f.) utförseltullen;

un douanier / un employé de la douane / un commis à (de) la douane — en tulltjensteman;

l'octroi m. accisen (= tull, som städer uppbära för matwaror, hwilka införas från landsbygden);

avoir qch à déclarer hafwa ngt att anmäla till förtullning;

la capitale hufwudstaden;

le chef-lieu (f höres) **d'une province** hufwudorten i en provins;

un bourgeois (jfr sid. 37) en borgare (med afs. på hans stånd);

un citoyen en borgare (från politiskt synpunkt);

la bourgeoisie borgarståndet, borgerskapet;

la populace pöbeln;

un mendiant / un gueux (innebär ngt föraktligt) — en tiggare;

mendier tigga (på ett eller annat sätt);

gueuser tigga (säges föraktligt om den som har tiggeriet till födkrok);

demander l'aumône (f.) bedja om en almosa;

mendier sa vie (uppehälle);

gueuser son pain; demander de porte (f.) en porte;

il est gueux comme un rat d'église (f.) (kyrkråtta);

un (une) esclave en slaf (-winna);

un serf (f. serve) en lifegen; (un cerf en hjort);

l'esclavage m. slafweriet (det fullkomliga upphäfwandet af friheten; det wanligaste uttrycket);

le servitude slafweriet (inskränkandet af friheten; brukas mest högre stil);

le servage lifegenskapen.

Justice.

La justice rättwisan, lagskipningen; **juste;**

une injustice en orättwisa; **injuste;**

légal laglig (i enlighet med gällande lag); **la légalité;**

illégal olaglig; **une illégalité;**

légitime rättmätig, rättsenlig (öfwerensstämmande med rätt och billighet);

la légitimité; illégitime; une illégitimité;

un code en lagbok, en hufwudafdelning af ett lagwerk;

le code pénal strafflagen;

le code civil civillagen;

code Napoléon den franska lagboken;

un tribunal de première instance en underrätt;

un tribunal / **une cour** } **d'appel** en öfwerrätt;

le tribunal / **la cour** } **suprême** högsta domstolen;

le jury; les jurés jurymännen;

la jurisprudence lagfarenheten;

un jurisconsulte / **un homme de loi** } en jurist, en lagkarl;

un juriste en juridisk skriftställare;

un juge en domare;

un juge de paix (f.) en fredsdomare;

un arbitre en skiljedomare, en god man;

s'en rapporter à des arbitres hänskjuta sin sak till skiljedomares afgörande;

un avocat en sakförare (som muntligen för någons talan inför rätten);

un avoué ett rättegångsbiträde (som i civilmål på parternas wägnar anskaffar nödiga handlingar);

le procureur (de l'empereur, du roi, de la république) kronoåklagaren;

le procureur général den högste allmänna åklagaren;

accuser qn de qch anklaga ngn för ngt;

une accusation; un accusé;

intenter (faire) un procès à qn börja process med ngn;

gagner (un procès) winna;

perdre (un procès) förlora;

dresser un procès-verbal uppsätta ett protokoll;

arranger une affaire à l'amiable uppgöra en sak i godo;

un accommodement en förlikning;

le plaidoyer sakförarens tal;

plaider pour qn (pl. la cause de qn) försvara ngn inför rätta;

la partie parten, motparten, delen (af ett helt);

le parti det politiska partiet, giftermålspartiet, beslutet, fördelen;

la part andelen;

la plainte, la demande } käromålet;

le demandeur (f. demanderesse) käranden;

le défendeur (f. défenderesse) swaranden;

défendre förswara;

le défenseur förswararen;

la défense förswaret, (i plur. äfw.) swaromålet;

le témoin wittnet;

citer (assigner) des témoins instämma wittnen;

la déposition wittnesmålet;

déposer aflägga wittnesmål, wittna;

jurer swärja;

un serment en (högtidlig) ed (som wanligen afläggeß offentligen inför myndigheter);

un jurement en swordom, en ed (i oträngdt mål);

un juron en (af en person ofta anwänd) swordom;

prêter (faire) serment (jfr sid. 36) aflägga ed;

le parjure meneden, menedaren;

juger döma, fälla en dom (i allm.);

condamner (mn = nn) döma till straff;

un jugement en (underrätts) dom;

un arrêt en (öfwerrätts) dom;

rendre { un jugement, un arrêt } fälla en dom;

un arrêt (une sentence) de mort en dödsdom;

le verdict (ct') du jury juryns utlåtande;

être condamné aux frais (m.) (aux dépens m.) dömas att betala rättegångskostnaderna;

être condamné à l'amende (f.) dömas till böter;

(l'amande f. mandeln);

une condamnation (mn = nn) en fällande dom;

acquitter qn frikänna ngn;

un (verdict d') **acquittement** ett frikännande;

interjeter appel (m.) (appeler) d'un jugement wädja mot, anföra beswär öfwer en dom;

innocent oskyldig; **l'innocence** f.;

rendre un verdict de culpabilité (f.) förklara skyldig;

coupable (de) (jfr. sid. 30) brottslig, skyldig (till);

commettre un crime (un délit) begå ett brott (en förbrytelse);

convaincre qn d'un crime öfwerbewisa ngn om ett brott;

le crime de haute trahison högförräderiet;

un criminel / **un scélérat** } en förbrytare, en brottsling;

faire (commettre) un meurtre begå ett mord;

un meurtrier en mördare;

un assassin en lönmördare; **assassiner qn;**

un assassinat ett lönmord;

un homicide en dråpare, ett dråp;

ravir / ôter / arracher } la vie à qn beröfwa ngn lifwet;

le suicide sjelfmordet, sjelfmördaren;

se suicider begå sjelfmord;

empoisonner förgifta;

le poison giftdrycken, giftet (af wäxter);
(jfr le poisson fisken);

le venin giftet (hos djur);

venimeux (om djur) / **vénéneux** (om wäxter) } giftig;

un brigand en stråtröfware;

le brigandage stråtröfweriet;

piller plundra;
(jfr piler stöta, krossa);

voler stjäla;

le vol stölden;

un vol avec effraction (f.) en inbrottsstöld;

un voleur en tjuf (det allm. uttrycket);

un larron (f. larronnesse) en tjuf (som stjäl i hemlighet);

un filou en (skicklig och förslagen) tjuf;

un fripon en spetsbof, en bedragare;

un imposteur en bedragare (som falskeligen utgifwer sig för ngt);

un coquin / un fourbe } en skurk, en skälm;

au voleur! tag fast tjufwen!

l'occasion (f.) fait le larron tillfället gör tjufwen;

incendier (mettre le feu à) une maison anlägga mordbrand i ett hus;

un incendiaire en mordbrännare;

tromper qn / en imposer à qn } bedraga ngn;

tricher qn bedraga ngn i spel;

une injure en (affigtlig) förolämpning (genom smädande ord);

une offense en (mindre och oafsigtlig) förolämpning;

insulter qn skymfa, förolämpa ngn;

insulter à qn håna, såra ngn;

punir straffa;

la punition / **la peine** } straffet, bestraffningen;
(le pêne låskolfwen);

la peine de mort / le supplice } dödsstraffet;

sous peine de mort (sous p. de la vie) wid dödsstraff;

la prison fängelset;
emprisonner sätta i fängelse;
un prisonnier en fånge (det allmänna uttrycket för den som sitter i fängelse);
un captif en krigsfånge, (samt i högre stil) en fånge;
un détenu en straffånge;
tuer / mettre à mort / faire mourir } döda;

exécuter afrätta; **l'exécution** f.;
le bourreau / l'exécuteur (des hautes œuvres) } bödeln, skarprättaren;
l'échafaud m. schavotten;
la grâce nåden;
faire grâce à / gracier } **qn** benåda ngn;
il fut gracié.

Religion (f.) et Culte (m.) Religion och Gudstjenst.

L'Éternel den Ewige;
l'éternité f. ewigheten;
éterniser förewiga;
infini oändlig; **l'infinité** f.;
tout-puissant (f. toute-puissante) allsmägtig;
le Tout-Puissant;
la toute-puissance (l'omnipotence f.);
la toute-présence allestädesnärwarelsen;
Dieu est présent partout;
saint (jfr sid. 24) helig (i sig sjelf, till sin natur);
sacré helig (inwigd, ss. helig hållen);
bénin (f. bénigne) / **bienveillant** } wälwillig, nådig, mild;

la bienveillance godheten, wälwiljan;
le Créateur Skaparen; **créer;**
la création skapelsen;
une créature ett skapadt ting, en skapad warelse;
le Christ (st'); **Jésus-Christ** (uttalas Jézu-Kri af katoliker, men Jézu-Krist af protestanter);
le Rédempteur Återlösaren;
la rédemption återlösningen;
le Sauveur Frälsaren;
sauver / racheter } frälsa, återlösa;
se sauver / faire son salut } winna den ewiga saligheten;
les bienheureux de salige;

le Saint-Esprit den Helige Ande;
la sainte Trinité Treenigheten;
la Providence Försynen;
religieux religionen tillhörig, gudfruktig;
irréligieux ogudaktig; **l'irréligion** f.;
pieux from;
la piété fromheten (i hjertat);
(jfr la pitié medlidandet);
la dévotion fromheten (i det yttre), andakten;
la bigoterie den widskepliga andakten;
la cagoterie hyckleriet, skrymteriet;
dévot; bigot; cagot;
l'hérésie f. kätteriet;
un (une) hérétique en kättare;
l'incrédulité f. otron;
les fidèles de trogne;
croire tro; croire l'Évangile, en Dieu, en Jésus-Christ, au Saint-Esprit;
professer une religion bekänna (sig till) en religion;
la profession de foi (f.) trosbekännelsen;
un chrétien (utt. krét-iain) en kristen;
la chrétienté (utt. krét-iainté) kristenheten;
le christianisme kristendomen;
un protestant; un luthérien;
la réforme / **la réformation** } reformationen;
réformer reformera, förbättra;
réformer les abus (m.) afskaffa mißbruken;
(jfr reformer bilda ånyo);
les réformés de reformerta;
le catholicisme den katolska läran; **un catholique;**
le judaïsme den judiska läran;
un juif (f. juive) en jude;
l'islamisme m. / **le mahométisme** } muhammedanska läran;
un mahométan / **un musulman** } en muhammedan;
le paganisme hedendomen;
un païen (une païenne) en hedning;
une idole en afgudabild;
l'idolatrie f. afguderiet;
sacrifier offra (i allm.), bringa ett offer, uppoffra;
immoler bringa ett slagtoffer, uppoffra (starkare uttryck än föregående ord);
un sacrifice en offerhandling, ett offer, en uppoffring;
la victime det som skall offras, offerdjuret, offret;
se convertir omwända sig;
la conversion omwändelsen;
un dogme en troslära, en trossats;
pécher synda;
un pécheur (f. pécheresse) en syndare;
(jfr pêcher fiska; pêcheur; la pêche fisket; le pêcher persiketrädet; la pêche persikan);
le péché synden; le p. originel

arfsynden; le p. actuel werksynden;

original medfödd, ursprunglig, som härrör från sjelfwa ursprunget;

original ursprunglig, det ursprungligen gjorda, i motsats till kopia, efterhärmning, öfwersättning; le texte original; le tableau original;

la rémission des péchés syndernas förlåtelse;

le paradis; un ange en engel;

un ange gardien en skyddsengel;

angélique englar tillhörig, englalik;

un esprit en ande; un esprit fort (un libre penseur) en fritänkare;

un être invisible ett osynligt wäsende;

le purgatoire skärselden;

l'enfer m. helwetet; les enfers underjorden (mytol.);

infernal helwetisk;

le diable / le démon / le malin — djefwulen, den onde;

la damnation (mn=nn) fördömelsen;

se damner (mn=nn) störta sig i ewig fördömelse;

le jugement dernier yttersta domen;

ressusciter uppwäcka från de döda, uppstå från de döda;

la résurrection uppståndelsen;

la Bible / **l'Écriture sainte** — bibeln, den heliga skrift;

l'Ancien Testament; le Nouveau Testament;

l'Évangile (m.) selon saint Matthieu Matthei evangelium;

l'Év. selon saint Marc etc.

les Actes (m.) des apôtres Apostlagerningarna;

l'Épître (f.) de saint Paul aux Romains Pauli Epistel till Romarne;

l'Apocalypse f. / la Révélation de saint Jean — Johannis Uppenbarelse;

révéler uppenbara;

le catéchisme katekesen;

les dix commandements (m.)(de Dieu) / **le Décalogue** — de tio budorden;

une église en kyrka (mest om katolska), ett trossamfund;

un temple ett tempel, en kyrka (mest om protestantiska);

une cathédrale en domkyrka;

prier Dieu les mains jointes bedja till Gud med hopknäppta händer;

l'oraison dominicale / le Pater (èr') — Herrans bön, Fader wår;

exaucer bönhöra;

(exhausser höja, göra högre);

un livre de prières en bönbok;

un paroissien en meß- eller bönbok (som anwändes wid allm. gudstjensten);

adorer tillbedja;
se confesser à qn bikta sig för ngn;
confesser qn afhöra, mottaga ngns bikt;
le confesseur biktfadern;
la confession bekännelsen, bikten;
le confessionnal biktstolen;
une chapelle ett kapell;
un clocher / **une tour d'église** } ett kyrktorn;
(un tour ett omlopp, ett puts m. m.);
la nef skeppet (i kyrkan);
un autel ett altare;
(jfr un hôtel ett hotell);
un cierge ett waxljus;
l'eau bénite wigwattnet;
la croix korset;
un crucifix ett kors med Kristusbild på;
crucifier korsfästa;
le crucifiement (eller crucifîment) korsfästelsen;
monter en chaire (f.) (jfr sid. 22) bestiga predikstolen;
un orgue (pl. f.) en orgel; **un organiste;**
(jfr de l'orge f. korn);
la sacristie sakristian;
le bedeau (le suisse) kyrkwaktaren;
un ecclésiastique en andlig, en prest;
le clergé presterskapet;
un laïque (un lai) (jfr sid. 17) en lekman;

un prêtre en katolsk prest;
un curé en katolsk kyrkoherde, en pastor;
une cure en kyrkoherdesyssla, ett pastorat (hos katolikerna);
une paroisse en kyrkoförsamling, en socken;
un paroissien (une paroissienne) en församlingsbo (jfr sid. 45);
un presbytère en prestgård;
un pasteur / **un ministre** (protestant) } en protestantisk prest;
un moine / **un religieux** } en munk;
une religieuse / une nonne } en nunna;
faire vœu (m.) d'obéissance (f.), de pauvreté (f.), de chasteté (f.);
un couvent / **un cloître** / **un monastère** } ett kloster;
se mettre dans un couvent;
s'enfermer dans un cloître;
se retirer dans un monastère;
le prieur / **le supérieur** } priorn, styresmannen för ett kloster;
un abbé en abbot (äfwen katolsk prest utan bestämd anställning);
une prieure / **une abbesse** } en abbedissa, en föreståndarska för ett kloster;
une abbaye (utt. abéi) ett abbots- eller abbedissekloster;

un ermite en eremit;
un ermitage en eremithydda;
un évêque en biskop; **épiscopal;**
un évêché ett biskopsstift;
un archevêque en ärkebiskop; **un archevêché;**
le pape (**le saint-père**) påfwen;
la papauté påfwedömet; **papal;**
le saint-siège påfwestolen;
un cardinal; le collège des cardinaux (le sacré collège) kardinalskollegiet;
un concile } ett kyrkomöte;
un synode }
le chantre kantorn, koranföraren;
le chanteur sångaren (i allm.);
un cantique en andlig sång, en psalm;
entonner un cantique uppstämma en psalm;
le livre de cantiques psalmboken;
un psaume en af Davids psalmer;
un verset en bibelvers, en psalmvers;

prêcher predika;
un prédicateur en predikant;
un sermon en (katolsk) predikan;
faire (prononcer) un sermon;
un prêche en (protestantisk) predikan;
dire (prononcer) la messe förrätta messan;
la (sainte) **Cène** } nattwarden;
la communion }
l'eucharistie (ch=k) f. }
(la scène skådeplatsen; la Seine — flodnamn —)
faire sa première communion begå sin första nattward, konfirmeras;
aller à la communion (communier) gå till nattwarden;
donner la communion à qn (communier qn) utdela nattwarden åt ngn;
l'hostie f. hostian (brödet i nattwarden);
le calice } kalken.
la coupe }

Instruction.

L'instruction publique den offentliga underwisningen;
l'instruction particulière privatunderwisningen;
instruire } **qn** underwisa ngn;
enseigner }

apprendre } **qch à qn** lära ngn ngt;
enseigner }
montrer }
apprendre } **à qn à faire qch;**
enseigner }
montrer }

apprendre qch lära (sig) ngt;

apprendre le français;

prendre (donner) des leçons (f.) **de français, de latin;**

une école communale en folkskola;

une école de commerce en handelsskola;

une école du dimanche en söndagsskola;

un lycée ett (af staten underhållet) högre lärowerk (i Frankrike);

un collège ett (af kommunen underhållet) högre lärowerk (i Frankrike);

un gymnase ett gymnasium, en högre läroanstalt (anwändes af fransmannen om främmande länders lärowerk. Annars **gymnase = établissement de gymnastique**);

une école de jeunes filles en flickskola;

un pensionnat / **une pension** en pensionsanstalt;

un pensionnat de jeunes gens (för gossar);

un pensionnat de jeunes filles (demoiselles);

une éducation en uppfostran;

élever un enfant uppfostra ett barn;

la salle d'école skolsalen;

le banc bänken;

(le ban pålysningen, landsförwisningen);

la chaire (jfr sid. 22) katedern;

le tableau noir swarta taflan;

fréquenter une école besöka, gå i en skola;

quitter l'école lemna skolan;

les vacances f. skolferierna;

(la vacance ledigheten i fråga om ett embete);

la rentrée des classes (f.) skolterminens början;

avoir congé (m.) hafwa lof;

être en récréation (f.) hafwa fritt (med afs. på fritiden mellan twå lärotimmar);

dix minutes de récréation;

une bourse ett understöd, ett stipendium;

un (une) élève en lärjunge, en skolgosse (en skolflicka);

un disciple en lärjunge (= en anhängare); les disciples de Jésus-Christ, de Platon;

un écolier (f. écolière) en skolgosse (mest om smärre barn);

un lycéen / **un collégien** en lärjunge wid ett högre lärowerk;

un (une) camarade (d'école) en skolkamrat;

être en première, en seconde (c = g) wara i 1:sta, 2:dra klassen. (I franska skolor är första klassen den öfwersta; dernäst kommer andra o. s. w.);

il a passé (il est monté) dans une classe supérieure (plus haute) han har kommit upp i en högre klaß;

passer (subir) un examen (en = ain) undergå en examen;

l'examen de sortie (f.) afgångsexamen;

être reçu gå igenom;

être refusé blifwa underkänd, kuggad;

un instituteur primaire en folkskolelärare;

un maître en lärare (i allm., men isynnerhet wid en lägre skola);

un professeur en lärare (wid högre skolor och universitet, eller ock privatlärare. Utan tillägg af läroanstaltens namn är ordet emellertid endast en titel och förutsätter icke innehafwandet af någon tjenst);

le professeur de langues modernes au lycée de Lund; le maître (le professeur) de suédois;

un précepteur en informator;

une institutrice / une maîtresse (helst med åtföljande bestämn.) } en lärarinna;

une gouvernante en guvernant (äfwen en hushållerska, en guvernörs maka);

faire un cours (jfr sid. 2) hålla en föreläsningskurs, föreläsningar;

suivre les cours d'une université åhöra föreläsningarna wid ett universitet;

un étudiant en student; un é. en théologie (f.), en médecine;

étudier (studera) **la philosophie (en philosophie);**

étudier le droit (en droit) / faire son droit } studera juridik;

les études (f.) **universitaires** universitetsstudierna;

être reçu (passer) docteur blifwa promoverad till doktor;

lire qch läsa ngt;

faire la lecture à qn läsa högt för ngn;

réciter qch uppläsa ngt ur minnet;

le lecteur (f. lectrice) läsaren, föreläsaren;

le liseur (f. liseuse) den som läser mycket;

un dictionnaire en ordbok, ett lexikon; **consulter** (slå upp i) **un dictionnaire;**

un lexique en (företrädeswis) grekisk ordbok;

la grammaire grammatikan;

appliquer (faire l'application d') une règle tillämpa en regel;

la déclinaison deklinationen; **décliner;**

la conjugaison konjugationen; **conjuguer;**

une proposition en sats;

une phrase en mening, en period;

le sujet subjektet;

l'attribut m. predikatet, predikativet;

prononcer (distinctement, correctement) uttala (tydligt, rigtigt); **la prononciation;**

écorcher le français tala brutén franska;

on connaît à son accent (m. brytning) de quelle province il est;

l'orthographe f. rättskrifningsläran, ortografien;

(une orthographie en ritning till en byggnad);

savoir l'orthographe kunna stafwa rigtigt; mettre mal l'orthographe stafwa illa; une faute d'orthographe ett staffel; comment orthographiez-vous (stafwa, skrifwa) ce mot?

épeler stafwa (wid läsning);

une syllabe en stafwelse;

une voyelle en wokal;

une consonne en konsonant;

une (lettre) **majuscule** en stor bokstaf;

une (lettre) **minuscule** en liten bokstaf;

une (lettre) **initiale** en begynnelsebokstaf;

ponctuer kommatera; **la ponctuation;**

le point (.); le point d'interrogation (?); le point d'exclamation (!); les deux points (:); les guillemets (" "); la virgule (,); le point-virgule (;); le tiret suspensif (—); les points suspensifs (. . . . . .);

avoir une bonne main (une belle écriture) hafwa en god (wacker) handstil;

lisible läslig; **illisible;**

écrire à la dictée (sous la dictée de qn) skrifwa efter (ngns) diktamen;

faire un brouillon skrifwa ett koncept, en kladd;

mettre un brouillon au net renskrifwa en kladd;

une copie en afskrift; **copier;**

un maître (professeur) d'écriture en skriflärare;

un cahier en skrifbok;

le cahier de français; "Cahier de latin à N. N.";

un modèle (d'écriture) } en förskrift;
un exemple }

une règle en linial; **régler**;

un crayon en blyertspenna;

une plume métallique (une p. d'acier m.) en stålpenna;

une plume d'oie (f.) en gåspenna;

tailler une plume formera en penna;

(jfr couper une plume skära sönder en penna);

un porte-plume ett pennskaft;

l'encre f. bläcket;

(l'ancre f. ankaret);

de l'encre de (la) Chine tusch;

un encrier ett bläckhorn;

une écritoire ett skrifdon;

ce qu'il faut pour écrire skrifmaterialier;

du papier écolier (du p. ordinaire) skrifpapper; **du p. à lettres** postpapper; du p. d'impression (f.) (à imprimer) tryckpapper; du p. buvard läskpapper; du p. blanc rent papper;

une feuille (de papier) ett ark;

un feuillet ett blad;

feuilleter un livre bläddra i en bok;

une main (de papier) en bok (papper);

une rame (de papier) ett ris;

gratter qch radera ut ngt;

raturer / **effacer** / **rayer** } **qch** stryka öfwer ngt;

la lettre brefwet; pl. (äfwen) litteraturen, wetenskaperna (=poesi, wältalighet, språk, historia, filosofi);

les sciences f. wetenskaperna (=matematik, naturwetenskap);

un homme de lettres en wetenskapsman, en litteratör;

recevoir une lettre; remettre (lemna) une lettre à qn;

répondre à une lettre; des lettres répondues, non répondues;

signer une lettre underteckna ett bref;

la signature namnteckningen;

la souscription underskriften (=namnteckningen jemte höflighetsformeln under ett bref);

plier une lettre lägga ihop ett bref;

une lettre recommandée (chargée) ett rekommenderadt bref;

une enveloppe (de lettre) ett brefkuvert;

cacheter (décacheter) une lettre förségla (bryta) ett bref;

le cachet sigillet, namnstämpeln;

de la cire (à cacheter) lack;

un bâton de cire (à cacheter) en lackstång;

des pains à cacheter munlack;

un timbre-poste ett frimärke;

le port (jfr sid. 4) portot;

affranchir une lettre frankera ett bref;

une leçon (tâche) en (muntlig) lexa, ett pensum;

un pensum (utt. pain-somme) en strafflexa;

tâcher försöka, bemöda sig;

(jfr une tache en fläck; tacher; le Tage floden Tajo);

les devoirs m. de skriftliga hemöfningarna;

une version en (skriftlig) öfwersättning till modersmålet (brukas mest i skolspråket);

un thème en (skriftlig) öfwersättning från modersmålet (likaledes skoluttryck);

une traduction en öfwersättning (i allm.);

une faute ett fel (som man begår);

un défaut ett fysiskt eller moraliskt fel (som man har), en dålig egenskap;

faire une faute de grammaire; chacun a ses défauts;

la correction rättelsen; **corriger;**

traduire (du français en suédois) öfwersätta (från franska till swenska);

littéralement ordagrant, efter orden; (jfr mot à mot sid. 33);

une composition en uppsats, en fria;

le sujet ämnet (för en uppsats); (jfr l'objet m. ändamålet, bestämmelsen);

calculer räkna, uträkna, öfwerräkna (om aritmetiska och algebraiska operationer);

compter räkna, beräkna, uppräkna;

une ardoise en griffeltafla;

un crayon d'ardoise en griffel;

la règle (jfr sid. 50), **le problème** räkneexemplet;

faire (résoudre) un problème räkna ett exempel;

un nombre pair (impair) ett jemnt (udda) tal;

un chiffre en siffra;

un zéro en nolla;

un couple ett par (om lefwande warelser, förenade gen. kärlek, wänskap m. m.);

une couple ett par (om twå föremål af samma slag, hwilka ej nödwändigt höra tillsamman);

une paire (jfr sid. 15) ett par (om djur och saker, som parwis höra tillsamman);

un couple d'amis; une couple d'œufs; une paire de boeufs; une paire de gants;

une douzaine ett dussin;

une vingtaine ett tjog;

les quatre premières règles de l'arithmétique (f.) de fyra räknesätten;

une addition; additionner;

cinq et dix font quinze;

on retient les dizaines (f.) man behåller tiotalen i minne;

le total, **la somme** summan;

(le somme slummern);

une soustraction en subtraktion;

soustraire; le reste;

six de dix, reste quatre;

une multiplication; multiplier par (med);

la table de multiplication, **le livret** multiplikationstabellen;

les facteurs m.; **le multiplicateur; le multiplicande;**

le produit produkten;

six fois cinq font trente;

une division; diviser par (med);

(jfr dévisser lösskruswa; deviser prata förtroligt);

il y a trois fois quatre en douze fyra i tolf kan man 3 gånger;

le dividende; le diviseur;

le quotient (utt. kocian) qvoten;

un nombre entier ett helt tal;

une fraction ett bråk;
le numérateur täljaren;
le dénominateur nämnaren;
un nombre carré ett qvadrattal;
les mathématiques f. matematiken; **la géométrie;**
un angle en winkel; **un triangle;**
un cercle en cirkel;
le centre medelpunkten;
la circonférence periferien, omkretsen;
la physique; un physicien; physique fysisk, fysikalisk;
une expérience (de) physique ett fysikaliskt experiment;
un naturaliste en naturforskare;
la botanique; un botaniste; botanique (adj.);
une boîte de botanique en portör;
herboriser botanisera;
un herbier ett herbarium;
la zoologie; un zoologiste; zoologique;
la chimie; un chimiste; chimique;
la géographie; un géographe; géographique;
l'histoire universelle werldshistorien;
l'hist. ancienne; l'hist. du moyen âge; l'hist. moderne; l'hist. contemporaine; l'hist. de Suède, de France, du Danemark, des États-Unis, de la Grande-Bretagne; l'hist. romaine, grecque;
l'histoire sacrée (sainte) bibliska historien;
un historien en historieskrifware; **historique.**

Arts.

Cultiver un art odla, idka en konst;
les beaux-arts / **les arts libéraux** } de sköna, de fria konsterna;
(des arrhes f. handpenningar; un are — ytmått —);
un (une) artiste en konstnär (=inna);
(jfr un artisan en handtwerkare);
la peinture målarkonsten, målningen;
une peinture à l'huile (f.) en oljemålning;
un peintre en målare;
peindre måla;
un tableau en tafla;

le pinceau penseln; **le chevalet** staffliet;

la couleur färgen;

colorier färglägga, kolorera (en teckning o. d.);

colorer qch gifwa färg åt ngt (i eg. och fig. bet.);

teindre qch (en rouge, en bleu) färga ngt (i eg. bet);

blanc (f. blanche) hwit; **noir** swart;

rouge röd; **bleu** blå;

vert grön; **gris** grå;

jaune gul; **écarlate** skarlakansröd;

cramoisi karmosinröd; **vermeil** högröd;

clair-brun (brun clair) ljusbrun; **brun foncé** mörkbrun;

graver gravera;

une gravure sur acier ett stålstick; une g. sur bois (m.) ett träsnitt; une g. sur cuivre (m.) ett kopparstick;

se faire photographier; une photographie; un photographe;

dessiner (d'après nature, de fantaisie, au crayon, à la plume) teckna, rita;

le dessin (jfr sid. 32) teckningen, ritningen;

un croquis / **une esquisse** / **une ébauche** } ett utkast, en skiß;

ébaucher (faire l'esquisse d') un tableau;

un sculpteur (p stumt) en bildhuggare;

la sculpture (p stumt) bildhuggarkonsten; **sculpter** (p stumt);

ériger (élever, dresser) une statue uppresa en bildstod;

le ciseau mejseln;

(les ciseaux saxen);

un piédestal en (högre) fotställning;

un buste en bröstbild; **un groupe;**

la musique musiken; **faire de la musique** musicera, utföra musik;

un musicien en musiker, en musikant; **musicien** musikalisk;

jouer d'un instrument spela ett instrument;

jouer du (toucher le) piano; jouer du Schumann;

des instruments à cordes (f.) stränginstrument;

le violon fiolen, fiolspelaren;

la harpe; le harpiste harpspelaren; **la guitare; le guitariste;**

des instruments à vent blåsinstrument;

une flûte en flöjt; **un flûtiste;**

un cor (jfr sid. 26) ett waldthorn, ett jägarhorn;

sonner / donner / jouer } du cor blåsa waldthorn;

sonner de la trompette blåsa trumpet;

le trompette trumpetaren;

chanter (juste, faux) sjunga (rent, falskt);

une chanteuse (jfr sid. 47) en sångerska (i allm.);

une cantatrice en berömd sångerska, en opera- eller konsertsångerska;

le chant sången;

(le champ fältet, åkern; jfr Jean Johan; des gens personer, folk);

une chanson en wisa;

un air (jfr sid. 2) } en melodi;
une mélodie }

la mesure takten; observer (hålla) la mesure; perdre la mesure; chanter en (de) mesure;

un poète; un poème;

la poésie; poétique;

un vers; faire (composer) des vers; (jfr verset sid. 47);

(un ver en mask; un verre ett glas);

la rime; rimer; un rimeur;

le théâtre; théâtral;

aller au spectacle gå på teatern;

donner } une pièce (de théâtre);
jouer }
représenter }

une tragédie ett (klassiskt) sorgespel (på wers); **tragique;**

une comédie; comique; un opéra;

un ballet en balett;

(jfr un balai en qwast);

un acte; un entr'acte en mellanakt;

un acteur (f. actrice) } en skådespelare;
un comédien (f. comédienne) }

une troupe ambulante en kringresande trupp;

jouer } un rôle;
faire }
rendre }

un billet de faveur (f.) en fribiljett;

la décoration (les décors m.);

la coulisse;

le rideau } (tombe, se lève) ridån, förhänget;
la toile }

un spectateur (f. spectatrice) en åskådare;

un auditeur en åhörare;

les auditeurs } åhörarne;
l'auditoire m. }

applaudir klappa händerna (till bifall);

les applaudissements m. handklappningarna, bifallet;

cette comédie eut à la dixième représentation (uppförande) les mêmes applaudissements qu' à la première;

siffler hwissla, uthwissla;

un écuyer } en konstberidare;
un voltigeur }

un ventriloque en buktalare;

un joueur de passe-passe } en taskspelare;
un escamoteur }
un prestidigitateur }
un bateleur }

un tour d'adresse (f.) en taskspelarkonst.

Industrie.

L'industrie f. näringsyrket, näringsfliten;

industriel näringsidkande; **un industriel** en näringsidkare;

un manufacturier
un fabricant } en fabrikör, en fabriksidkare;

une manufacture en (större) fabrik;

une fabrique en (mindre) fabrik;

la machine; le machiniste;

un mécanicien en mekaniker;

un métier ett handtwerk;

chacun son métier skomakare, blif wid din läst;

une profession ett yrke (i allm.);

un artisan (jfr sid. 53) en handtwerkare (som utöfwar ett bestämdt yrke);

un ouvrier en arbetare, en handtwerkare (den som förtjenar sitt uppehälle med sina händers arbete);

un journalier en daglönare;

un jour ouvrable (ouvrier, de travail) en hwardag, en arbetsdag;

le maître
le bourgeois } mästaren, husbonden;

le compagnon
le garçon } gesällen;

faire (se mettre en) grève (f.) strejka;

l'adresse f.
l'habileté f. } skickligheten, färdigheten;

(jfr l'habilité f. befogenheten, rättigheten — i lagspråk);

adroit
habile } skicklig;

le salaire arbetslönen;

les gages m. lönen (för tjenare); (le gage panten);

la solde aflöningen (för trupper); (le solde kassabehållningen);

les appointements m. lönen (för tjenstemän);

un apprenti en lärling;

l'apprentissage m. läran, lärotiden;

mettre qn en apprentissage chez qn;

travailler (à qch) arbeta;

un (bon, grand) travailleur (f. travailleuse) en trägen arbetare;

le travail (pl. travaux) arbetet (både ss. handling och produkt);

se mettre au travail; être au travail;

un atelier en werkstad;

un outil (l stumt) ett werktyg (om handtwerkarens, och endast i egentl. betydelse);

un instrument ett werktyg (om konstnärens eller wetenskapsmannens, samt äfwen i bildl. bet.);

un cordonnier / **un bottier** } en skomakare;

un savetier en skoflickare;

la forme läſten;

du cuir läder;

tanner garfwa;

un tanneur en garfware;

un tailleur en skräddare;

un garçon tailleur en skräddargesäll;

prendre mesure (jfr sid. 55) taga mått;

repasser pressa, stryka;

le carreau preßjernet;

un chapelier en hattmakare;

un gantier en handskmakare;

un pelletier / un fourreur } en buntmakare, en körsnär;

de la pelleterie / de la fourrure } pelswaror;

un habit fourré en pelsrock;

un teinturier en färgare;

une blanchisseuse en twätterska;

une couturière en sömmerska;

de la soie silke, siden;

des soieries f. sidenwaror;

du coton bomull;

de la laine ull;

du drap kläde;

un drapier en klädesfabrikant, en klädeshandlare;

un tisserand en linnewäfware; un tisserand en drap (en soie) en klädes- (siden-) wäfware;

un barbier en barberare;

un coiffeur en hårfrisör;

un fondeur de fer (m.) en jerngjutare;

fondre (couler) gjuta (metaller); (jfr fonder grunda, grundlägga);

une fonderie ett gjuteri;

la fonte gjutningen; du fer de fonte gjutjern;

un forgeron en smed; **forger;**

à force de forger, on devient forgeron öfning gör mäſtaren;

il faut battre le fer pendant qu'il est chaud man måste smida, medan jernet är warmt;

la forge smedjan;

le marteau släggan, hammaren;

une enclume ett städ;

être entre l'enclume et le marteau wara mellan twå eldar;

le soufflet blåsbälgen;

les tenailles f. tången;

un maréchal (ferrant) en hofslagare;

ferrer un cheval sko en häst;

un fer (de cheval) en hästsko;

un serrurier en låssmed;

un clou en spik;

un cloutier en spiksmed;

une vis (s') en skruf;

(un vice ett fel, en last);
un coutelier en knifsmed;
un canif en pennknif;
émoudre / **aiguiser** (ui diftong) } slipa;
un émouleur en skärslipare;
un gagne-petit en kringwandrande skärslipare;
le tranchant / **le fil** } eggen;
tranchant skarp;
émoussé slö;
un arquebusier en pistolsmed;
un armurier en wapensmed;
un chaudronnier en kopparslagare;
un ferblantier en bleckslagare;
du fer-blanc förtennt jernbleck;
un meunier en mjölnare;
un moulin (à vent, à eau, à vapeur) en (wäder- watten- ång-) qwarn;
moudre mala;
le premier venu engrène den som först kommer till qwarnen får först malet;
la meule qwarnstenen;
de la farine mjöl;
du son kli;
un boulanger en bagare;
une boulangerie ett bageri;
cuire du pain grädda, baka bröd;
la pâte degen;
(jfr la patte tassen);
le levain surdegen;
la levure jästen;
le four ugnen;
un confiseur en sockerbagare;
du bonbon konfekt, namnam;
un cornet (strut) de bonbons;
un pâtissier en pastejbagare;
une pâtisserie ett konditori;
un pâté en pastej;
un gâteau en bakelse;
une tarte en tårta;
du sucre brut (t') råsocker;
une raffinerie (de sucre) ett sockerbruk;
du sucre de betterave (f.) hwitbetssocker;
un pain de sucre en sockertopp;
un papetier en papperstillwerkare, en pappershandlare;
une papeterie ett pappersbruk, en pappershandel;
de la papeterie papperswaror;
l'imprimerie f. boktryckeriet, boktryckarkonsten;
un imprimeur en boktryckare;
la presse d'imprimerie tryckpressen;
le compositeur sättaren; **composer**;
les caractères m. stilarne;
corriger / revoir } une épreuve läsa ett korrekturark;
une faute d'impression (f.) ett tryckfel;

un livre en bok;
(une livre ett skålpund);
un passage ett ställe (i en bok);
une page en sida (i en bok);
(un page en hofswen, en page);
une ligne en rad;
écrire / **faire** / **composer** (jfr. sid. 58) } **un livre;**
un auteur en författare (i allm.);
(jfr la hauteur sid. 6);
un écrivain en författare (som utmärker sig genom sin stil; en framstående stilist);
une femme auteur; cette dame est un charmant auteur; elle est un très bon écrivain;
un journal en tidning; ce journal ne paraît que trois fois par semaine denna tidning utkommer endast tre gånger i weckan;
publier (éditer) un livre utgifwa, förlägga en bok;
un (libraire-) **éditeur** en bokförläggare;
un libraire en bokhandlare;
une librairie en bokhandel;
un salon de lecture / un cabinet de lecture (ett lånbibliotek) } en läsesalong;
un marchand de livres d'occasion (un bouquiniste) en antiqvarisk bokhandlare;
un bouquin en gammal (wärdelös) bok;

un relieur en bokbindare; **relier un livre;**
la reliure (inbindningen) / la couverture } bandet på en bok;
une reliure en carton (m.) ett pappband; une r. de veau (m.) ett kalfskinnsband;
un volume ett band (hwad som af en bok är bundet tillsamman);
un tome en del (af en bok, en afdelning af innehållet);
un doreur en förgyllare; **dorer;**
la dorure förgyllningen;
un orfèvre / **un bijoutier** (en juvelerare) } en guldsmed;
un joaillier en juvelerare, en juvelhandlare;
un bijou en klenod, ett smycke (säges blott om mindre och bearbetade dyrbarheter);
un joyau en juvel (brukas om mera betydande, äfwen icke bearbetade, dyrbarheter ss. ädelstenar och perlor);
un facteur d'instruments de musique en instrumentmakare;
un facteur d'orgues en orgelbyggare;
un constructeur de vaisseaux (m.) en skeppsbyggare;
un menuisier en snickare;
un ébéniste en konstsnickare, en möbelsnickare;
un charpentier en timmerman;
la hache / la cognée } yxan;

bâtir
construire } bygga;
un maçon en murare;
un franc-maçon en frimurare;
de la chaux (vive osläckt, éteinte släckt) kalk;
du mortier murbruk;
la brique byggnadsteglet;
une briqueterie ett tegelbruk (för byggnadstegel);
la tuile takteglet, tegelpannan;
une tuilerie ett tegelbruk (för taktegel);
les Tuileries (f. d. kungl. och kejserl. slottet i Paris);
un couvreur en taktäckare;
un ramoneur en sotare; **ramoner;**
de la suie sot;
un vitrier en glasmästare;
un tourneur en swarfware;
un charron (carrossier) en wagnmakare;
un tonnelier en tunnbindare;
un cordier en repslagare;
(jfr un cordelier ett slags Franciskanermunk; en medlem af en wiß klubb i Paris under revolutionen);

un vannier en korgmakare;
un sellier en sadelmakare;
(un cellier en källare i jordwåningen af ett hus);
la selle sadeln;
(jfr le sel saltet; le zèle iswern);
un tapissier en tapetserare;
un horloger en urmakare;
un chandelier en ljusstöpare, en ljushandlare;
un brasseur en bryggare; **une brasserie;**
un boucher en slagtare;
(jfr une bouchée sid. 19; un bûcher en wedbod);
une boucherie ett slagteri, en slagtarbod;
tuer
abattre (om boskap och hästar) } slagta;
un potier en krukmakare;
de la poterie krukmakargods;
de l'argile f. lera;
de la porcelaine porslin; nous mangeons dans (på) de la porcelaine.

Commerce.

Faire le commerce drifwa handel; **faire commerce de qch;**

le commerce en gros großhandeln;

le (commerce en) **détail** minuthandeln; **faire le détail;**

le commerce d'exportation exporthandeln; exporter;

le commerce d'importation; importer;

un marchand en handlande (i allm.);

un négociant / un commerçant — en großhandlare;

un détaillant en minuthandlare;

un commis (employé) ett handelsbiträde, en bodbetjent;

un commis voyageur en handelsexpedit;

un épicier en kryddkrämare;

un mercier en kramhandlare;

la mercerie kramwarorna, kramhandeln;

un marchand de modes (f.) **(un m. de nouveautés** f.) en modhandlare;

un magasin de modes en handel;

un quincaillier en jernkramhandlare;

une marchande des quatre saisons en kringwandrande grönsaksmånglerska;

une ville de commerce (commerçante, marchande) en handelsstad;

une maison de commerce / **une raison sociale** — ett handelshus, en handelsfirma;

former (établir) une société de commerce bilda ett handelsbolag;

un associé en bolagsman;

diriger / conduire / gérer — les affaires förestå, sköta affärerna;

se retirer des / quitter les — affaires draga sig tillbaka från affärerna;

avoir des relations (f.) de commerce avec qn hafwa handelsförbindelser med ngn;

avoir beaucoup de chaland(e)s (bien de la pratique) hafwa många kunder;

la boutique / **le magasin** (den större och finare) — handelsboden;

le bureau kontoret;

le comptoir disken;

la comptabilité bokföringen;
tenir des livres föra böcker;
un teneur de livres en bokförare;
régler les livres göra upp, afsluta böckerna;
Doit—Avoir Debet—Credit;
la facture fakturan;
le mémoire (jfr sid. 31), **la note** } räkningen, notan (på köpta waror);
(le compte räkningen i abstrakt bemärkelse);
acquitter un mémoire qwittera en räkning;
pour acquit, reçu } betalt;
dont quittance qwitteras;
une quittance, un reçu } ett qwitto;
une marchandise en handelswara;
un échantillon en profiapp, ett profstycke (af en wara);
(une épreuve ett prof, ett försök; une preuve ett bewis);
acheter qch köpa ngt (de qn af ngn, à qn af, till, åt ngn);
vendre qch sälja ngt;
(au) **comptant** kontant; **à crédit** på kredit;
cher dyrt;
à bon marché, **à bon compte**, **à bon (bas) prix** } billigt;
à meilleur marché billigare;
par-dessus le marché på köpet;

un achat (kan anwändas om alla slags föremål), **une emplette** (endast om mindre betydande föremål) } ett köp, ett inköp;
la vente försäljningen; **en vente** till salu;
estimer, **apprécier**, **priser** (bestämma priset på), **évaluer** (genom beräkning) } wärdera;
coûter kosta; il m'en coûte det kostar på mig; coûte que coûte kosta hwad det will;
combien vendez-vous?, **quel est le prix de?** } hur mycket kosta(r)?
marchander qch pruta på ngt;
rabattre slå af;
le rabais rabatten, afslaget;
à prix fixe till bestämdt pris;
à tout prix till hwarje pris;
le dernier prix det billigaste priset;
le prix coûtant, le prix de revient } inköpspriset;
hausser, **augmenter** } **de prix** stiga i pris;
baisser, **diminuer** } **de prix** falla i pris;
une foire en marknad;
un marché ett salutorg;
une place (publique) en torgplats (i allm.);
une vente publique (**une v. aux enchères** f.) en auktion;

vendre à l'encan (m.) bortauktionera;

offrir bjuda; **une offre;**

payer qn (qch) betala ngn (ngt); **p. qch à qn;**

e payement (paiement ell. **paîment)** betalningen (som sker en gång och tillfälligt);

la paye (den regelmessigt skeende) betalningen (i synnerhet åt arbetare, men äfwen åt trupper = **la solde);**

de l'argent m. penningar;

la monnaie myntet;

de la monnaie småmynt;

donnez-moi la monnaie de dix couronnes gif mig tio kronor i småmynt;

du papier-monnaie pappersmynt;

une pièce d'argent (d'or) ett silfwer- (guld-) mynt;

un franc (ungef. 72 öre); **un centime** (= $^1/_{100}$ af en franc);

En France, la monnaie se compte par francs et par centimes, qui sont des centièmes de francs. Vingt sous font un franc, et un sou vaut cinq centimes.

il n'a pas le sou han eger icke ett öre;

une livre = un franc (anwändes ofta om årliga inkomster; avoir dix mille livres de rente); (jfr sid. 59);

une livre sterling;

un écu ett wärde af 3 francs (icke ngt franskt mynt);

changer wexla; veuillez me changer un billet (sedel) de cinq couronnes;

manquer de qch (jfr sid. 30) sakna, lida brist på ngt; manquer d'argent;

(regretter sakna = känna saknad, sorg öfwer);

l'intérêt m. } räntan;
la rente }

gagner vingt pour cent sur qch förtjena 20 % på ngt;

gagner förtjena (om penningar och dylikt);

mériter förtjena (om belöningar och straff), göra sig förtjent af, wara wärd;

faire } **l'usure** (f.) ockra;
exercer }

un usurier en ockrare;

prêter qch à qn låna ngn ngt;

emprunter qch à (de) qn låna ngt af ngn;

le prêteur långifwaren;

(jfr le préteur rom. pretorn);

l'emprunteur låntagaren;

faire crédit lemna kredit;

la banque; le banquier bankiren;

tirer une lettre de change (m.) sur qn draga en wexel på ngn;

valeur reçue waluta bekommen;

un mandat de (sur la) poste en postanwisning;

la bourse börsen, börsbyggnaden;

le coffre-fort kassakistan;

une action en aktie; une société par actions (d'actionnaires) ett aktiebolag;

une assurance sur la vie en lifförsäkring;

une assurance contre l'incendie (m.) en brandförsäkring;

le revenu (la recette) inkomsten, afkastningen;

la dépense utgiften; **dépenser;**

les dépenses / **les frais** m. (blott i pl.) } utgifterna, omkostnaderna;

les dépens m. (jfr sid. 41) rättegångskostnaderna;

aux frais (i eg. bemärkelse) / **aux dépens** (eg. och fig.) } **de qn** på ngns bekostnad;

s'élever / **monter** } **à** uppgå till, belöpa sig till;

le bénéfice / **le profit** / **le gain** } winsten, förtjensten;

(le mérite förtjensten = en persons eller saks wärde);

le produit brut (t') bruttowinsten;

le produit / le bénéfice } net nettowinsten;

une épargne en besparing; **épargner;**

la caisse d'épargne sparbanken;

le mont-de-piété pantlåneinrättningen;

une dette en skuld;

(Jfr följande uttryck: être [la] cause de qch wara skuld till ngt; être obligé à qn de qch stå i skuld hos ngn för ngt; à qui la faute? hwems är skulden?; c'est de ma faute det är min skuld; ce n'est pas [il n'y a pas de] ma faute; je me rends responsable de tout jag tager skulden på mig för allt; pardonne-nous nos offenses förlåt oss wåra skulder; cela lui valut d'être chassé det war skulden till att han blef bortjagad);

s'endetter / faire (contracter) des dettes } skuldsätta sig;

devoir qch à qn wara skyldig ngn ngt, hafwa ngn att tacka för ngt;

rembourser återbetala;

une banqueroute en (bedräglig och straffbar) bankrutt;

une faillite en (icke bedräglig) cession, en betalningsinställelse;

faire banqueroute (faillite);

le banqueroutier (failli);

le créancier (f. créancière) borgenären, fordringsegaren;

le débiteur (f. débitrice) gäldenären;

(le débiteur — f. débiteuse — nyhetskrämaren);

un concordat ett ackord (= en gäldenärs uppgörelse med sina fordringsegare);

la mesure måttet; outre mesure öfwermåttan; **mesurer;**

un mètre; un mètre carré en qvadratmeter; un mètre cube en kubikmeter; un centimètre ($^1/_{100}$ m.); un millimètre ($^1/_{1000}$ m.); un décamètre (10 m.); un kilomètre (1000 m.);

un pied contient douze pouces (m.; jfr sid. 21) en fot innehåller tolf tum;

une aune en aln (=3 pieds, 7 pouces, 10 lignes f.); (un aune en al);

le poids wigten, tyngden; (le pois ärten; la poix becket);

une affaire de poids en wigtig sak; un homme de poids en betydande, ansedd man;

peser wäga (trans. och intrans.);

la balance wågen;

un bassin (de balance) en wågskål;

un plateau (de balance) ett wågbräde;

un gramme; un centigramme; un kilogramme;

un quintal en centner;

à Paris et dans la plus grande partie de la France, la livre (skålpund) était de seize onces (f. uns);

une pièce ett stycke (ss. ett helt för sig);

un morceau ett stycke (ss. del af ett helt).

Armée Krigswäsende.

Lever une armée (mettre une armée sur pied) uppsätta en krigshär;

un soldat; un caporal en korporal (wid infant.);

un brigadier en korporal (wid kavall.);

un officier; un o. du génie en fortifikationsofficer; un o. de génie en snillrik officer;

un brevet d'officier en officersfullmagt;

un sous-officier en underofficer;

un lieutenant en löjtnant; un sous-lieutenant;

un capitaine en kapten (äfw. en fältherre, en härförare);

il s'est fait soldat; il est devenu officier; il a passé capitaine;

un colonel en öfwerste;

le général en chef d'une armée öfwerbefälhafwaren för en här;

l'état-major général generalstaben;

un aide de camp en adjutant (hos en person);

la hiérarchie militaire den militära rangordningen;

l'infanterie f. fotfolket;

un fantassin en infanterist;

la cavalerie rytteriet; **un cavalier** (jfr sid. 37);

la grosse cavalerie; la cavalerie légère;

le hussard husaren; **le dragon;**

l'artillerie f. (utt. ll mouillées) (à pied, à cheval) artilleriet;

un artilleur / **un canonnier** } en artillerist;

un régiment (d'infanterie, de cavalerie); **un bataillon; une compagnie; un escadron; un peloton;**

le garde gardisten;

la garde gardet, wakten;

être de garde wara på wakt;

monter la garde gå på wakt;

descendre la garde komma från wakt;

relever la garde aflösa wakten;

la sentinelle (waktgöringen) / **le factionnaire** } skyltwakten, posten;

être de faction (f.) / être en sentinelle (faction) / faire faction (sentinelle) } stå på post;

la guérite waktkuren, skyllerkuren;

la patrouille patrullen;

le mot d'ordre (m.) fältropet, ordet; le mot de ralliement (m.) lösen;

le service (militaire) (krigs-) tjensten;

enrôler wärfwa;

entrer au (dans le) service / prendre du service / s'engager (s'enrôler) } ingå i krigstjenst;

être dans le (au) service wara i tjenst, tjena;

être de service hafwa tjenstgöring, tjenstgöra;

être exempt de service wara tjenstfri;

la musique du régiment regementsmusiken;

le tambour (trumslagaren) / **la caisse** } trumman;

battre le tambour (la caisse);

tambour battant under trumslag;

faire un roulement slå en hwirfwel;

une ambulance ett fältlasarett;

un cantinier (f. cantinière) en marketentare (i läger);

un vivandier (f. vivandière) en marketentare (under marschen);

l'aumônier (den katolske) fältpresten;

le ministre du camp (den protestantiske) fältpresten;

exercer / **faire faire l'exercice** (m.) **à** } **des soldats** exercera soldater;

ces soldats font l'exercice tous les jours; faire de l'exercice taga sig motion;

une manœuvre en manöver;

(un manœuvre en handtlangare);

passer en revue (f.) mönstra(s);

l'avant-garde f. förtruppen;

l'arrière-garde f. eftertruppen;

l'aile droite (gauche) högra (wenstra) flygeln;

une arme (à feu) ett (eld-) wapen;

prendre les armes gripa till wapen;

(s')armer (de) beväpna (sig) (med);

un fusil (l stumt) ett gewär, en bössa; **la crosse** (böß-) kolfwen;

un fusil à deux coups en dubbelbössa;

coucher (mettre) qn en joue / **viser** (à) **qn** / **ajuster qn** } sigta, lägga an på ngn;

armer un fusil spänna hanen på en bössa;

le fusil a raté (manqué) gewäret klickade;

un pistolet en pistol;

(une pistole ett spanskt ell. italienskt guldmynt; ett wärde af 10 francs; jfr écu sid. 63);

se battre au pistolet slås på pistol;

la poudre (à canon, de chasse) krutet; la poire à poudre kruthornet;

il n'a pas inventé la poudre han war ej med, när krutet uppfanns;

un canon; un coup de canon ett kanonskott; un coup de fusil;

le bruit du canon kanondundret;

un boulet en (kanon-) kula;

une balle (de fusil, de pistolet) en (gewärs-, pistol-) kula;

(jfr un grain en kula i ett radband, halsband o. s. w.; une boule, un globe en kula = ett rundt föremål i allmänhet; une bulle en watten- ell. luftblåsa, en bubbla);

(un bal en bal; une bale — ell. bâle — en agn; Bâle Basel);

charger (à poudre, à balle) ladda;

décharger (une arme à feu) aflossa;

le tir skjutningen, skjutbanan;

tirer à balle (à poudre) skjuta skarpt (med löst krut);

tirer à la cible (au blanc) skjuta till måls;

s'exercer à tirer le pistolet öfwa sig att skjuta med pistol;

la portée (d'une arme à feu) skottwidden;

être hors de la portée des balles wara utom skotthåll;

être à la portée de la voix de qn wara ngn så nära, att man kan höra hans stämma;

cela passe (excède, est au-dessus de) ma portée detta går öfwer min fattning;

s'accommoder à la portée de ses auditeurs rätta sig efter sina åhörares fattningsgåfwa;

atteindre / **toucher** **le but** träffa målet;

manquer le but förfela målet; (jfr sid. 63);

un mortier en mörsare; (jfr sid. 60);

une mitrailleuse en kulspruta;

un obus (utt. obuze) en granat;

une bombe; bombarder;

jeter / faire tirer des fusées (f.) kasta raketer;

une épée en wärja, ett swärd;

le glaive swärdet (i poesi, högre stil och bildl. talesätt); le glaive de la justice;

les prisonniers furent passés au fil de l'épée man lät fångarne springa öfwer klingan;

un sabre en sabel; **la lame** klingan; (jfr du sable sand);

se battre au sabre, à l'épée;

mettre le sabre dans le fourreau sticka sabeln i baljan;

porter (donner) un coup de sabre à qn gifwa ngn ett sabelhugg;

faire / **tirer** **des armes** fäkta;

parer une botte parera en stöt; (jfr parier slå wad);

un poignard en dolk;

poignarder / percer d'un coup de poignard såra, nedsticka med dolk;

la hache d'armes stridsyxan;

une massue en stridsklubba; **une lance; un javelot** ett kastspjut;

un arc en båge; bander (tendre) l'arc spänna bågen;

une flèche en pil; **la corde** bågsträngen;

un archer en bågskytt; (jfr un archet en stråke till musikinstrument);

une arbalète ett armborst;

une armure en rustning;

un bouclier en sköld;

un habit militaire / **un** (habit) **uniforme** en uniform;

être en grande (petite) tenue wara klädd i parad-(släp-)uniform;

être en habit bourgeois wara civilklädd;

un casque en hjelm, en kask;

un chapeau à trois cornes (f.) en trekantig hatt;

le sac ränseln;

un drapeau en fana (wid infant.);

un étendard ett standar (wid kavall.);

une enseigne ett fälttecken (hos de gamle) (äfw. en skylt);

un enseigne en fänrik (som fordom bar le drapeau);

la guerre (offensive anfalls-, défensive försvars-) kriget;
aller à la guerre gå i krig;
déclarer la guerre à qn förklara ngn krig;
(déclarer förklara=yttra, tillkännagiva sin mening; expliquer förklara=uttyda, tydliggöra, angiva skälet, orsaken);
la déclaration de guerre;
entrer en guerre avec qn börja krig med ngn;
faire la guerre à qn föra krig mot ngn;
guerrier krigisk; **un guerrier** en krigare;
des troupes aguerries krigsvana trupper;
les puissances belligérantes de krigförande magterna;
ouvrir / **commencer** } **la campagne** öppna fälttåget;
se mettre / **entrer** } **en campagne** draga i fält;
faire une campagne deltaga i, göra ett fälttåg;
le combat s'engage striden börjar;
un combat acharné en förbittrad strid;
avoir un rude combat à soutenir hava en svår strid att bestå;
les combattants m. de stridande;
combattre (qn) kriga, kämpa (med ngn);
combattre pour la patrie;
combattre à outrance (corps à corps) slåss på liv och död (man mot man);
les forces f. stridskrafterna;
en venir aux mains råka i handgemäng;
la mêlée handgemänget;
livrer / **donner** } (la) **bataille** leverera drabbning;
la bataille de (vid) Narva;
une bataille rangée ett ordnadt fältslag;
ranger une armée en bataille uppställa en här i slagordning;
le champ de bataille slagfältet;
présenter la bataille à l'ennemi bjuda fienden ett fältslag;
accepter la bataille; refuser (vägra) la bataille;
une escarmouche en skärmytsling;
attaquer anfalla { **de front** framifrån, **de flanc** från sidan, **par (sur) les derrières** (m.) i ryggen;
une attaque / **une charge** } ett anfall;
une agression ett oförmodadt anfall (i högre stil);
soutenir une charge;
tourner l'ennemi (m.) **(l'armée ennemie)** kringgå fienden;
le héros hjelten;

(jfr le héraut härolden; l'Hérault m. — flodnamn —);

l'héroïne hjeltinnan;

l'héroïsme m. hjeltemodet;

héroïque (h stumt) hjeltemodig;

brave / **vaillant** } tapper;

résister / **opposer de la résistance** / **faire résistance** } à göra motstånd mot;

tenir bon (ferme) contre qch tappert hålla ut emot ngt;

perdre (le) **courage** förlora modet; **prendre courage** fatta mod;

dresser / **faire** } **une embuscade à qn** ställa bakhåll för ngn;

se mettre (lägga sig) en embuscade; être (se tenir) en embuscade ligga i bakhåll;

déserter desertera, rymma;

un déserteur en öfwerlöpare;

remporter la victoire / l'emporter (mest fig.) } **sur qn** winna seger öfwer ngn;

vaincre / **battre** } **qn** besegra, slå ngn;

le vainqueur segraren;

victorieux segrande, segerrik;

essuyer une défaite (être défait) lida ett nederlag;

essuyer (faire) des pertes (f.) lida förluster;

la déroute förwirringen, den oordnade flykten;

la fuite flykten;

mettre en fuite (en déroute) drifwa på flykten;

prendre la fuite taga till flykten;

fuir / **s'enfuir** } fly;

un fuyard en flyende (som förföljes); **fuyard** (adj.);

un fugitif en flykting (i allm.), en landsflykting; **fugitif** (adj.);

un réfugié en politisk flykting;

un exilé en landsflykting (på grund af landsförwisning);

se retirer / **se replier** } draga sig tillbaka;

la retraite återtåget;

poursuivre förfölja; **la poursuite**;

persécuter förfölja (orättwist), pina, plåga;

faire prisonnier taga till fånga; (jfr sid. 43);

se rendre (prisonnier) gifwa sig fången;

demander quartier (m.) begära pardon;

(demander pardon bedja om förlåtelse);

donner / **faire** } **quartier** gifwa pardon;

un espion en spion; **espionner**;

mettre (dresser, poser, asseoir) un camp / **camper** } slå läger;

lever le camp (décamper) bryta upp (från läger);

dresser une tente slå upp ett tält; (jfr sid. 15);

fortifier befästa;

la fortification befästningen, befästningskonsten;

retrancher förskansa; **le retranchement;**

une forteresse / **une place forte** } en fästning;

un rempart en fästningswall;

une tranchée en löpgraf;

le siège belägringen; **assiéger** belägra; **lever le siège** upphäfwa belägringen;

investir / cerner / bloquer } une ville kringränna, innesluta en stad;

l'investissement m. / le blocus (s') } blockaden, inspärrningen;

réduire par la famine / affamer } uthungra;

battre à coups de canon / canonner } beskjuta;

faire une sortie göra ett utfall;

aller / monter } à l'assaut (m.) löpa till storms;

prendre (emporter) d'assaut intaga med storm;

sommer (uppfordra) le gouverneur de se rendre;

se rendre à discrétion (på nåd och onåd);

accourir au secours skynda till undsättning;

capituler; la capitulation;

occuper besätta, taga i besittning;

s'emparer / **se saisir** / **se rendre maître** } **de** bemägtiga sig;

conquérir (un pays) / **prendre** (une ville) } eröfra, intaga;

la conquête; la prise;

le conquérant eröfraren;

faire un grand carnage des ennemis anställa ett stort blodbad bland fienderna;

un maraudeur en soldat, som olofligen går ut på plundring;

faire du butin göra krigsbyte;

la proie rofwet; être en proie à wara ett rof för; devenir la proie de blifwa ett rof för;

détruire (de fond en comble) förstöra (i grund); **la destruction;**

faire son entrée (f.) dans une ville göra sitt intåg i en stad;

faire sauter spränga i luften;

raser rasera, jemna med marken;

réduire (mettre) en cendres (f.) lägga i aska;

une incursion / une irruption / une invasion } ett infall, ett ströftåg;

mettre un pays à feu et à sang härja ett land med eld och swärd;

ravager / **dévaster** / **désoler** ödelägga, förhärja;

une trêve ett wapenstilleftånd (för en längre tid);

une suspension d'armes (det allmänna uttrycket) / un armistice (det militära uttrycket) en (kortare) wapenhwila;

faire / **conclure** **la paix** sluta fred;

proposer des conditions (f.) de paix uppställa fredswilkor;

garder la paix hålla freden;

violer / rompre la paix bryta freden;

être en paix avec qn;

en paix et en guerre;

paisible fredlig;

vivre en ennemi avec qn;

un soulèvement / **une émeute** / **une insurrection** / **une rébellion** / **une révolte** / **une sédition** en resning, ett uppror;

exciter / allumer anstifta / fomenter underblåsa / apaiser dämpa / étouffer qwäfwa une révolte etc.;

un rebelle / **un séditieux** / **un insurgé** en upprorsmakare, en upprorsstiftare;

se soulever / **s'insurger** / **se révolter** resa sig, göra uppror.

Marine.

La marine sjöwäsendet, sjömagten, flottan; la marine militaire;

la marine (la flotte) marchande handelsflottan;

la navigation skeppsfarten;

un vaisseau (un bâtiment) de guerre ett krigsfartyg, ett örlogsfartyg;

un navire cuirassé ett pansarfartyg;

un navire (un bâtiment) marchand ett handelsfartyg;

un brick en brigg;

un yacht (utt. iak) en jakt;

un bateau en båt (i allm.), en skuta;

un bateau à vapeur en ångbåt;
le vapeur ångaren (i hwardagsspråk);
la vapeur ångan;
une embarcation en roddbåt, en farkost;
une barque ett mindre fartyg, en segelbåt;
un canot en skeppsbåt; un canot de sauvetage (m.) en räddningsbåt;
un radeau en flotte;
un chantier ett skeppswarf;
lancer un vaisseau à la mer låta ett fartyg löpa af stapeln;
la carcasse skrofwet; la quille kölen;
une planche en planka;
du goudron tjära;
de la poix (jfr sid. 65) beck;
de l'étoupe f. dref, blånor;
calfater kalfatra;
le pont } däcket;
le tillac (mest om handelsfartyg) } däcket;
la proue (l'avant m.) fören;
la poupe aktern;
la cabine hytten; **le hamac** hängmattan;
le mât masten; un vaisseau à trois mâts (un trois-mâts);
le (mât de) beaupré bogsprötet;
une vergue en (segel-) rå;
le gréement (eller grément) tacklingen; gréer; dégréer aftackla;
le cordage tågwerket;
un câble en kabel, en troß;
le gouvernail rodret;
gouverner } styra;
conduire } styra;
le timonier rorgängaren;
le pilote lotsen;
la voile seglet; un bateau à voiles;
(le voile flöjan);
mettre (aller) à la voile gå till segels; faire voile pour segla till;
ramer ro; **une rame (un aviron)** en åra; (jfr sid. 51);
le pavillon flaggan; hisser (baisser) le p.; se ranger sous le p. de qn ställa sig under ngns beskydd;
(jfr le papillon fjäriln);
une boussole en kompaß;
un porte-voix ett språkrör, en ropare;
jeter l'ancre (f.; jfr sid. 50) } kasta ankar;
mouiller (l'ancre) } kasta ankar;
être (se tenir, demeurer) à l'ancre ligga för ankar;
lever l'ancre lätta ankar;
la cargaison } skeppslasten;
le chargement (lastningen) } skeppslasten;
charger lasta;
le lest (st') barlasten; lester un navire;
le ballot (la balle) warubalen, warupacken; (jfr sid. 67);

le fret befraktningen, frakten; fréter un navire;
(le frai fiskleken, fiskrommen; jfr les frais sid. 64);

l'équipage m. besättningen; équiper (utrusta) un vaisseau;

un marin en sjöman; **un matelot** en matros;
(jfr un matelas en madrass);

le mousse skeppsgossen;
(la mousse mossan, skummet);

un officier de (dans la) marine en sjöofficer;

un amiral; l'amirauté f. amiralitetet, amiralsembetet;

un combat sur mer (un c. naval) (pl. des combats sur mer — icke navaux —) en sjödrabbning;

un pirate | un corsaire (en kapare, ett kaparfartyg) } en sjöröfware;

embarquer föra, taga om bord;

s'embarquer | **aller (monter) à bord** (m.) } gå om bord;

un voyage sur (par) mer en sjöresa;

aborder | **descendre** (à terre) | **débarquer** (landsätta) } (à, dans, sur) landstiga;

faire naufrage (m.) lida skeppsbrott;

chavirer kantra;

échouer stranda, förlisa;

les débris (m.) d'un navire | une carcasse (jfr sid. 73) } ett skeppswrak

être (mettre) à flot wara (göra) flott;

un phare en fyr;
(du fard smink).

Ville.

La ville (ll') staden;

la cité staden (i högre stil), den äldsta delen af wissa städer;

la sainte Cité = Jerusalem;

un bourg en köping;

la municipalité stadsmyndigheterna;

le maire mären (motswarar närmast wår borgmästare, men finnes i Frankrike i hwarje kommun; jfr sid. 4);

le conseil municipal stadsfullmägtige;

un membre du conseil municipal en stadsfullmägtig;

un sergent de ville | **un gardien de la paix** } en polisbetjent;

un faubourg en förstad, en malm;
un quartier ett qvarter, en stadsdel;
une rue en gata; une ruelle en liten gata, en gränd;
la maison est située dans (wid) la rue la plus fréquentée (besökt);
un coin de rue ett gathörn; au coin de la rue;
(un coing en qwitten);
une rangée de maisons en husrad;
marcher sur le trottoir;
le pavé stenläggningen; **paver**;
être sur le pavé stå på bar backe;
un ruisseau en rännsten;
un carrefour en öppen plats, der flera gator stöta tillsamman, en korswäg;
un bâtiment en byggnad (i allm.);
un édifice ett stort byggnadswerk af sten, en praktbyggnad (= monument);
un édifice public; une maison particulière ett privathus;
un hôtel (jfr sid. 46) ett hotell för resande, ett stort och ståtligt privathus, en stor offentlig byggnad;
l'hôtel de ville rådhuset;
une auberge ett (mindre) wärdshus (med rum för resande);
descendre à (dans) un hôtel taga in på ett hotell; loger en (hôtel) garni bo i ett hus med rum för resande;
un cabaret en krog;
un restaurant ett wärdshus, en restauration; dîner au restaurant;
(la restauration återuppsättandet af en gammal dynasti på tronen, återställandet, iståndsättandet; la restauration d'un monument);
l'hôte (gästen) / l'aubergiste / le restaurateur } wärdshuswärden;
un hôpital ett sjukhus, ett lasarett (jfr ambulance sid. 66);
un lazaret ett karantänshus;
l'hospice (m.) des (pour les) aliénés (det offentliga) dårhuset, hospitalet;
une maison de santé en (privat) kuranstalt;
la maison de charité (f.) fattighuset;
la poste / le courrier (mest i handelsspråk) } (bref-) posten;
(le poste posteringen, embetet);
par le retour du courrier (courrier par courrier) med omgående post;
la petite poste lokalposten;
la boîte aux lettres breflådan;
le facteur brefbäraren;
une usine à gaz (z') (m.) ett gaswerk;
(jfr la gaze florsduken);
le compteur gasmätaren;

un réverbère en gatlykta;
(une lanterne en lykta i allmänhet);
un poteau de réverbère en lyktpåle;
un bec de gaz en gasbrännare;
un tuyau ett rör;
un allumeur en lykttändare;
un incendie en (större) eldswåda;
un feu en (mindre) eldswåda;
au feu! elden är lös!

éteindre släcka;
(jfr teindre färga; étreindre draga åt; étendre utsträcka; atteindre uppnå; attendre wänta; entendre höra, förstå);
une pompe à incendie en brandspruta;
faire / construire / bâtir } un pont bygga en bro;
jeter (slå) un pont sur un fleuve;
passer (sur) un pont.

Maison.

Jeter (poser) **les fondements** (m.) **d'une maison** lägga grunden till ett hus;
une maison de brique(s) ett stenhus; (jfr sid. 60); une m. de bois ett trähus;
un emplacement / un terrain } en tomt;
du bois de construction (f.) **(de charpente** f.) byggnadswirke;
une poutre en bjelke (i allm.);
une solive en bjelke (till troßbotten);
le toit (det yttre) taket; un t. de tuile, d'ardoise (skiffer);
le plafond (det inre) taket;
une gouttière en takränna;

une girouette en windflöjel; (jfr sid. 13);
la façade framsidan (med prydnader) på en byggnad;
la face framsidan (i allm.);
la porte porten, dörren; la p. cochère inkörsporten;
une porte à deux battants (m.) en flygeldörr;
une porte dérobée (secrète) en löndörr;
mettre qn à la porte köra ut ngn;
la Porte (la Sublime Porte) turkiska regeringen;
à huis clos för stängda dörrar (i rättegångsstil);

ouvrir öppna; **entr'ouvrir** öppna på glänt;

fermer stänga;

la clef (utt. clé) nyckeln;

fermer une porte à (la) clef;

un passe-partout en huswuds-nyckel;

une serrure ett lås;

un loquet en klinka;

le verrou regeln; fermer une porte au verrou (verrouiller une porte);

le vestibule förstugan (på nedre botten);

un palier (un carré) en förstuga (för en öfre wåning);

sonner ringa; sonner à la porte de qn; s. la sonnette (på klockan); s. sa femme de chambre (på sin kammarjungfru);

un (une) domestique en tjenare (=inna) (den wanl. benämn. på en person, hwilken ss. löntagare wistas i ett hus och som står till sitt husbondefolks förfogande);

un serviteur en tjenare (anwändes enligt wanl. språkbruket blott tillsammans med ngn bestämn.; betecknar för öfrigt endast att en person egnar en annan sin tjenst, utan att derföre stå i samma beroende förhållande som en "domestique"; brukas ofta i höflighetsformler); un fidèle serviteur; je suis votre très humble serviteur;

un valet de chambre (f.) en kammartjenare;

un valet d'écurie (f.) **(un palefrenier)** en stalldräng;

une bonne / **une servante** (äfwen i höflighetsformler = tjenarinna) — en piga, en tjensteflicka;

votre très humble et très obéissante servante;

une bonne d'enfant en barnpiga;

le (la) concierge portwakten (=erskan);

la loge du concierge portwaktens rum;

être à la maison (chez soi) wara hemma; nous sommes chez nous;

avoir un chez-soi hafwa eget hem; il a un chez-lui;

le maître (f. maîtresse) herren, husbonden;

[*Herre* heter: a) **Seigneur** om Gud, och i wissa sammanställningar om förnäma adliga personer; b) **monseigneur** — förkortadt Mgr., pl. messeigneurs — en hederstitel, som begagnas till wissa genom börd eller hög wärdighet utmärkta personer, ss. furstar och kyrkans högre funktionärer (jfr sid. 36); c) **monsieur** — utt. mocieu, pl. messieurs, utt. mècieu, förkortadt sing. M. eller Mr, pl. MM. eller Mrs — en titel, som kan anwändas till hwarje manlig person; d) **maître** i ofwan anförda betydelse samt i många embetstitlar — t. ex. advokaters, förkortadt Me —; e) **sieur** i lagstil, samt ss. uttryck af förakt];

tel maître, tel valet sådan herre, sådan dräng;

la cave källaren;

un escalier en trappa; monter (descendre) un escalier;

une marche / **un degré** } ett trappsteg;

la rampe ledstången; **la balustrade** sidostängslet;

demeurer au (occuper le) rez-de-chaussée bo i nedersta wåningen;

un étage en wåning (= de rum, som ligga på samma troßbotten);

une maison à deux étages ett twåwåningshus;

demeurer au premier, au second (étage);

un appartement en (större) wåning (= de rum, som tillsammans bebos af samme egare eller hyresgäst, men hwilka ej nödwändigt behöfwa wara belägna i samma "étage");

un logement en (mindre) wåning (jfr föregående ord);

louer hyra, borthyra; **le loyer** hyran;

le loyer se paie par mois (månadswis), par trimestre (qwartalswis);

mon terme est échu mitt hyresqwartal är förfallet;

le (la) locataire hyresgästen;

le (la) propriétaire husegaren (-innan), wärden (-innan);

emménager (utt. em med näsljud) flytta in;

déménager flytta ut; j'ai emménagé, déménagé;

changer de domicile (m.) byta om bostad, flytta; (jfr sid. 63);

une pièce / **une chambre** } ett rum;

monsieur est dans (i, på) sa chambre;

une chambre à coucher en sängkammare;

un cabinet de travail ett arbetsrum, en studerkammare;

un salon ett förmak;

une salle à manger ett matrum, en matsal;

spacieux rymlig; **étroit** trång;

aérer lufta, wädra;

une chambre bien aérée;

un galetas ett windsrum (i allm.), ett kyffe;

une mansarde en windskupa;

un grenier en wind;

le mur / **la muraille** } wäggen;

(jfr la mûre mulbäret);

une cloison en skiljewägg;

s'appuyer (s'adosser) contre le mur stödja sig mot wäggen;

un plancher ett golf (af plank);

frotter bona;

un parquet ett golf (med inläggningar);

un carreau ett golf (af sten);

une fenêtre / **une croisée** } ett fönster;

se mettre, être à la fenêtre;

mes fenêtres donnent (vetta) sur la rue;

les doubles fenêtres dubbelfönstren;

la vitre
le carreau (de vitre) } fönsterrutan;

les volets m. (de inre) fönsterluckorna;

les contrevents m. (de yttre) fönsterluckorna;

un store en rullgardin;

lever, baisser (abaisser) le store;

un rideau (de fenêtre) en fönstergardin; **une portière** en dörrgardin;

le papier (-tenture, peint) (pappers-) tapeterna;

mettre (poser) du papier tapetsera;

une cheminée en spis, en skorsten;

un poêle (eller **poile**) (de faïence f.) en kakelugn; (jfr sid. 18);

un poêle de fonte en jernkamin;

une paire de pincettes (f.) en eldtång;

le coin du feu platsen vid brasan; au coin du feu (fig.) i familjekretsen, vänner emellan;

attiser (arranger) le feu sköta om elden; un tison en eldbrand;

le feu va-t-il? brinner det? il va bien;

fumer ryka, röka;

la fumée röken;

du combustible bränsle;

(jfr des comestibles m. matvaror);

du bois de chauffage (m.) **(du b. à brûler)** ved;

la scie sågen; scier;

fendre (hugga) du bois;

une bûche ett vedträ; le bûcher vedboden; (jfr sid. 60);

du charbon de terre
de la houille } stenkol;

chauffer elda, uppwärma, gifwa wärme;

chauffer une chambre au (med) bois;

ce bois chauffe bien.

Meubles et Toilette.

Un meuble en (d') acajou (m.) en mahognymöbel; un m. en (de) chêne (m. ek), en (de) noyer (m. walnöt), en (de) bouleau (m. björk) etc.;

être dans ses meubles hafwa egna möbler; meubler;

l'ameublement m. möbleringen;

une table (à ouvrage m.) ett (sy-) bord;

une chaise / un siège } en stol;

s'asseoir sur une chaise;

un fauteuil en länstol; être assis dans un fauteuil;

le dossier / **le dos** } ryggstödet, ryggen;

un sofa (eller **sopha**); s'asseoir dans (sur) un sofa;

un coussin en kudde;

(jfr un cousin en kusin, en mygga);

une commode (à trois tiroirs m.) en byrå (med tre lådor);

commode beqwäm (om saker);

ce monsieur aime ses aises (f.) denne herre är beqwäm;

un bureau ett arbetsbord, ett skrifbord; (jfr sid. 61);

une armoire ett skåp;

une bibliothèque ett bokskåp, en bokhylla;

un secrétaire en chiffonnier, ett skrifbord (med lådor);

un chiffonnier (une chiffonnière) en liten fruntimmersbyrå; (un chiffonnier äfw. = en lumpsamlare);

un buffet en skänk;

une glace en (större eller mindre) spegel;

un miroir en (mindre) spegel; les yeux sont le miroir de l'âme;

un trumeau en wäggfast spegel;

se mirer / **se regarder dans une glace (un miroir)** } spegla sig;

un tapis (de pied) en matta;

un tapis de table ett bordtäcke;

une lampe à pétrole (m.) en fotogenlampa;

une (lampe à) suspension en hänglampa;

le globe lampkupan;

le verre à (de) lampe lampglaset;

la mèche weken;

une veilleuse en nattlampa;

allumer tända;

une allumette en tändsticka;

des allumettes de sûreté säkerhetständstickor;

un abat-jour en lampskärm;

un écran en eldskärm;

une chandelle ett talgljus;

une bougie ett waxljus, ett stearinljus; (jfr cierge sid. 41);

la lumière ljusskenet, det brinnande ljuset;

(les lumières upplysningen, insigterna);

allumez la bougie (la chandelle);

apportez de la lumière (une bougie, une chandelle);

un chandelier / **un flambeau** (d'or, d'argent) } en ljusstake;

une torche / un flambeau } en fackla;

le lit (jfr sid. 5) bädden;

faire le lit bädda; comme on fait son lit, on se couche;

se mettre (être, se tenir) au lit; sortir (se lever) du lit;

le bois de lit träsängen;

le lit de fer jernsängen;

s'aliter intaga sängen;

être alité / **garder le lit** } ligga sjuk, wara sängliggande;

le lit de douleur sjukbädden;

la literie sängkläderna;

(jfr de la litière strö under hästar och boskap);

l'oreiller m. / le chevet (hufwudgärden) } hufwudkudden;

la taie örngåttswaret;

les draps m. lakanen;

une couverture (de lit) ett sängtäcke;

une descente de lit en sängmatta;

un berceau en wagga; **bercer;**

faire sa toilette;

se débarbouiller / **se laver la figure** } twätta sig i ansigtet;

je m'en lave les mains jag twår mina händer (bildl.);

un lavabo en twättställning, en kommod;

une cuvette ett twättfat;

un pot à eau en twättkanna;

une éponge en (twätt-) swamp;

du savon (sec, dur) twål; du s. mou (liquide) såpa;

une serviette en (finare) handduk;

un essuie-main en (gröfre) handduk;

essuyer aftorka, torka (gen. gnidning);

sécher göra torr, blifwa torr;

essuyer ses mains à (avec) une serviette;

propre ren (efter subst.), egen (före subst.);

la propreté renligheten;

(jfr la propriété eganderätten, besittningen);

sale smutsig; **salir** nedsmutsa;

(jfr saler salta; saillir spruta fram, framskjuta);

nettoyer rengöra, putsa, städa;

se nettoyer (se brosser) les dents borsta tänderna;

de la poudre dentifrice tand-pulver;

un cure-dent en tandpetare;

un peigne en kam; **(se) peigner**; (jfr peindre sid. 53);

une natte (une tresse) (de cheveux) en hårfläta;

la raie benan;

(jfr le rai hjulekern; le rets — utt. rè — fisk- ell. fogelnätet);

une brosse en borste; **brosser**;

une brosse à cheveux, à dents, à ongles; une b. à (nettoyer les) habits; une b. à souliers (pour la chaussure);

se rincer la bouche skölja sig i munnen;

se couper (se rogner) les ongles klippa, skära naglarne;

se ronger les ongles tugga på naglarne;

se faire les ongles putsa naglarne.

Cuisine et nourriture.

La cuisine köket;

faire la cuisine laga mat;

le cuisinier (f. cuisinière) kocken;

beaucoup de cuisiniers gâtent la sauce ju flera kockar, dess sämre soppa;

une dépense (en handkammare) (jfr sid. 64) }
un garde-manger (ett matskåp) } ett skafferi;

un balai en qwast; (jfr sid. 55);

il n'est rien tel que (c'est un) balai neuf nya qwastar sopa wäl;

balayer sopa;

les balayures f. soporna;

épousseter afdamma;

un torchon en damhandduk;

un plumeau en fjäderwiska;

une chaudière en (större) kittel;

un chaudron en (mindre) kittel;

un couvercle ett lock;

une casserole en kastrull;

une broche ett stekspett;

un tamis ett (finare) såll, en sikt;

un crible ett (gröfre) såll (att rensa säd med);

passer au (par le) tamis sålla, sikta;

une râpe ett rifjern; râper;

un mortier en mortel; (jfr sid. 60);

piler stöta; (jfr sid. 42);

un pilon en mortelstöt;

une cuve en så, ett kar; un seau ett ämbar;

(un saut ett språng; un sceau ett sigill, ett insegel; un sot ett dumhufwud);

une cruche en kruka;

tant va la cruche à l'eau, qu' à la fin elle se casse (qu' enfin elle se brise) krukan går så länge till brunnen, tills hon spricker;

un tonneau (une tonne) en tunna;

un baril (l stumt) en ankare, en fjerding;

le bondon tappen; ôter (mettre) le bondon à un tonneau;

la vaisselle (d'argent, de porcelaine) bordserwisen; nettoyer (écurer) la vaisselle diska;

mettre le couvert duka bordet; mettre trois couverts duka för tre personer;

servir une table serwera, sätta fram maten på ett bord; **servir qn à table** passa upp ngn wid bordet;

desservir / **ôter le couvert** } duka af;

se mettre à table sätta sig till bords;

être à table sitta till bords;

sortir de table gå från bordet;

le linge de table duktyget;

la nappe duken;

mettre (lever, ôter) la nappe;

la serviette serweten;

un plat ett fat;

une assiette plate (creuse, à soupe) en flat (djup) tallrik; une assiette de dessert;

une soupière en soppskål;

une cuiller (utt. cui-yère) en sked;

une cuiller à potage en förläggarsked;

une petite cuiller / une cuiller à café } en tésked;

une cuillerée ett skedblad; une c. de potage;

un couteau en knif;

le manche skaftet;

(la manche ärmen; jfr sid. 4);

la lame bladet; (jfr sid. 68);

une fourchette en gaffel;

une tasse (à café, à thé) en kopp;

une soucoupe ett téfat;

un verre à vin ett winglas; (jfr sid. 55);

un verre de vin ett glas win;

le verre au vin glaset med win uti (mer eller mindre);

un huilier ett bordställ;

une salière ett saltkar;

une poivrière en pepparbosa, ett pepparkar; **un sucrier** en sockerskål;

un coquetier en äggkopp;

une théière en tékanna;

une cafetière en kaffekanna, en kaffekokare;

(jfr une caféière en kaffeplantage);

une corbeille à pain en brödkorg; (jfr un corbeau en korp);
un plateau en bricka; (jfr sid. 65);
être à jeun wara fastande; (jfr sid. 11);
le déjeuner frukosten; **déjeuner** (de qch) äta (ngt till) frukost;
le dîner middagen; **dîner** (de qch);
le souper qwällswarden; **souper** (de qch);
avoir du monde à dîner hafwa främmande till middag;
régaler / **traiter** } undfägna, traktera;
l'aliment m. / **la nourriture** } födan, maten, näringen;
nourrir föda, nära;
nourrissant / **substantiel** } närande, kraftig;
maigre mager, klen, dålig; (jfr sid. 23);
le repas måltiden;
(jfr le repos hwilan);
un gourmand en storätare;
un gourmet (en winkännare) / **un friand** } en läckermun;
des friandises f. läckerheter, slisk;
des vivres m. / **des denrées** f. / **des comestibles** m. (jfr sid. 79) } lifsmedel, matwaror;
du beurre smör;
baratter (le lait) / **faire du (battre le) beurre** } kerna;
une beurrée / **une tartine de beurre** } en smörgås;
une sandwich (utt. sandouitch) en smörgås med kött på;
le pain brödet;
(le pin tallen);
du pain { frais (tendre) (färskt), rassis (gammalt), de ménage (hembakadt), bis (groft), blanc (fint, hwetebröd);
la croûte skorpan (på bröd);
la mie mallen; une miette en brödsmula;
une tranche de pain en brödskifwa;
du fromage ost;
un œuf (i plur. höres ej f) ett ägg;
la coque skalet;
(le coq tuppen; du coke koks);
un blanc d'œuf en ägghwita;
un jaune d'œuf en äggula;
des œufs à la coque kokta ägg; des œufs sur le plat (au miroir) förlorade ägg; des œufs brouillés äggröra;
un mets / **un plat** } en rätt;
un mets délicat, mal apprêté (lagad); un plat de viande, de légumes;
(mai Maj; une maie ett tråg);
un potage en soppa (i allm.);
une soupe en köttsoppa (med bröd i);

un bouillon; un consommé en stark köttsoppa;

de la viande fraîche (salée, fumée) färskt (salt, rökt) kött; (jfr sid. 22);

du rôti (de mouton, de veau) stek;

rôtir steka på spett (ell. steka på halster = griller);

frire steka (i smör eller fett);

du bœuf oxkött;

du rosbif; un bifteck;

du mouton fårkött;

un gigot ett fårlår;

du veau kalfkött; une côtelette de veau;

du jambon skinka;

du lard späck; **larder;**

de la saucisse köttkorf;

du saucisson (cru) metwurst;

du boudin (noir) blodkorf;

du gibier wildt;

de la volaille fjäderfä;

un pouding (g');

des confitures f. sylt, inlagd frukt; **confire** insylta;

une épice en krydda;

un pain d'épice en pepparkaka;

épicer (assaisonner) krydda;

du sel (jfr sid. 60) salt; **saler** (jfr sid. 81);

du poivre peppar; **poivrer;**

cela se mange au sel et au poivre (med salt och peppar);

du gingembre ingefära;

de la muscade muskott;

des clous de girofle (m.) kryddnejlikor;

de la cannelle kanel;

du miel honung;

du vinaigre ättika;

de la moutarde senap;

une boisson en dryck (i allm.);

un breuvage en dryck (afsedd för wißt ändamål, t. ex. läskdryck, medikamentsdryck, samt i poesi = boisson);

une potion en läkedryck, en mixtur;

boire (mest om kalla drycker; jfr sid. 20) } dricka;
prendre (om warma drycker och läkemedel) } dricka;

on boit l'eau, le lait, la bière, le vin dans (ur) un verre;

boire à la santé de qn dricka ngns skål; à votre santé! — à la vôtre!

on prend le café, le thé, le chocolat dans une tasse;

verser slå i;

vider tömma, dricka ur;

trinquer (choquer les verres) klinga med glasen; trinquons!

du vin de table (de ménage) bordwin; du v. naturel (pur) äkta win; du v. falsifié (frelaté) förfalskadt win; du v. rouge, blanc, fort, léger (lätt), doux (sött), aigre (surt);

des vins {de France, d'Allemagne, de Hongrie, du Rhin, de la Moselle, du Cap (p'); }

du (vin de) Champagne (Bordeaux, Bourgogne);
(jfr la Champagne, la Bourgogne — landskapsnamn —);

du cidre äppelwin;

des boissons spiritueuses, **des spiritueux** m., **des liqueurs** f. } spritdrycker, spirituosa;

un ivrogne en drinkare, en fyllbult;

l'ivrognerie f. dryckenskapen, fylleriet;

(s')enivrer (utt. en med näsljud) berusa (sig);

ivre, **soûl** (l stumt), **gris** } drucken, berusad;

de l'eau-de-vie de grain (m.) korn- ell. sädesbränwin; **de l'eau-de-vie de pommes** (f.) **de terre** potatisbränwin;

du cognac; du rhum (utt. romm); du punch (utt. ponche);

de la bière de Bavière (f.) bäjerskt öl; (jfr sid. 28);

un bock (k') ett stort glas öl;

du porter (r');

déboucher une bouteille draga upp korken ur en butelj;

un bouchon (de liège m.) en kork;

un tire-bouchon en korkskruf;

du lait (jfr sid. 17) mjölk; du (lait) caillé sur mjölk, filmjölk;

du lait de beurre (du babeurre) kernmjölk;

du laitage mjölkmat;

de la crème grädde;

bouillir (intr.), **cuire** (trans. och intr.) } koka;

le lait bout; faire bouillir du lait; cuire un gigot; faire cuire des œufs;

faire (koka) du café, du chocolat;

du café au lait (med mjölk), à la crème, à l'eau (utan grädde eller mjölk); du moka (du café de Moka);

du marc (c stumt) de café kaffesump;

il faut donner au thé le temps de s'infuser (draga);

une infusion de (fleurs de) sureau (m.) fläderté; une infusion de camomille (f).

Habillement, Articles (m.) de toilette et Ouvrages de femmes.

Du linge linne, twättkläder;
du linge de corps, de lit; du linge sale, propre (blanc);
blanchir (mest om linne) } twätta;
laver } twätta;
blanchir qn twätta åt ngn;
le blanchissage linnetwätt(ning)en;
la lessive byken; avoir (faire) la lessive hafwa byk för sig; lessiver byka;
la buanderie } twättstugan;
le lavoir } twättstugan;
rincer skölja;
tordre wrida;
pendre (étendre) hänga upp;
faire sécher (jfr sid. 81) torka;
la calandre mangeln; calandrer;
(jfr le calendrier kalendern);
de l'empois m. stärkelse; empeser;
le fer à repasser strykjernet; (jfr carreau sid. 57);
la repasseuse strykhustrun, strykjungfrun;
une chemise en skjorta, ett lintyg; une chemise d'homme, de femme, de jour, de nuit; être en manches (f.) de chemise wara i skjortärmarna;
une chemisette en nattkappa;
le col de chemise skjortkragen;
le faux col löskragen;
(la colle limmet, klistret; jfr sid. 6);
une collerette en fruntimmerskrage, ett halskrus;
une camisole de nuit en nattröja;
un bas en långstrumpa;
(un bât en packsadel);
raccommoder (ravauder) des bas laga (stoppa) strumpor;
un bas bleu en blåstrumpa;
une chaussette en halfstrumpa;
la jarretière strumpbandet;
le caleçon kalsongerna;
le mouchoir näsduken;
un habillement en drägt, en klädsel;
les habits m. } kläderna;
les vêtements m. } kläderna;
des habits portés (neufs) gamla (nya) kläder;
s'habiller (se vêtir) kläda sig;
être bien (mal) mis wara wäl (illa) klädd;
se déshabiller kläda af sig;
mettre (passer) les habits; ôter les habits;

un habit en frack, en rock, en drägt; un h. neuf (nygjord); un h. nouveau (nymodig); un nouvel h. (annan);

une redingote en bonjour; cette redingote vous va (passar) bien;

un paletot / **un pardessus** } en öfwerrock;

un paletot d'hiver, d'été;

un manteau en kappa;

le collet rockkragen;

le pan (la basque) skörtet;

la poche fickan;

la doublure fodret; **doubler;**

le bouton knappen; **boutonner; déboutonner;**

la boutonnière knapphålet;

la veste jackan;

le gilet westen;

le gousset urfickan;

le pantalon byxorna;

les bretelles f. hängslena;

la chaussure fotbeklädnaden;

une botte en stöfwel; ces bottes vous chaussent (passa) bien;

une bottine en halfstöfwel;

une bottine avec élastique (m. resår);

un éperon en sporre;

un soulier en sko;

une pantoufle en toffel;

des guêtres f. damasker;

des caoutchoucs m. (sista c stumt) gummigaloscher;

des sabots m. träskor;

le talon klacken;

la semelle sulan; **ressemeler** (utt. re-ce-) halfsula;

le tire-botte stöfwelknekten;

cirer (les bottes) borsta, blanka;

le cirage blankskmörjan;

la coiffure hufwudbonaden, hår-klädseln;

se couvrir sätta på sig hufwud-bonaden; **se découvrir** (devant qn) taga af sig hufwudbonaden (för ngn);

un chapeau (de feutre m.) en (filt-) hatt;

un chapeau de soie en feld-hatt;

un chapeau à grands bords (brätten); (jfr sid. 68);

ce chapeau vous coiffe (klä-der) bien;

mettre son chapeau; garder (behålla) **son chapeau sur la tête; ôter son chapeau devant (à) qn;**

une casquette en mössa (för män);

la visière (möß-) skärmen;

un bonnet en mössa (för frun-timmer. Dock säges: un bonnet carré en prest- eller advokatmössa; un bonnet de docteur en doktors-hatt; un bonnet de nuit en natt-mössa);

une cravate en halsduk; une c. de couleur (kulört);

un gant en handske; des gants de peau; des g. de soie

(silkeswantar); des g. de laine (yllewantar);

mettre ses gants (se ganter) draga handskar(ne) på sig;

être ganté hafwa handskar på;

ces gants vous gantent (passa) bien;

un châle en schal;

un cache-nez en stor ylle-halsduk;

une canne en spatserkäpp;
(une cane en anka);

un bâton en påk, en staf;

donner des coups de bâton (de canne) à qn;

un portefeuille en plånbok;

un porte-monnaie;

un calepin
un carnet
un agenda (en=ein) } en anteckningsbok;

prendre note de (noter) qch anteckna ngt;

un porte-cigares ett cigarrfodral; **un fume-cigare** ett cigarrmunstycke;

avoir le cigare à la bouche hafwa cigarren i munnen;

fumer dans une pipe röka ur en pipa;

le tabac (c stumt) tobaken;

du tabac (c bindes) **à priser** snus;

prendre du tabac
priser } snusa;

j'ai pris une prise dans la tabatière (snusdosa);

chiquer tugga tobak;

un parapluie; ouvrir (fermer) un p.; étendre (déployer) spänna upp (för att torka);

une ombrelle en parasoll (för damer);

un parasol (utt. s hårdt) en parasoll (för herrar);

une robe en fruntimmersklädning (brukas äfwen om domares och presters långrock samt i robe de chambre nattrock);

une robe à queue (f.) (à traîne f.) en klädning med släp; une robe de bal;

le corsage klädningslifwet;

le corset snörlifwet;

lacer (serrer) snöra; délacer snöra upp;
(délasser wederqwicka);

la boucle spännet; (jfr sid. 18);

la jupe kjolen;

le jupon underkjolen;

le tablier förklädet; un tablier de cuisine;

des dentelles f. spetsar;

du velours sammet;

de la gaze gas (ett tyg); (jfr sid. 75);

le crêpe krusfloret;

un ruban ett (wäfdt) band;

un lien ett band (i allm. hwad som brukas till att binda med; kan äfwen anwändas figurligt);

une corde ett tåg, ett rep;

un cordon ett snöre, en snodd;

de la ficelle segelgarn;

un nœud en knut;

nouer knyta; **dénouer** knyta upp (fig. = göra mjuk, utweckla, upplösa);

une rosette en bandros;

un manchon en muff;

un collier ett halsband;

une épingle en knappnål;

les épingles (äfwen) nålpenningarne, dricksspenningarne (åt qwinnor);

le pourboire dricksspenningarne (i allm.);

une épingle à cheveux en hårnål;

une pelote à épingles en nåldyna;

un bracelet ett armband;

un éventail en solfjäder;

un anneau en ring (i allm.);

un anneau nuptial (une alliance) en wigselring; un anneau à cacheter en sigillring; les anneaux d'une chaîne (kedja);

une bague en fingerring (till prydnad);

une paire de jumelles (f.) en teaterkikare (för begge ögonen);

des ouvrages de main (manuels) handarbeten;

filer spinna;

un rouet en spinnrock;
(jfr un roué en karakterslös wällusting med förfinade seder);

tisser wäfwa; le métier wäfstolen; (jfr sid. 56);

coudre sy; une machine à coudre;

tailler (couper) klippa till;

ourler fålla;
(jfr hurler tjuta);

faufiler tråckla;

découdre / **défaire** } sprätta upp;

un dé (à coudre) en fingerborg;
(jfr un dais en tronhimmel m. m.);

une pelote / **un peloton** } ett nystan;

une aiguille (ui diftong) (à coudre) en synål; (jfr sid. 11);

disputer sur la pointe d'une aiguille gräla om påfwens skägg;

une aiguille à reprise (f.) (à repriser, à ravauder) en stoppnål;

une aiguille à tricoter en strumpsticka;

le fil tråden;
(la file raden);

enfiler träda på;
(jfr affiler hwässa, bryna);

broder brodera;

un modèle (un dessin) de broderie (f.) ett brodermönster;

broder au crochet wirka;

un ouvrage au crochet, de broderie;

tricoter sticka;

une maille en maska.

Divertissements.

(Se) divertir / **(s')amuser** / **(se) distraire** — roa (sig), förströ (sig);

s'amuser (se divertir) à qch;

s'amuser (se divertir) de qn göra sig lustig öfwer ngn;

le divertissement / **l'amusement** m. / **la distraction** / **le passe-temps** — förlustelsen, förströelsen, tidsfördrifwet;

se récréer / **se délasser** (jfr sid. 89) — förströ sig, wederqwicka sig (efter ngt arbete);

la récréation; le délassement;

le plaisir nöjet; toujours du plaisir, n'est pas du plaisir;

se plaire / **prendre plaisir** / **avoir plaisir** — **à qch** finna nöje i ngt;

l'ennui (utt. en med näsljud; äfwen i härledn.) m. ledsnaden;

tromper (charmer) son (ses) ennui(s) skingra sin ledsnad;

ennuyer qn uttråka ngn; **s'ennuyer de qch** ledsna wid ngt;

ennuyeux tråkig, ledsam (till sin natur);

ennuyant tråkig (tillfälligtwis), retsam, förarglig;

c'est à mourir d'ennui / c'est ennuyeux à mourir / c'est assommant — det är dödande tråkigt;

aller se promener / **faire une promenade** / **faire un tour** (de promenade) — göra en spatsertur;

une promenade à pied, à cheval, en voiture;

une promenade en bateau (sur l'eau) en båtfärd;

aller (se promener) en traîneau (m.) göra en slädtur;

aller à cheval rida (i motsats till gå, åka o. s. w.); monter à cheval stiga till häst, rida (= idka ridkonsten); descendre de cheval;

une excursion en utflygt;

une partie de campagne en lustresa till landet;

se baigner bada; **baigner qn;**

prendre un bain taga ett bad;

nager simma; nager sur le dos; plonger dyka;

un caleçon de bain ett par simbyxor;

patiner åka skridskor;

un patin en skridsko;

un patineur (f. patineuse) en skridskoåkare;

glisser sur la glace / **faire des glissades** (f.) } slå kana;

une glissoire en isbana;

aller voir / **rendre visite** (f.) **à** } **qn** besöka ngn;

aller (être) en visite gå (wara) på besök;

aller dans (fréquenter) le monde deltaga i sällskapslifwet;

aller à un (au) bal (jfr sid. 67) gå på bal;

danser; le danseur (f. danseuse); la danse; le quadrille; le galop; la valse; valser; la polka;

engager (bjuda upp) une dame pour une danse;

un bal masqué en maskeradbal;

déguisé (en) förklädd (till);

jouer (d'un instrument, à un jeu) spela, leka; **le jeu; un joueur** (f. joueuse);

jouer aux cartes (f.) spela kort; jouer au whist (utt. ouist');

le jeu de cartes;

jouer une somme spela om en summa; jouer une carte spela ut ett kort;

jouer (à) quitte ou double;

mêler (blanda) les cartes;

vous serez mon (ma) partenaire (medspelare);

couper taga af; donner;

avoir la main hafwa förhand;

une main / une levée } ett stick, ett spel;

l'atout m. trumfen; quelle couleur est atout? (jfr la toux sid. 25);

cœur m. hjerter; carreau m. ruter; trèfle m. klöfwer; pique m. spader;

(un pic en hackspett, en hacka m. m.; une pique en pik m. m.);

as (s') m. eß; roi; dame; valet knekt;

le roi de cœur; il a trois cœurs, bien du cœur; un deux de carreau;

un pari / une gageure (utt. gajure) } en wadslagning, ett wad; (jfr gué sid. 5);

faire un pari (une gageure) / parier (gager) } slå wad;

un dé en tärning; (jfr sid. 90);

jouer aux dés; le jeu de dés;

jouer aux échecs (m.) (utt. échè) spela schack; **le jeu des échecs;**

un échiquier ett schackbräde;

le pion bonden; le fou löparen; le cavalier hästen; la tour tornet; la reine (la dame); le roi;

faire (donner) échec (k') et mat (t'); être échec et mat;

jouer aux dames; le jeu de (des) dames;
jouer au billard (m.); **le jeu de (du) billard;**
la bille biljardbollen; la queue;
jouer aux quilles (f.) spela kägLor; **le jeu de quilles;** (jfr sid. 73);
la boule klotet; (jfr sid. 67);
jouer à des jeux de société (f.) leka sällskapslekar;
jouer au gage touché leka pantlekar;
un jeu d'enfant en barnlek;
jouer à cache-cache leka kurra gömma;
jouer à (au) colin-maillard leka blindbock;
jouer à la balle kasta boll;
jouer à la paume spela boll (med fälträ); le jeu de paume;
marcher avec des échasses (f.) gå på stylter; faire la roue hjula;
les jouets m. } leksakerna;
les joujoux m. }
une poupée en docka;
un dada en käpphäst; chacun a son dada;
une escarpolette en repgunga;
une balançoire ett gungbräde (med bock midt under);
balancer gunga;
un cerf-volant (f stumt) en pappersdrake;
lancer des cerfs-volants.

Voyage.

Faire un voyage göra en resa;
aller en voyage resa bort;
un voyageur (f. voyageuse) en resande, en passagerare;
un passager (f. passagère) en resande på fartyg;
un compagnon (une compagne) de voyage en reskamrat;
voyager göra resor, resa i ett land (utan uppgifwet bestämdt mål för resan), resa med afs. på sättet, färdas;
aller resa (till ell. ifrån ngn uppgifwen plats, eller ock med afs. på sättet); (jfr sid. 24);
partir (pour) afresa (till), gå bort, gå ut;
il voyage beaucoup; nous voyageons en (i) Angleterre; voyager (aller) par terre (till lands), par mer (till sjös), à pied, à cheval, en voiture, en chemin de fer; aller de Paris à Lon-

dres, en (till) Angleterre; partir pour l'Allemagne, pour Berlin; Madame n'est plus chez elle, elle est partie;

se rendre en quelque endroit begifwa sig till ett ställe;

un lieu ett ställe (i och för sig, med afs. på sin utsträckning, sitt läge, sin beskaffenhet; af mera obestämd betydelse);

un endroit ett ställe (som i förhållande till andra är på ngt sätt bestämdt. Ofta angifwer det hwarest ngt kan erhållas, der ngt skall uträttas, eller der ngt plägar ske);

une place ett rum, en plats (som intages af en person eller en sak);

Paris est un lieu charmant, surtout dans les endroits les plus fréquentés; il faut mettre chaque chose à sa place;

le départ afresan;

le séjour uppehållet, wistelsen; **séjourner;**

le retour återkomsten;

retourner återwända, resa tillbaka (åter aflägsna sig från det stället, der den talande befinner sig);

retourner sur ses pas återwända samma wäg, som man kommit;

revenir återkomma (till det stället, der den talande befinner sig);

il est retourné dans son pays; je ne puis vous entendre en ce moment, vous reviendrez tantôt;

un trajet / **une traversée** } en öfwerfart;

une arrivée en ankomst; **arriver**;

perdre son chemin / s'égarer / se tromper de chemin } komma wilse, taga miste om wägen;

un guide en wägwisare;

aller en (courir la) poste resa med skjuts;

prendre la (des chevaux de) poste taga skjuts;

la diligence postwagnen; prendre la diligence; partir par la diligence;

un omnibus (s');

un fiacre en hyrwagn;

une voiture en wagn (i allm.);

une voiture de place en åkardroska;

monter en voiture stiga upp i wagnen; descendre de voiture;

un voiturier en forman;

un char en wagn (i högre stil, isynnerhet om de gamles strids- och triumfwagnar);

un char à bancs en wurst;

une charrette en (twåhjulig) kärra;

un chariot en (fyrhjulig) lastwagn;

une brouette en skottkärra;

le timon wagnsstången;

la roue hjulet;

le siège du cocher kuskbocken;

le cocher mène (conduit) la voiture kusken kör wagnen;

le fouet piskan; **fouetter les chevaux;**

atteler spänna för;

dételer spänna ifrån;

changer de chevaux byta om hästar; (jfr sid. 63);

le harnais selbonet;

les rênes f. (les guides f.) tömmarne; (jfr sid. 36 och 94);

le chemin / **la route** } wägen;

tout chemin mène à Rome alla wägar bära till Rom;

la voie (jfr sid. 34) wägen (om de romerska wägarne, samt i wissa talesätt; jfr sid. 2);

se mettre en route (en chemin) begifwa sig på wäg;

en chemin / **chemin faisant** / **en route** } under wägen;

un sentier en gångstig;

le chemin de fer / la voie ferrée (i högre stil) } jernwägen;

un rail en jernwägsskena;

dérailler urspåra;

la gare bangården;

(gare se upp! ur wägen!);

une station; une salle d'attente (f.) en wäntsal;

le quai perrongen;

la locomotive; le tender (utt. (taindère);

le wagon / **la voiture** } wagnen;

un compartiment en kupé;

le train / le convoi } tåget;

le train part, s'arrête, arrive;

arriver par (med) un train, par le chemin de fer;

manquer le train komma för sent till tåget;

un train de plaisir ett lusttåg;

un train de marchandises ett godståg;

un convoi mixte ett blandadt tåg;

un (train) **express (un train direct)** ett snälltåg;

un billet (de seconde classe pour Paris) en biljett;

un billet d'aller et de retour;

prendre un billet au bureau (au guichet) köpa en biljett på kontoret (wid biljettluckan);

un billet (bulletin) de bagage (m.) en biljett för resgodset;

le mécanicien lokomotivföraren;

le chauffeur eldaren;

le conducteur;

le chef de gare stationsinspektoren;

le télégraphe; télégraphier; un télégramme;

la malle / le coffre } kofferten;

(le mal det onda);

faire sa (ses) malle(s) packa;
défaire sa (ses) malle(s) packa upp;
un portemanteau en kappsäck;
un sac de nuit en nattsäck;
faire viser son passeport låta granska och påteckna sitt pass;
un indicateur des chemins de fer en jernwägstidtabell.

Campagne.

La campagne landet (i motsats till staden);
("Land" kan dessutom heta terre, då det står i motsats till hafwet; pays, då ett land ställes i motsats till ett annat — dock säges la terre promise det förlofwade landet —);
la vie de la campagne; demeurer à la campagne; aller à la campagne fara på landet;
(jfr aller en campagne gå i fält);
une (maison de) **campagne (une villa)** ett landställe, ett sommarnöje;
un campagnard (f. campagnarde) en landtbo;
un paysan (utt. péi-; f. paysanne) en bonde;
un paysage (utt. péi-) ett landskap (ett stycke land, som på en gång ligger utbredt för ögat; äfw. = landskapsmålning);
la province landskapet (i polit. mening), landsorten (i motsats till hufwudstaden);
un village (ll') en by;
un hameau (h aspir.) en liten (aflägset liggande) by;
un château ett slott;
faire des châteaux en Espagne bygga luftslott;
une terre en landtegendom;
un propriétaire de terre en godsegare;
une ferme en arrendegård, ett arrende;
un fermier (f. fermière) en arrendator;
une cabane en hydda, en koja (som bebos af fattigt folk);
une chaumière ett mindre hus, försedt med halmtak;
une écurie ett stall (för hästar);
la mangeoire krubban (i ett stall);
une étable (à bœufs, à vaches, à brebis) ett fähus;
la crèche krubban (i ett fähus);

un agriculteur en (större) landtbrukare;

un cultivateur / un laboureur } en (mindre) jordbrukare;

l'agriculture f. åkerbruket, jordbruket;

cultiver (exploiter) la terre idka jordbruk;

le sol jordmånen;

(la sole hafstungan m. m.; jfr le saule pilträdet);

fertile fruktbar; **stérile** ofruktbar;

un champ (jfr sid. 55) ett fält, en åker;

dans (på) un champ;

(jfr un camp sid. 70);

champêtre landtlig;

un pré en (mindre) äng;

une prairie en (större) äng, en med gräs bewäxt landsträcka;

dans une prairie;

un pâturage en betesmark, ett bete;

le fumier gödseln;

un tas de fumier en gödselhög;

les outils de labourage (m.) / **les instruments aratoires (d'agriculture)** } åkerredskapen;

la charrue plogen;

labourer (avec la charrue) plöja;

un sillon en fåra; sillonner (mest fig.);

la herse harfwen; **herser** (h aspir.);

semer så; **un semeur** en såningsman;

une machine à semer (un semoir) en såningsmaskin;

la semence utsädet;

germer gro; **pousser** skjuta upp;

croître wäxa; **mûrir** mogna;

faucher / **couper** } meja, slå;

la fauche slåttern; le fauchet räfsan;

la faux lien;

la faucille skäran; **la fourche** tjufwan;

la moisson (sädes-) skörden;

la récolte skörden (i allm.);

moissonner; récolter (jfr. föreg. subst.);

le moissonneur (f. moissonneuse) skördemannen;

une moissonneuse (jfr föregående ord) en skördemaskin;

une gerbe en kärfwe;

une meule en stack; (jfr sid. 58);

battre (le blé) tröska;

le fléau slagan;

une machine à battre le blé / une batteuse } ett tröskwerk;

la paille halmen (i allm.);

le chaume takhalmen, stubbåkern, åkerstubben;

mettre qn sur (à) la paille bringa ngn till tiggarstafwen;

de la paille hachée hackelse;

glaner plocka ax;
un glaneur (f. glaneuse) en ax-plockare;
le foin höet; rentrer (berga) les foins;
la fenaison höbergningen;
une grange en lada; **une aire** en loge; (jfr sid. 2);
le jardinage (l'horticulture f.) trädgårdsskötseln;
le jardinier (f. jardinière) trädgårdsmästaren; (une jardinière äfw. = ett blomsterbord);
un jardin en trädgård;
un verger en frukträdgård;
un potager en köksträdgård;
une pépinière en trädskola;
un carré ett qwarter;
une plate-bande en rabatt;
un parterre (de fleurs f.) en blomsterplan;
une serre chaude ett drifhus;
une couche en drifbänk;
une pelouse (un gazon) en gräs-matta;
un bosquet en plantering (af träd eller buskar); **un parc;**
un bocage en skogsdunge (mest i poesi);
une tonnelle, **un berceau** (jfr sid. 81) } en löfsal;
sous (i) le berceau (la tonnelle);
un pavillon (jfr sid. 73); un kiosque (i orientalisk stil) } ett lusthus;

la haie häcken;
(la Haye Haag);
une bêche en spade;
bêcher gräfwa;
la houe hackan;
un râteau en kratta;
passer au râteau, râteler } kratta;
arroser wattna;
un arrosoir en trädgårdskanna;
la chasse jagten; **chasser** (jfr sid. 34);
(jfr la châsse helgonskrinet);
un chasseur (f. chasseuse, i poesi äfwen chasseresse) en jägare;
un braconnier en tjufskytt;
un garde-bois (garde-chasse) en skogwaktare;
un inspecteur des forêts en jägmästare;
une forêt en (större) skog;
(un foret en borr);
un bois en (mindre) skog;
pêcher à la ligne meta; (jfr sid. 44);
la ligne metrefwen;
une barque de pêcheur en fiskarbåt;
un filet ett nät (i allm.);
(jfr un filé en guld- ell. silfwer-tråd);
un rets (utt. rè) ett fisk- eller fogelnät; (jfr sid. 82);
un appât en lockmat (i allm.);
(les appas m. retelserna, behagen);

une amorce ett agn, ett bete (för fisk);

une achée en mask (ss. bete, annars mask = ver);

mordre (prendre) à l'hameçon (m.) nappa (på kroken);

amener un poisson draga upp en fisk.

Animaux.

Un animal ett djur (i allm., i motsats till ett föremål ur växt- eller stenriket);

le règne animal djurriket;

une bête ett djur (i motsats till menniska; brukas isynnerhet om de större fyrfotadjuren; om de andra blott i umgängesspråket samt i förbindelse med wissa tillägg);

une brute ett djur (betecknar den lägsta graden af andlig utweckling);

un mammifère ett däggdjur;

un quadrupède (utt. koua-) ett fyrfotadjur;

un bipède ett twåfotadt djur;

sauvage wild, som lefwer i wildt tillstånd;

féroce wildsint, grym, blodtörstig;

farouche wild, omöjlig att tämja, skygg;

les animaux sauvages de wilda (icke tama) djuren (i motsats till husdjuren);

les bêtes féroces wilddjuren, rofdjuren;

les animaux domestiques husdjuren;

le bétail (ss. pl. brukas bestiaux m.) boskapen; le gros bétail (oxar, kor); le menu bétail (får, getter, swin);

les bêtes à cornes (f.) hornboskapen (oxar, kor, getter i motsats till får);

garder / **mener paître** (le bétail) wakta, walla;

un berger (f. bergère) en (får- eller get-) herde;

un pâtre en herde (i allm.);

un pasteur en herde (hos de gamle samt bildligt);

une bête de somme (f.) ett lastdragande djur, ett lastdjur;

un singe en apa (den allmänna benämningen); **une guenon** en aphona;

singer efterapa (i hwardagsspråk)

une chauve-souris en flädermus;

(Då endast en gemensam benämning finnes för han- och honkön, åtskiljas dessa antingen genom användande af subst. le mâle — hanen — och la femelle — honan — eller af adjekt. mâle och femelle: le mâle de la chauve-souris eller la ch.-s. mâle, la femelle de la chauve-souris eller la ch.-s. femelle);

le hérisson igelkotten; la peau du hérisson est couverte de piquants (m. tagg);

une taupe en mullwad;

une taupinière / une taupinée } en mullwadshög;

un ours (s hörbart ell. stumt; f. ourse) en björn;

gronder (jfr sid. 32) / grommeler } brumma;

un blaireau ett gräfswin;

un chien (f. chienne) en hund; un barbet en pudel; un dogue (bouledogue); un doguin (f. doguine) en mops; un chien de Terre-Neuve en Newfoundlandshund; un chien de berger en wallhund; un chien de chasse en jagthund; un lévrier (f. levrette) en windthund;

aboyer skälla;

le museau nosen;

la gueule gapet, munnen;

la patte (jfr sid. 58) tassen, foten (ordet anwändes företrädeswis om foten på de med klor försedda fyrfotadjuren och på alla foglar utom roffoglarne);

remuer la queue wifta med swansen;

un renard (f. renarde) en räf;

glapir skälla, gläfsa (i egentl. mening blott om räfwar och hundwalpar);

un chacal (pl. chacals); **une hyène;**

un loup (f. louve) en warg;

hurler (h aspir.) tjuta (i egentl. mening endast om wargar och hundar); (jfr sid. 90);

il faut hurler avec les loups; manger comme un loup; marcher à pas de loup (smygande); entre chien et loup (i skymningen);

un chat en katt (allm. benämningen); un matou en hankatt; une chatte en katta; un chaton en kattunge;

miauler jama;

une griffe en klo (brukas om rofdjurs klor i allm.);

il ne faut pas acheter chat en poche (grisen i säcken); il ne faut pas éveiller le chat qui dort (björnen, som sofwer); chat échaudé craint l'eau froide brändt barn skyr elden; la nuit tous chats sont gris alla swin äro swarta i mörkret; quand les chats n'y sont pas, les souris dansent när katten är borta, dansa råttorna på bordet;

un lion (f. lionne) ett lejon;

rugir ryta (brukas om lejonet, tigern, pantern m. fl. rofdjur);

le rugissement du lion;

un tigre (f. tigresse); **une panthère;**

un léopard; un jaguar;

un loup-cervier (f. loup-cerve) ett lodjur;

une martre (eller marte) en mård; une (martre) zibeline en sobel; un manchon de zibeline;

une belette en wesla; **une loutre** en utter;

un putois en iller;

un écureuil en ekorre; l'écureuil est aisé à apprivoiser (tämja);

une souris en liten råtta, en mus;

(un souris ett småleende);

un rat en råtta;

un trou de souris ett råtthål;

une souricière (för små råttor) / une ratière (för större råttor) } en råttfälla;

un castor en bäfwer;

le lièvre haren; **la hase** har-honan;

être peureux comme un lièvre wara rädd som en hare;

une mémoire de lièvre ett hönsminne;

un lapin (f. lapine) en kanin;

un porc-épic (äfwen första c = k) ett piggswin;

un éléphant;

une trompe en snabel;

de l'ivoire m. elfenben;

un rhinocéros (s') en nos-hörning;

un hippopotame en flodhäst;

un sanglier ett wildswin; **une laie** (jfr sid. 17) en wildswins-hona; les défenses f. betarne (jfr sid. 41);

un cochon / **un porc** (c stumt framför kons.; jfr sid. 4) } ett swin;

un verrat en fargalt; une truie en sugga;

des soies f. borst; (jfr sid. 57);

un groin ett tryne;

grogner grymta;

un cheval en häst (den allmänna benämningen);

un coursier en (stor och wacker) häst, en springare (brukas mest i poesi och högre prosa);

une rosse en hästkrake;

un étalon en hingst;

une jument / une cavale (i högre stil) } ett sto;

un (cheval) hongre (h aspir.) en wallack;

un poulain (f. pouliche) en föl-unge;

un (cheval) alezan en fux;

un cheval (de) pur sang en fullblodshäst;

un cheval de voiture (de trait m.) en wagnshäst;

un cheval de selle en rid-häst;

un sabot (jfr sid. 88) }
une corne (blott i sing. } en hof;
i denna betydelse) }

la crinière manen; **le crin** taglet;

hennir (h aspir.) gnägga;

aller au pas gå i skridt;

aller au trot }
trotter } traswa;

aller au galop }
galoper } galoppera;

un âne (f. ânesse) }
un baudet (skämtsamt } en åsna;
och föraktligt) }

braire skria (säges om åsnan);

un mulet (f. mule) en mulåsna;

un muletier en mulåsnedriswware;

un zèbre;

un chameau (f. chamelle eller chameau femelle) en kamel;

un dromadaire; une girafe;

un cerf (i pl. f stumt; jfr sid. 39) en hjort;

une biche en hind; un faon (aon = an) en hjortkalf;

un chevreuil ett rådjur, en råbock;

une chevrette en råget;

un renne (jfr sid. 36) en ren;

un élan en elg;

un daim (f. daine) en dofhjort;

une antilope; une gazelle;

un chamois en stenget, en gems;

un bœuf (i pl. uttalas ej f) en oxe; **un taureau** en tjur; **une vache** en ko; **un veau** en kalf;

une génisse en qwiga;

mugir }
beugler } böla, råma (brukas i egentl. mening endast om oxar, tjurar, kor);

traire mjölka;

un pis ett jufwer;
(une pie en skata);

vêler }
mettre bas (äfw. yngla i } kalfwa;
allm.) }

un bouc en bock; **une chèvre** en get;

ils l'ont pris pour leur bouc émissaire (syndabock);

un mouton ett får (ss. slägtnamn), en gumse; **un bélier** en bagge; **une brebis** en tacka; **un agneau** ett lam;

bêler bräka (blott om får);

un troupeau de moutons en fårhjord;

un morse en hwalroß;

un phoque en sjel;

une baleine en hwalfisk;

un dauphin en delfin;

un oiseau en fogel; un o. de proie en roffogel; un o. de passage en flyttfogel; un o. nocturne (de nuit) en nattfogel; un o. de jour; un o. aquatique (utt. qua = coua) en wattenfogel; un o. de mer en sjöfogel;

mettre un oiseau en cage (f. bur);

chanter | **ramager** (blott om foglar) } sjunga;

chaque oiseau chante sa propre chanson hwarje fogel sjunger efter sin näbb;

le chant (le ramage) des oiseaux;

gazouiller qwittra; **le gazouillement;**

voler flyga (jfr sid. 42); **s'envoler** flyga sin kos;

le vol flygten; à vol d'oiseau i rät linie, fogelwägen;

une volée (une bande) d'oiseaux en flock foglar;

une aile en winge; (jfr sid. 67);

une plume en fjäder (jfr sid. 50);

le plumage fjäderbeklädnaden, fjädrarna;

la belle plume fait le bel oiseau som man är klädd, blir man hädd;

on connaît l'oiseau à son plumage;

une queue en stjert;

muer rugga, fälla fjädrar (samma ord begagnas äfwen om fällningen af hår, horn m. m.);

la mue (jfr föregående ord) ruggningen, ruggningstiden;

un bec en näbb; **becqueter** (eller **béqueter**) hacka (med näbben);

un jabot en kräfwa;

un nid ett fogelbo;

nicher bygga bo; une nichée en kull fogelungar i ett bo;

pondre wärpa; **la ponte** wärpningen;

couver ligga på ägg, ligga ut ägg; une couvée en kull (ägg ell. fogelungar);

un petit en unge;

un vautour en gam;

un autour en dufhök;

un faucon en falk;

un aigle en örn (allm. benämn.);

une aigle en örnhona (äfw. ett fälttecken i form af en örn);

un milan en glada;

un épervier en sparfhök;

une chouette en uggla (i allm.);

le hibou (pl. hiboux) ufwen;

un pic en hackspett; (jfr sid. 92);

un perroquet (f. perruche) en papegoja;

un coucou en gök; le c. chante (gal);

le hochequeue sädesärlan;

un rossignol en näktergal;

un bouvreuil en domherre;

un étourneau | **un sansonnet** } en stare;

un canari | **un serin de Canarie** (jfr sid. 13) } en kanariefogel;

un roitelet en kungsfogel;

un pinson en bofink;

(un pinçon ett märke efter nypning m. m.);

un chardonneret en steglitsa;

une linotte (m. linot) en hämp=

ling (femininformen anwändes ss. slägtnamn);

une alouette en lärka;

un moineau | un pierrot (vulgärt och skämtsamt) } en sparf;

une hirondelle en swala; une hirondelle ne fait pas le printemps en swala gör ingen sommar;

un choucas en kaja;

une corneille en kråka;

un corbeau en korp; (jfr sid. 84);

croasser kraxa (anwändes blott om korpen);
(jfr croiser korsa m. m.);

le croassement des corbeaux;

une pie (jase, jacassé) en skata (skrattar); (jfr sid. 102);

un pigeon | une colombe (i poesi och högre prosa, isynnerhet i bibeln) } en dufwa;

un pigeonnier (un colombier) ett dufslag, ett dufhus;

une tourterelle en turturdufwa;

roucouler | gémir } kuttra;

un coq (jfr sid. 84) en tupp; **une poule** en höna; un poussin en (nykläckt) kyckling;

un poulet (f. poulette) en tuppkyckling; un chapon en gödd tupp, en kapun; une poularde en gödd höna;

une crête (de coq) en (tupp-) kam (jfr sid. 6);

le coq chante (gal), la poule glousse et caquette (kacklar och skrockar), les poussins piaulent (pipa);

Gros-Jean en remontre à son curé ägget will lära hönan att wärpa;

un coq (f. poule) **de bruyère** (f.) en tjäder; **un coq de bouleau** (m.) en orre;

une caille en waktel;

une perdrix en rapphöna;

un paon (aon = an) (f. paonne) en påfogel;

(un pan ett skört, en flik; Pan = herdeguden);

se pavaner brösta sig, kroma sig;

un (coq) **faisan** (f. poule faisane, p. faisande) en fasan;

un dindon | **un coq** (q stumt) **d'Inde** } en kalkontupp;

une dinde (une poule d'Inde) en kalkonhöna;

une autruche en struts;

une grue en trana;

un vanneau en wipa;

le héron hägern; (jfr héros sid. 69);

une cigogne en stork;

un cygne en swan;
(un signe ett tecken);

une oie en gås; un oison en gåsunge;

un canard (domestique) en anka;

un canard (sauvage) en and;

une cane (jfr sid. 89) en ankhona, en andhona;

un eider (utt. èdèr) en ejder; de l'édredon m. ejderdun;

une mouette en fiskmåse;

un amphibie;

une tortue en sköldpadda; de l'écaille f. (de tortue) sköldpadd;

un crocodile;

un lézard en ödla;

un serpent en orm (i allm.);

ramper krypa, kräla;

siffler hwäsa; le sifflement;

une couleuvre en snok;

une vipère en huggorm;

un aspic en esping;

un serpent à sonnettes en skallerorm;

une grenouille en groda;

coasser qwäka; le coassement;

sauter hoppa;

un crapaud en padda;

un poisson (jfr sid. 42) en fisk; un p. de mer en saltsjöfisk; un p. d'eau douce en sötwattensfisk;

les ouïes f. (jfr sid. 29) } gälarna;
les branchies f. }

une nageoire en fena;

une arête ett fiskben;

une écaille ett fjäll; (jfr ofwan);

des œufs de poisson fiskrom;

de la laitance (de la laite) mjölke; un poisson œuvé en romfisk; un p. laité en mjölkfisk;

être comme le poisson dans l'eau wara i sitt element;

donner un poisson d'avril à qn narra ngn april;

une anguille en ål;

un maquereau en makrill;

un saumon en lax;

un gade en torsk;

un pleuronecte en flundra;

un merlan en hwitling;

une lotte en lake;

une brème en braxen;

une truite en forell;

un brochet en gädda;

le hareng sillen;
(jfr la harangue det offentl. föredraget);

un anchois en ansjowis;

une perche en abborre;

une scie en sågfisk; (jfr sid. 79);

un requin en haj;

un insecte;

une larve en larw (i allm.);

une chenille en fjärillarw;

une nymphe } en puppa;
une chrysalide }

un scarabée en skalbagge;

un cerf-volant (f stumt) en ekoxe; (jfr sid. 93);

un ver luisant en lysmask; (jfr sid. 55);

le hanneton ållonborren;

une fourmi en myra;

une fourmilière en myrstack;
fourmiller (de qch) wimla (af ngt);
un bourdon en humla;
bourdonner surra;
une guêpe en geting;
un guêpier ett getingbo;
une abeille ett bi;
la reine (des abeilles) / la mère abeille / l'abeille mère } wisen;
une (abeille) ouvrière ett arbetsbi;
un essaim d'abeilles en bisvärm;
une ruche d'abeilles en bikupa;
un rayon de miel en honungskaka;
de la cire vax; (jfr sid. 51);
un aiguillon (ui diftong) en gadd;
piquer sticka; une piqûre ett sting;
un papillon en fjäril; (jfr sid. 73);
un ver à soie en silkesmask;
un cocon de ver à soie;
un cousin en mygga; (jfr sid. 80);
une mouche en fluga;
faire d'une pierre deux coups slå två flugor i en smäll;
un taon (aon = an) en broms; (le tan garfwarbarken; le temps sid. 7 och 12);
une puce en loppa;
un pou (jfr sid. 22) en lus;
une punaise en wägglus;
une sauterelle en gräshoppa;
une araignée en spindel;
une toile d'araignée en spindelwäf;
une écrevisse en kräfta;
le homard hummern;
une pince (de homard) en (hummer-) klo;
une sangsue (g stumt) en igel;
sucer suga;
un limaçon en snigel (med hus);
une limace / un limas } en snigel (utan hus);
une coquille de limaçon ett snigelhus;
une huître ett ostron;
une écaille d'huître (d'écrevisse, de homard) ett ostron- (kräft-, hummer-) skal;
une perle; de la nacre perlemor;
un corail (pl. coraux) en korall;
la pêche du corail, des perles, aux huîtres, aux écrevisses.

Plantes.

Une plante en planta, en wäxt (i allm., men brukas sällan om träd och buskar);

planter plantera, sätta; planter là qn öfwergifwa ngn, lemna ngn i sticket;

un végétal en wäxt (i motsats till djur eller mineral; det wetenskapliga uttrycket);

le règne végétal wäxtriket;

une racine en rot;

une tige en stam (med dithörande grenar, blad m. m.), en stängel, en stjelk;

une branche en (större) gren;

un rameau en (liten) gren, en qwist;

un nœud en knöl, en utwäxt; (jfr sid. 90);

l'écorce f. barken; **écorcer** afbarka, afskala;
(jfr écorcher sid. 49);

une feuille ett blad;

un bouton en knopp; **boutonner** knoppas; (jfr sid. 88);

un bourgeon en (utwecklad) knopp, ett skott; **bourgeonner** knoppas, skjuta skott;

une fleur en blomma; **fleurir** blomma, blomstra;

un bouquet (de fleurs) en blombukett;

un pot de fleurs en blomkruka (med jord och blomma uti);

un pot à fleurs en blomkruka (utan afseende på deß faktiska innehåll);

un calice en blomkalk;

une corolle en blomkrona;

un pétale ett kronblad; une corolle à cinq pétales;

une étamine en ståndare;

un pistil (l');

un fruit en frukt;

un arbre ett träd;

un tronc d'arbre en trädstam;

un arbre fruitier ett fruktträd;

un arbrisseau en buske, en buskwäxt;

un chêne en ek; un gland ett ekållon;
(une chaîne en kedja);

le houx jerneken;

le hêtre / le fouteau } boken, bokträdet;
(jfr l'être m. warelsen);

une faîne ett bokållon;

un bouleau en björk;

un pin (jfr sid. 84) en tall; une pomme de pin en tallkotte;

un sapin en gran;

un if en idegran;

un aune (jfr sid. 65) en al;

un frêne en ask;

un orme en alm;

un tilleul en lind;

un peuplier en poppel;

un saule (pleureur) en (tår-) pil; (jfr sid. 97);

un osier en widebuske, en korg-pil;

un panier d'osier en widekorg;

un érable en lönn;

un cèdre; les cèdres du Liban;

un laurier ett lagerträd;

une couronne de laurier en lagerkrans;

cueillir (moissonner) des lauriers skörda lagrar;

se reposer (hwila) sur ses lauriers;

un myrte en myrten;

un sorbier (un cormier) en rönn; une sorbe (une corme) ett rönnbär;

une aubépine / un aubépin / une épine blanche — en hagtornsbuske;

un sureau en fläderbuske;

un genévrier en enbuske;

un lierre en murgröna;

un roseau ett wassträ;

(jfr un réseau ett litet nät m. m.);

un châtaignier / **un marronnier** — ett kastanieträd;

une châtaigne (un marron) en kastanie;

un noyer ett walnötträd;

une noix en walnöt;

un noisetier (coudre, coudrier) en hasselbuske;

une noisette en hasselnöt;

la coquille nötskalet (det hårda); (jfr sid. 106);

casser (knäcka) des noix, des noisettes;

un casse-noix (casse-noisettes) en nötknäppare;

un prunier ett plommonträd;

une prune;

la pulpe / la chair (jfr sid. 22) — köttet (det saftiga inmätet i en frukt);

la peau / la pelure — skalet;

un pruneau ett swiskon;

un cerisier ett körsbärsträd;

une cerise;

un pommier ett äppleträd;

une pomme;

un poirier ett päronträd;

une poire;

un abricotier ett aprikosträd;

un abricot;

un pêcher (jfr sid. 44) ett persiketräd; **une pêche;**

un figuier ett fikonträd;

une figue;

un (palmier) **dattier** en dadelpalm; **une datte** (jfr sid. 8);

un amandier ett mandelträd;
une amande (douce söt-, amère bitter-; jfr sid. 41);
un oranger ett apelsinträd, ett pomeransträd;
une orange (douce) en apelsin;
une orange (amère) en pomerans;
une orange de Portugal (m.), de Malte (f.), de la Chine;
de la pelure (de l'écorce) d'orange;
du jus (saft) d'orange;
un citronnier; un citron;
un mûrier ett mulbärsträd;
une mûre (jfr sid. 78);
un groseillier (rouge, commun, à grappe) en winbärsbuske;
une groseille (rouge, blanche) ett winbär;
du sirop (saft) de groseille;
un cassis (s') / un groseillier noir } en swart winbärsbuske;
un cassis (s') / **une groseille noire** } ett swart winbär;
cueillir (manger) du cassis, des groseilles;
un groseillier à maquereau en krusbärsbuske; (jfr sid. 105);
une groseille à maquereau (une g. verte) ett krusbär;
un framboisier en hallonbuske;
une framboise;
un fraisier ett smultronstånd, ett jordgubbstånd; **une fraise** (de bois, de jardin);
une vigne ett winträd, ett winberg; **un cep** (de vigne) en winstock;
du (des) raisin(s) druswor;
une grappe de raisin en drufklase;
des raisins secs russin;
du raisin de Corinthe korinter;
des légumes m. (ätbara) grönsaker och rotfrukter (i allm.);
une pomme de terre en potatis;
un pois (jfr sid. 65) en ärt; des petits pois spritärter; des pois en cosse (f.) ärtskidor;
une fève en böna;
le haricot turkiska bönan; des haricots verts baljorna af turkiska bönwäxten (medan de ännu äro späda och gröna);
une carotte en morot;
un radis en rädisa;
des épinards m. spenat;
des asperges f. sparris;
un oignon (uttalas alltid och skrifwes stundom **ognon**) en lök;
le chou kålen; **des choux-fleurs** m. blomkål;
du cresson krasse;
du persil (l stumt) persilja;
un concombre en gurka; le cornichon est un petit concombre propre à confire dans le vinaigre;
un melon; de la salade;

l'herbe f. gräset; les herbes örterna;

mauvaise herbe croît toujours ondt krut (ogräs) förgås icke så lätt; arracher (détruire) les mauvaises herbes;

du trèfle klöfwer; (jfr sid. 92);

du houblon humle;

du chanvre hampa; **du lin;**

du blé säd;

un tuyau ett strå (på säd och andra wäxter);

un épi ett ax;

un grain ett sädeskorn; (les grains äfwen = les blés spanmålen); (jfr sid. 67);

une graine ett frö;

du froment hwete;

du seigle råg;

de l'orge f. korn; de l'orge mondé (m.) helgryn; de l'orge perlé (m.) perlgryn;

de l'avoine f. hafre;

du maïs (s')
du blé de Turquie (d'Espagne) } majs;

du riz ris;
(le ris skrattet);

du millet
du mil (i båda orden utalas l och ll mjukt) } hirs;

du (blé) sarrasin
du blé noir } bohwete;

du gruau (gryn) d'avoine, d'orge, de froment;

les fleurs de jardin; les fleurs des champs;

un lilas en syren;

un rosier en törnrosbuske;

une rose;

une épine en tagg;

épineux taggig;

il n'est point de roses sans épines;

un camélia;

une (couronne) **impériale** en kejsarkrona;

une tulipe en tulpan;

un lis (s') en lilja;

une hyacinthe (une jacinthe);

un narcisse;

un œillet en nejlika;

une giroflée en lewkoja;

une violette en luktviol;

un muguet en liljekonwalje;

un bluet en blåklint;

un nénufar en neckros;

une marguerite en tusensköna;

il ne faut pas jeter les marguerites devant les pourceaux (m.) man bör ej kasta perlor för swin;

une perce-neige en snödroppe;

une primevère en gulwifwa;

de la bruyère ljung;

un chardon en tistel;

une ortie en nässla;

un églantier en wild rosenbuske, en nyponbuske; **une églantine**

en wild törnros; **un gratte-cul** (l stumt) ett nypon;

une airelle (myrtille) en blåbärsbuske, ett blåbär;

une airelle rouge (une airelle ponctuée) en lingonbuske, ett lingon;

une ronce en björnbärsbuske;

une mûre sauvage ett björnbär.

Minéraux (m.) Mineralier.

Le règne minéral stenriket;

une mine en grufwa;

un mineur en grufarbetare;

extraire un métal d'une mine upptaga, upphemta en metall ur en grufwa;

l'exploitation (f.) **des mines** bergsbruket;

exploiter (une mine) bearbeta;

du minerai malm (= oren metall i allm.);

(faire) **fondre** smälta (transit.); (jfr sid. 57);

(se) **fondre** smälta (intransit.);

la fonte smältningen; (jfr sid. 57);

fusible smältbar; **infusible;**

dur hård (äfwen bildl.);

mou, mol (f. molle) mjuk (bildl. = wek, swag, trög);

cassant spröd, skör;

opaque ogenomskinlig;

transparent genomskinlig;

le haut fourneau masugnen;

de la scorie slagg;

les métaux précieux de ädla metallerna;

l'or m. guldet; l'or est le plus malléable (smidbar) des métaux; tout ce qui reluit n'est pas or allt som glimmar, är icke guld;

l'argent m. silfret (jfr sid. 63); argenter försilfra; l'argenture f. försilfringen, konsten att försilfra;

de l'argenterie f. silfwersaker, silfwer;

le platine platinan;

le fer jernet; **les fers** jernsorterna, bojorna; du fer en gueuse (f.) tackjern; du f. en barre (f.) stångjern;

ferrugineux jernhaltig;

se rouiller / s'enrouiller } rosta;

de la rouille rost; **rouillé** rostig; **l'acier** m. stålet; un fil d'archal (m.) (de fer) en ståltråd;

tremper / **donner la trempe à** } härda;

un aimant en magnet; une aiguille aimantée en magnetnål;

le cuivre kopparn;

le vert-de-gris ergen;

l'airain m. (**le bronze**) malmen (ss. särskild metallblandning);

bronzer bronsera;

le laiton / **le cuivre jaune** } messingen;

le maillechort nysilfret;

le plomb blyet; à plomb lodrätt; l'aplomb m. den lodräta ställningen, säkerheten;

le zinc (k'); **l'étain** m. tennet;

étamer förtenna; (jfr entamer qch göra en inskärning uti, gripa sig an med ngt);

le vif-argent / le mercure } qwicksilfret;

le cinabre cinobern;

une carrière ett stenbrott;

une pierre en sten; une pierre à fusil en flinta; une pierre ponce en pimpsten; une pierre précieuse en ädelsten; une pierre fausse en oäkta sten;

une pierre de touche (f.) en probersten, en pröfwosten; l'adversité est la pierre de touche de l'amitié;

pierreux stenig;

le caillou (pl. cailloux) kiselstenen;

le marbre marmorn;

marbrer marmorera;

la craie kritan; la marne mergeln;

l'albâtre m. alabastern;

le gypse gipsen (ss. mineral);

le plâtre den brända gipsen, gipsarbetet;

plâtrer gipsa, rappa (fig. = bemantla, öfwerskyla);

le soufre swaflet; **soufrer**; (jfr souffrir lida);

le salpêtre / le nitre } salpetern;

l'ambre jaune (m.) / le succin } bernstenen;

du bitume jordbeck; de l'asphalte m.;

le cristal de roche bergkristallen;

un diamant;

une émeraude en smaragd;

un saphir; une topaze;

un rubis en rubin;

un grenat en granat;

une turquoise en turkos;

une cornaline en karneol;

une améthyste; une opale;

une agate; un onyx (x höres).

Termes abstraits Abstrakta uttryck.

Une qualité en egenskap, en god egenskap, en beskaffenhet; il a beaucoup de qualités; ce vin est de bonne qualité; un homme de qualité en förnäm man; en qualité de i egenskap af, såsom;

une quantité en myckenhet, en mängd; quantité de gens ont dit cela;

le bien det goda; le souverain bien (le bien suprême) det högsta goda; faire (procurer) du bien à qn göra ngn godt; un homme de bien en hedersman; avoir du bien hafwa förmögenhet; les biens meubles et immeubles lös och fast egendom;

bon god; la bonté godheten;

un bonhomme (utan näsljud; pl. bonshommes med näsljud, åtföljdt af mjukt s-ljud) en beskedlig, enfaldig man;

le mal det onda; (jfr sid. 25 och 95);

rendre le bien pour le mal wedergälla ondt med godt; dire du mal de qn tala illa om ngn;

mauvais ond, dålig (motsatsen till bon);

méchant dålig, (affigtligt) elak (starkare uttryck än mauvais);

la méchanceté elakheten, ondskan;

malicieux elak, skälmaktig (som finner nöje i skämt, utan att behöfwa wara i grunden dålig);

la malice;

malin (f. maligne) elak, skadelysten (stundom äfwen skälmaktig; jfr sid. 45); la malignité (alltid i dålig bemärkelse);

la vertu dygden; en vertu de i kraft af; **vertueux** dygdig;

le vice lasten (jfr sid. 57 och 58);

vicieux lastfull, lastbar;

la moralité sedligheten;

moral sedlig;

une immoralité; immoral;

les mœurs f. sederna; autres temps, autres mœurs;

le devoir pligten (jfr sid. 51 och 64);

manquer à son devoir uraktlåta sin pligt (jfr sid. 63 och 68);

la concorde endrägten;

la discorde twedrägten;

la bienfaisance (ai=e ell. è) wälgörenheten; **bienfaisant** (ai=e ell. è);

un bienfait en wälgerning;

un bienfaiteur (f. bienfaitrice) en wälgörare;

un malfaiteur (f. malfaitrice) en förbrytare, en missdådare;

la charité kärleken till Gud och nästan, wälgörenheten (mot fattiga); (jfr sid. 75); une sœur de charité en barmhertighetssyster; faire la charité à qn gifwa ngn en almosa; demander la c. à qn bedja ngn om en almosa (jfr l'aumône sid. 39);

charitable kärleksfull, wälgörande;

la miséricorde förbarmandet;

miséricordieux barmhertig, miskundsam;

la pitié (jfr sid. 44)
la compassion
la commisération } medlidandet;

compatir à
avoir pitié (compassion) de } **qn** hafwa medlidande med ngn;

compatissant medlidsam;

pitoyable ömkanswärd, ömklig;

impitoyable obarmhertig;

la générosité (ädelmodet)
la libéralité } frikostigheten;

généreux; libéral;

la prodigalité slösaktigheten, slöseriet;

prodigue (de qch) slösaktig (med ngt); **un prodigue** en slösare; (jfr un prodige ett under);

l'enfant prodigue den förlorade sonen;

une avidité en snålhet, en snikenhet; **avide** (de qch);

une avarice en girighet; être avare de son (du) temps wara rädd om sin tid;

un avare en girigbuk;

une hospitalité en gästfrihet, en gästwänlighet;

une inhospitalité;

hospitalier gästfri, gästwänlig;

inhospitalier;

une humilité en ödmjukhet;

humble ödmjuk;

humilier förödmjuka; **une humiliation** en förödmjukelse;

un orgueil en högfärd, en stolthet (ngn gång i god bemärkelse);

orgueilleux (de qch);

la hauteur högdragenheten, högmodet (som på ett eller annat sätt framträder i det yttre; jfr sid. 6 och 59); **hautain** (h aspir.);

la fierté stoltheten (ofta i god bemärkelse); **fier** (r') (de qch);

la vanité fåfängan, fåfängligheten;

vain (fåfänglig)
vaniteux } fåfäng;

se vanter de qch skryta öfwer ngt;

un amour-propre (un amour de soi) en egenkärlek;

une ambition en ärelystnad;

ambitieux; ambitionner qch ifrigt eftersträfwa ngt;

la reconnaissance erkänslan;

reconnaissant (de qch);

la gratitude tacksamheten;

une ingratitude; ingrat;

remercier qn / **rendre grâce(s) à qn** } **de qch** tacka ngn för ngt (jfr sid. 43);

la sincérité uppriktigheten;

sincère;

la franchise öppenhjertigheten;

franc (f. franche); à parler franchement uppriktigt sagdt;

la vérité sanningen;

vrai / **véritable** } sann, sanningsenlig;

à vrai dire (à dire vrai) sanningen att säga;

le mensonge osanningen, lögnen;

mensonger falsk, bedräglig (icke om personer);

mentir ljuga; je ne mens pas d'un seul mot; il ment comme un arracheur de dents (som en borstbindare);

menteur (f. menteuse) lögnaktig, osannfärdig (både om personer och saker); **un menteur** en ljugare, en lögnare;

la fausseté falskheten; **faux** (f. fausse);

une erreur ett misstag, en villfarelse, en falsk föreställning; c'est une erreur que de s'imaginer que ....;

une méprise (jfr sid. 32) ett misstag, ett missförstånd, en förvexling; commettre (tomber dans) une méprise;

se méprendre à qn (à qch);

la calomnie förtalet (som helt och hållet saknar grund);

calomnier qn; un calomniateur (f. calomniatrice); un écrit calomnieux en smädeskrift;

la médisance förtalet (= det onda, som säges om en person, vare sig det är öfverensstämmande med sanningen eller ej);

médire de qn;

la confiance förtroendet; **avoir (prendre) confiance en qn;** mettre sa confiance en Dieu, en soi-même, en ses propres forces, dans les richesses;

confier qch à qn anförtro ngn ngt; **se confier à (en, dans)** förlita sig på;

la confidence förtroendet (= det förtroliga meddelandet); **faire une confidence à qn; recevoir des confidences;**

se méfier de qn misstro ngn (= frukta att bli bedragen af ngn);

méfiant misstrogen; **la méfiance** misstroendet;

se défier de qn misstro ngn (= twifla på ngns förmåga ell. goda egenskaper); se défier de soi-même, de ses forces;

défier qn utmana, trotsa ngn;

défiant misstrogen; **la défiance;**

la discrétion tystlåtenheten (jfr sid. 32 och 71); **discret;**

la patience tålamodet; prendre (avoir, se donner) patience;

patienter gifwa sig till tåls;

une impatience en otålighet;
impatient (jfr patient sid. 25);
impatienter qn göra ngn otålig;
s'impatienter bli otålig;
le soupçon mißtanken;
soupçonneux mißtänksam;
soupçonner qn (de qch);

la jalousie (swartsjukan) } afunds-
l'envie f. (starkare uttryck) } sjukan;

jaloux } **de qn (de qch);**
envieux }

envier qch (à qn) afundas (ngn) ngt;
porter envie à qn hysa afund till ngn;
on envie les choses et l'on porte envie aux personnes;

faire envie } uppwäcka
exciter l'envie } afund;
donner de l'envie }

avoir envie de faire qch hafwa lust att göra ngt;
à l'envi i kapp, täflingswis;
la trahison förräderiet;
trahir förråda;
traître (f. traîtresse) förrädisk;
un traître;
la perfidie trolösheten; **perfide;**
le dévouement (eller **devoûment**) tillgifwenheten, sjelfuppoffringen;
être dévoué à qn wara ngn tillgifwen; Votre très dévoué;
la vengeance hämden, hämdlystnaden; **prendre (tirer) vengeance** hämnas (jfr sid. 34);
vengeur (fem. vengeresse brukas endast i högre stil) hämnande;
un vengeur (fem.=föregående ord);
venger qn (qch) hämna(s) ngn (ngt); **se venger de qn** (på ngn);
se v. sur qn de qch;
vindicatif hämdlysten;
le pardon förlåtelsen; (mille) pardon(s), monsieur; je vous demande pardon; (jfr sid. 70);
pardonner qch à qn förlåta ngn ngt; pardonnable förlåtlig (blott om saker);
la rancune agget, grollet;

garder rancune à } **qn** bära agg
avoir une (de la) } till ngn;
rancune contre }

la susceptibilité snarstickenheten, lättretligheten; **susceptible;**
une impertinence en näswishet, en ohöflighet (som strider mot det passande ell. wisar brist på aktning, men ej behöfwer wara afsigtlig);
impertinent;
une insolence en oförskämdhet (som är afsigtligt förolämpande);
insolent;
une impudence en fräckhet, en skamlöshet; **impudent;**
une impudicité en otukt, en okyskhet;
impudique;
la chasteté kyskheten; **chaste;**
une indulgence ett öfwerseende, en mildhet; **indulgent;**

la tolérance fördragsamheten, (mest i religiös betydelse); **tolérant** fördragsam (mest i religiös betydelse); **tolérable** dräglig;

une intolérance (jfr tolérance);

intolérant (jfr tolérant);

intolérable;

tolérer / **souffrir** (jfr sid. 112) } fördraga, tåla;

une excuse en ursäkt; je vous en fais mille excuses jag ber er tusen gånger om ursäkt derför; excusable ursäktlig (om personer och saker); inexcusable;

excuser ursäkta, urskulda; excuser qn de faire qch förskona ngn från att göra ngt; s'excuser d'une faute urskulda sig för ett fel; s'excuser sur un autre skjuta skulden på en annan;

la pudeur blygsamheten, blygseln (inför sig sjelf på grund af känsla för det passande); pudique blygsam, ärbar, kysk (mest i poesi och högre stil);

la modestie blygsamheten, anspråkslösheten; **modeste;**

la timidité blygheten, skyggheten;

timide; intimider qn skrämma ngn;

la honte skammen, blygseln (inför andra öfwer ngn dålig handling);

avoir honte / **être honteux** (h aspir.) } **de qch** skämmas för, blygas öfwer ngt;

une honnêteté en ärlighet, en höflighet, en artighet;

un honnête homme en hederlig man; **un homme honnête** en höflig, artig man; **une honnête femme** ett dygdigt, ärbart fruntimmer;

la probité redligheten, rättskaffenheten; **probe;**

une improbité; improbe;

la décence anständigheten, det passande (hufwudsakl. ur sedlig synpunkt); **décent;**

une indécence; indécent;

la (les) bienséance(s) / **la (les) convenance(s)** } anständigheten, det passande (hwad som öfwerensstämmer med seder och bruk i samhällslifwet);

connaître (garder, observer) les bienséances; pécher contre la bienséance; se mettre au-dessus des bienséances; braver (blesser) les convenances;

bienséant / **convenable** } passande;

convenir passa, anstå, behaga (med avoir och à), öfwerenskomma, medgifwa (med être och de); cet emploi lui aurait convenu; cela ne convient pas det passar sig ej; ils sont convenus de se trouver chez moi; il est convenu lui-même de sa méprise;

un honneur en heder; en l'hon-

neur de qn; en son honneur; sur mon (l') honneur på min heder;

les honneurs ärebetygelserna, äreställena; faire les honneurs d'une maison utöfwa wärdskap i ett hus;

honorer qn hedra ngn;

le déshonneur wanhedern;

déshonorer;

honorable hedrande, hederwärd;

déshonorant wanhedrande;

la gloire äran; **faire gloire de qch** skryta med, berömma sig af ngt;

glorieux ärofull;

la dignité wärdigheten;

digne (de qch) wärdig, wärd (ngt);

une indignité; indigne (de qch);

une indignation en harm, en owilja; indigner qn wäcka harm hos ngn; s'indigner de qch harmas öfwer ngt;

la hardiesse / **l'audace f.** (starkare uttryck) } djerfheten;

hardi (h aspir.); **audacieux;**

la poltronnerie / **la lâcheté** (starkare uttryck) } fegheten;

poltron; un poltron; lâche; un lâche;

un danger en fara (det allmänna uttrycket); **dangereux** farlig;

un péril en (öfwerhängande lifs-) fara (mest i högre stil); **périlleux** full af faror, farlig (kan ej brukas om personer);

la témérité förmätenheten, oförwägenheten .(i dålig bemärkelse);

téméraire; Charles le Téméraire Karl den djerfwe;

la fermeté fastheten; **ferme;** (jfr sid. 70);

la sévérité / **la rigueur** (starkare uttryck) } strängheten (med afs. på andras ell. egna fel);

cette chose est de rigueur (alldeles nödwändig); à la (dernière) rigueur (à toute rigueur, en rigueur) med yttersta stränghet, noga (taget);

sévère; rigoureux;

une austérité en stränghet (i seder och lefnadssätt); **austère;**

la cruauté grymheten; **un homme cruel** (grym); **un cruel** (genomtråkig, odräglig) **homme; un cruel** (grym) **tyran;**

la véhémence häftigheten;

véhément;

la violence wåldsamheten, wåldet; **violent;**

violer bryta emot, wåldföra, kränka (jfr sid. 72);

la douceur blidheten, saktmodet;

doux (f. douce);

adoucir mildra, blidka;

la civilité / **la politesse** } artigheten, höfligheten;

civil; une incivilité; incivil;

poli; une impolitesse; impoli;

la complaisance tillmötesgåendet, willfarigheten; **complaisant;**

la constance ståndaktigheten; **constant;**

une inconstance en ombytlighet, en ostadighet; **inconstant;**

la persévérance ihärdigheten; **persévérant;**

persévérer (persister) dans qch (à faire qch) ihärdigt fortfara med (att göra) ngt, framhärda i ngt;

la précaution försigtigheten, warsamheten; **prendre ses précautions** taga sina försigtighetsmått;

la prévoyance förutseendet, framsyntheten; **une imprévoyance** en oförsigtighet;

prévoyant försigtig, framsynt; **imprévoyant;**

la prudence klokheten;

une imprudence;

prudent; imprudent;

la sagesse wisheten; **sage; un sage;** cet enfant est sage (stillsamt);

une attention en uppmärksamhet; **faire attention à qch** wara uppmärksam på ngt; **faire remarquer (observer) qch à qn** fästa ngns uppmärksamhet på ngt;

attentif uppmärksam;

une inattention; inattentif;

une application en flit; **appliqué** flitig;

s'appliquer à (faire) **qch** beflita sig om (att göra) ngt;

la paresse lätjan; **paresseux; un paresseux;**

une oisiveté en sysslolöshet; **oisif;**

oiseux öfwerflödig, onyttig (om saker);

une activité en werksamhet; **actif;**

une inactivité en owerksamhet (ss. ett karaktersfel);

une inaction en (tillfällig) owerksamhet; **inactif;**

le zèle (jfr sid. 60) ifwern, nitet (ss. känsla och sinnesförfattning); **zélé;**

un empressement en ifwer (som framträder i handling); **empressé;**

une ardeur en glöd, en hetta, ett brinnande begär; **ardent** brinnande, brännande (eg. och fig.);

la dissimulation, **la feinte** } förställningen;

dissimuler, **feindre** } förställa sig, låtsa;

à quoi bon dissimuler? feindre une maladie;

la modération måttan, hofsamheten;

modérer dämpa, mildra; **modéré** måttfull, sansad, hofsam;

immodéré otyglad, omåttlig;

la tempérance, **la sobriété** } måttligheten, nykterheten;

tempérant; sobre;

la frugalité tarfligheten, enkelheten (i mat och dryck); **frugal** (saknar plur. mask.);

une équité en rätträdighet, en billighet; selon l'équité; contre toute équité;

équitable rätträdig, billig;

une iniquité en stor orättwisa;

inique högst orättwis;

la conscience samwetet;

conscencieux samwetsgrann;

le scrupule samwetsgrannheten, samwetsbetänkligheten;

scrupuleux ängsligt noga;

le (les) remords samwetsqwalen;

le repentir ångern; **repentant** ångerfull; il est repentant de ses fautes;

se repentir de qch ångra ngt;

la réalité werkligheten; **réel** werklig, rigtig; **réaliser** förwerkliga;

la vraisemblance (utt. s hårdt) / **la probabilité** } sannolikheten, troligheten;

vraisemblable (utt. s hårdt); **probable**;

selon toute apparence efter allt utseende; **en apparence** till utseendet;

la ressemblance (utt. re-cem-) likheten;

ressembler (utt. re-cem-) **à qn** likna ngn; ils se ressemblent de visage, de caractère;

la différence olikheten, åtskilnaden; **différent**; ils sont différents (ils diffèrent) d'opinion;

une conformité / **un accord** } en öfwerensstämmelse;

conforme (à) öfwerensstämmande (med);

être d'accord (s'accorder) avec qn öfwerensstämma med ngn;

un événement en händelse (i allm.);

un accident en (obehaglig) händelse, en olyckshändelse;

le hasard slumpen, tillfälligheten; **par hasard** händelsewis; **au hasard** på höft;

le sort ödet, lotten; **tirer au sort** draga, kasta lott; le sort en est jeté tärningen är kastad, det är afgjordt;

le bonheur lyckan (i allm., både i yttre förhållanden och såsom sinnesförfattning);

par bonheur lyckligtwis;

heureux lycklig;

la fortune (det lyckliga ell. olyckliga) ödet, lyckan (i yttre förhållanden), förmögenheten; chacun est artisan de sa fortune hwar och en är sin egen lyckas smed;

fortuné af lyckan gynnad;

le malheur olyckan; **malheureux**;

une infortune en (stor) olycka (mest i högre stil); **infortuné**;

un usage ett bruk;

une coutume en sed, ett gammalt gängse bruk (liksom före-

gående ord brukas det företrädeswis om ett helt folks seder och bruk);
ce que la plus grande partie, des gens pratiquent, est un usage; ce qui est pratiqué depuis longtemps, est une coutume;

avoir coutume (pläga) **de faire qch;**

une habitude en wana (hwaråt en person hängifwer sig af böjelse); l'habitude est une autre (seconde) nature;

un habitué en hwardagsgäst, en stamkund;

s'accoutumer / **s'habituer** } **à** (faire) **qch** wänja sig wid (att göra) ngt;

user de / **faire usage de** / **se servir de** / **employer** } **qch** bruka, begagna ngt;

user qch slita, nöta, förnöta ngt; **en user bien (mal) avec qn** behandla ngn wäl (illa);

une exception ett undantag; **à l'exception de** med undantag af; il n'y a point de règle sans exception;

une imitation en efterhärmning, en efterföljelse;

imiter härma, efterlikna;

contrefaire härma, efterapa (wanligen i afsigt att förlöjliga);

la comparaison jemförelsen;

comparer qn à (avec) qn;

la cause orsaken; **causer qch** förorsaka ngt; (jfr sid. 34);

la chose saken;

un effet en werkan;

effectuer qch werkställa ngt;

un effort en ansträngning;

s'efforcer anstränga sig;

le succès / **la réussite** (aldrig om personer) } (den lyckliga eller olyckliga) utgången, framgången;

tout dépend du bon ou du mauvais succès qu'elle aura; son livre n'a point eu de réussite;

réussir lyckas (både om personer och saker); j'ai réussi à le faire nommer det har lyckats mig att få honom utnämnd;

un insuccès / **un échec** (k') (jfr sid. 92) } en motgång;

échouer mißlyckas (jfr sid. 74);

une occupation en sysselsättning;

s'occuper de qch tänka på ngt;

s'occuper à qch arbeta på, sysselsätta sig med ngt;

une expérience en erfarenhet (jfr sid. 53); je le sais par (af) expérience;

un essai ett försök; **essayer;** (jfr essuyer sid. 70 och 81);

un refus en wägran, ett afslag;

refuser qch à qn;

une permission en tillåtelse;

permettre qch à qn;

une défense ett förbud (jfr sid. 41 och 101); **défendre qch à qn;**

une promesse ett löfte; **promettre qch à qn;**

une omission ett uraktlåtande; **omettre qch;**

la liberté friheten; la liberté de conscience, de la presse, du commerce; **libre** fri;

la délivrance befrielsen; **délivrer;**

une égalité en jemlikhet; **un égal** en like; cela m'est égal det är mig likgiltigt;

la communication meddelandet;

communiquer qch à qn meddela ngn ngt; j'ai communiqué de cette affaire avec lui jag har meddelat mig med honom om denna angelägenhet;

la destination bestämmelsen;

la vocation (den inre) kallelsen, böjelsen; avant que de choisir un état (lefnadsbana), il faut examiner sa vocation;

le blâme tadlet; **blâmer; blâmable** tadelwärd;

le reproche förebråelsen;

reprocher qch à qn; elle s'est reproché ses défauts;

la réprimande tillrättawisningen (som gifwes en underordnad);

réprimander (reprendre) qn de qch;

une louange (un éloge) ett beröm; **louer;** (jfr sid. 78);

la réputation, **la renommée** anseendet, ryktet (=det allmänna omdömet om en person);

le bruit bullret, ryktet (= nyhet, som allmänt omtalas); faire du bruit göra wäsen af sig, wäcka uppseende;

bruyant bullrande, larmande;

la célébrité ryktbarheten;

célèbre; célébrer prisa, fira;

la splendeur glansen (mest fig.), namnkunnigheten; **splendide** lysande, glänsande (fig.);

la magnificence prakten;

magnifique praktfull, präktig;

le faste prålet, prunket; **fastueux** prålande, praktlysten; (jfr fastidieux ledsam, tråkig);

le trouble oron; exciter des troubles uppwäcka oroligheter;

il a troublé mon repos han har stört min hwila;

un avantage en fördel;

un désavantage en skada, en olägenhet;

avantageux; désavantageux;

une utilité en nytta; **utile;**

une inutilité; inutile;

un obstacle ett hinder, ett motstånd (att öfwerwinna);

un empêchement ett hinder (ett hämmande förbud af lag ell. en högre magt);

mettre obstacle à, **empêcher** **qch** hindra ngt;

une difficulté en swårighet;

difficile swår;

facile lätt (=icke swår);

la facilité lättheten;

aisé lätt, otwungen, beqwäm; (jfr aise glad);

léger lätt (= icke tung);

la légèreté;

pesant (lourd) tung;

la pesanteur (jfr le poids sid. 65) / la lourdeur (mest fig.) } tyngden;

une étendue en utsträckning, ett omfång;

un espace en rymd, ett rum, ett utrymme;

la longueur längden;

long (f. longue); un bâton long de quatre pieds; ces rideaux ont deux mètres de long (m. längd);

bref (f. brève) kort (blott om tid; äfwen adverb = korteligen);

Pepin le Bref Pipin den lille;

la brièveté kortheten (jfr föregående ord);

court kort (om tid och rum);

la largeur bredden; **large** (äfw. subst.; jfr long);

mince tunn;

une épaisseur en tjocklek;

épais (äfw. subst.; jfr long); une planche épaisse de deux pouces;

la hauteur höjden (jfr sid. 114);

haut (äfw. subst.; jfr long);

la profondeur djupet;

profond;

la vitesse / **la rapidité** (starkare uttryck) } skyndsamheten, hastigheten;

vite (blott om djur och saker; äfwen adverb); **rapide;**

la lenteur långsamheten; **lent;**

la distance afståndet; se tenir à distance;

distant aflägsen; ces deux villes ne sont distantes l'une de l'autre que de huit lieues;

un éloignement ett aflägsnande, en aflägsenhet (om tid och rum);

(s') **éloigner** aflägsna (fig);

éloigné aflägsen (eg. och fig).

Alfabetisk förteckning

öfver en del af de ord, som äro upptagna i denna vokabelsamling.

(Siffrorna hänvisa till motsvarande sidor.)

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

Q.

R.

S.

T.

U.

V.

Z.

Tryckfel.

Läs:	Sid.	28,	rad	15	nedifrån:	**la tombe**
	„	39,	„	3	„ :	brukas mest i
	„	61,	„	4	„ :	modhandel
	„	63,	„	6	uppifrån:	**le payement**